

Hoer vs Hunk: tienermeisjes framen sexting

Masterscriptie Malou Stoop (0962961)

Begeleider: Peter Burger

06-07-2015

Journalistiek & Nieuwe Media - Universiteit Leiden

Vroeger was er ook een jeugd van tegenwoordig. In iedere generatie maakt de maatschappij zich zorgen over haar losgeslagen jongeren. De komst van de smartphone heeft een nieuwe angst op zich afgeroepen: de toenemende populariteit van sexting. Tienermeisjes zouden zonder gêne seksueel getinte berichten en foto's naar jongens sturen. Maar hoe denken de meisjes hier zelf over?

Deze thesis geeft hier antwoord op. Ik wil een dankwoord uiten aan mijn begeleider Peter Burger. Ik kon altijd rekenen op uitgebreide en zeer snelle feedback. Door zijn voorgestelde invalshoeken ben ik het onderwerp nóg interessanter gaan vinden. Mijn enthousiasme is door hem dusdanig aangewakkerd dat ik hier meer mee wil doen in de toekomst. Verder wil ik Gilles Stoop bedanken voor het werven van de focusgroepen. Ook heb ik veel waardering voor de meisjes die zeer openhartig in het gesprek stapten. Tot slot wil ik Jaap de Jong bedanken voor zijn theoretische en redactionele advies.

Inhoudsopgave

Samenvatting	6
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Twee visies	7
1.3 Wetenschappelijke relevantie	8
1.4 Leeswijzer	9
2 Theoretisch kader	10
2.1 Historische achtergrond	10
2.2 Definitie sexting	10
2.3 Definitie framing	11
2.4 Sexting als maatschappelijk probleem	11
2.4.1 Onderzoekers	11
2.4.2 Juristen	12
2.4.3 Ouders	13
2.4.4 Journalisten	13
2.5 Vertekend beeld van sexting	13
2.5.1 Extreme incidenten	14
2.5.2 Hoge prevalentie	15
2.5.3 Sensationele berichtgeving	15
2.5.4 Focus op meisjes	16
2.5.5 Eenzijdige motieven	17
2.5.6 Beperkte bronnen	18
2.6 Samenvatting	18
3 Methode	19
3.1 Kwalitatieve inhoudsanalyse	19
3.2 Onderzoeksmateriaal	19
3.3 Framinganalyse	21
3.3.1 Open coderen	21
3.3.2 Axiaal coderen	22
3.3.3 Framematrix	22
3.4 Betrouwbaarheid	22
3.5 Verwachte resultaten	22
4 Resultaten	24
4.1 Open coderen	24

4.1.1	Probleemdefinitie	24
4.1.2	Oorzaken	24
4.1.3	Consequenties	24
4.1.4	Verantwoordelijkheid	25
4.1.5	Oplossingen	25
4.1.6	Moreel oordeel	25
4.1.7	Lexicale keuzes	25
4.1.8	Metaforen	26
4.1.9	Voorbeelden	26
4.2	Axiaal coderen	26
4.3	Hoer vs Hunk-frame	26
4.3.1	Reasoning Devices	26
4.3.2	Framing Devices	30
4.4	Framematrix	31
5 Conclusie		33
5.1	Frame focusgroepen	33
5.2	Frames theoretisch kader	34
5.2.1	Gevaarframe	34
5.2.2	Morele paniek-frame	34
6 Discussie		36
6.1	Koppeling frames	36
6.1.1	Probleemdefinitie frames	36
6.1.2	Oorzaken frames	36
6.1.3	Consequenties frames	37
6.1.4	Verantwoordelijkheid & oplossingen frames	37
6.1.5	Moreel oordeel frames	38
6.1.6	Lexicale keuzes frames	38
6.1.7	Voorbeelden frames	38
6.2	Wetenschappelijke implicaties	39
6.2.1	Focusgroepen	39
6.2.2	Kwantitatief onderzoek	39
6.2.3	Nederlandse media	39
6.3	Maatschappelijke implicaties	40
6.3.1	Voorlichting	40
6.3.2	Media	41
Referentielijst		42
Bijlage		46

A	Open coderen focusgroepen	46
B	Axiaal coderen focusgroepen	83
	Axiaal coderen probleemdefinitie	83
	Axiaal coderen oorzaken	88
	Axiaal coderen consequenties	97
	Axiaal coderen verantwoordelijkheid	109
	Axiaal coderen oplossingen	115
	Axiaal coderen moreel oordeel	117
	Axiaal coderen lexicale keuzes	130
	Axiaal coderen metaforen	136
	Axiaal coderen voorbeelden	137
C	Koppen Nederlandse kranten	139

Samenvatting

Het is geen hedendaags verschijnsel dat de maatschappij bezorgd is over de seksualisering van jongeren. Met de komst van smartphone en sociale apps maakt zij zich tegenwoordig zorgen over nieuwe seksuele praktijken die jongeren zouden uitvoeren. Sexting is er één van. Sexting is een samenvoeging van 'sex' en 'texting' ('sms'en') en kan worden gedefinieerd als 'het versturen van seksueel getinte foto's of berichten'.

Er bestaan twee visies over sexting. De aanhangers van de eerste visie, bestaande uit psychologen, juristen, ouders en journalisten, beschouwen sexting als een maatschappelijk probleem. Bijna alle jongeren, en met name tienermeisjes, doen aan sexting en ondervinden hier schadelijke gevolgen van. De aanhangers van de tweede visie erkennen dat sexting risicovol kan zijn, maar vinden dat het beeld dat de media en andere maatschappelijke groeperingen hanteren op morele paniek gebaseerd is. Volgens hen worden de schadelijke consequenties en prevalentie van sexting overschat.

Er is echter ook een overeenkomst tussen beide visies. Beide groeperingen hebben niet aan de doelgroep waarover zij spreken – tienermeisjes - gevraagd hoe zij tegen het fenomeen sexting aankijken. In dit onderzoek wordt daarom geanalyseerd hoe meisjes van 16 en 17 jaar sexting ervaren. Deze tienermeisjes vellen een negatiever oordeel over meisjes die aan sexting doen dan over jongens die dit seksuele gedrag vertonen. Meisjes zijn een 'hoer', jongens zijn 'sexy'. Oftewel Hoer versus Hunk.

In dit onderzoek wordt geanalyseerd hoe meisjes van 16 en 17 jaar sexting bij jongeren framen. In dit hoofdstuk wordt de aanleiding van deze framinganalyse gegeven. Daarna wordt kort aangestipt welke frames er al over sexting bestaan. Op basis van deze voorkennis wordt de wetenschappelijke relevantie van huidig onderzoek beschreven. Tot slot eindigt de inleiding met een leeswijzer waarin het verdere verloop van deze thesis is toegelicht.

1.1 Aanleiding

Het is geen hedendaags verschijnsel dat de maatschappij zich zorgen maakt over de seksualisering van jongeren (Best & Bogle, 2014, 1, 6). In 1920 heerste de angst voor de populariteit van *petting parties*. Op dit soort feesten zouden jonge meisjes en jongens seksuele activiteiten met elkaar verrichten (Best & Bogle, 2014, 7). Hoewel dit verschijnsel door Nederlandse media onder de aandacht werd gebracht, werd de bezorgdheid voor *petting parties* voornamelijk in Amerikaanse media benadrukt (Best & Bogle, 2014, 7; Weeks, 2015). Het is belangrijk om dit onderscheid in landen te maken, omdat Amerika naar verhouding conservatievere opvattingen tegenover seks heeft (Valkenburg, 2014, 209). Nederland is daarentegen toleranter tegen openbare naaktheid (Valkenburg, 2014, 210). De Amerikaanse angsten, zoals die voor *petting parties*, moeten dan ook met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd en gegeneraliseerd naar Nederland. Desalniettemin geven zij inzicht in de maatschappelijke zorgen die al lange tijd over de seksualisering van de jeugd wordt gekoesterd.

Ook in Nederland is deze angst geen recent verschijnsel. In 1915 waarschuwden de Nederlandse regeringen en Rooms Katholieke kerk voor het gevaar van publieke dansgelegenheden. Jongeren zouden hier ‘vrij dansen’, oftewel erotisch dansen. Er werd gepleit voor maatregelen die deze ‘beesthoudingen’ moesten voorkomen (Vehof, 2010; Wouters, 2005).

Met de komst van smartphones en sociale apps maakt de maatschappij zich tegenwoordig zorgen over nieuwe seksuele praktijken die jongeren zouden uitvoeren (boyd, 2014, 211; Thurlow & Bell, 2009, 1039; Valkenburg, 2014, 279). Sexting is er één van. Sexting is een samenvoeging van ‘sex’ en ‘texting’ (‘sms’en’) en kan worden gedefinieerd als ‘het versturen van seksueel getinte foto’s of berichten’ (Lumby & Funnell, 2011, 286).

1.2 Twee visies

Sexting heeft geleid tot maatschappelijke debatten onder verscheidene groeperingen (Best & Bogle, 2014, 6, 137, 138). Wederom zijn deze discussies voornamelijk gebaseerd op Amerikaans onderzoek. Desalniettemin kunnen deze bevindingen worden gekoppeld aan Nederlandse debatten. Dit zal in het theoretisch kader en discussie worden gedaan.

Op basis van (Amerikaanse) onderzoeken kan er worden geconcludeerd dat verscheidende partijen aandacht geven aan sexting. Juristen discussiëren over de vraag of sexting door jongeren onder de achttien jaar als kinderporno moet worden beschouwd (Best & Bogle, 2014, 137; Lumby & Funnell, 2011, 286; Mitchell, Finkelhor, Jones, & Wolsk, 2011, 14). Ouders en scholen debatteren over de maatregelen om sexting bij jongeren te voorkomen (Ahrens, 2012, 1714, 1718, 1720; Best & Bogle, 2014, 135). Onderzoekers discussiëren over de risico's en prevalentie van sexting (Baumgartner, Sumter, Peter, Valkenburg & Livingstone, 2014, 160, 161; Hasinoff, 2013, 451; Mitchell et al., 2011, 14; Siegle, 2010, 15).

Journalisten hebben eveneens aandacht voor sexting bij jongeren (Best & Bogle, 2014, 42, 136; boyd, 2014, 64; Hasinoff, 2013, 451; Mitchell et al., 2011, 14). Zowel buitenlandse als Nederlandse mediaberichten zijn hoofdzakelijk gegrond op de maatschappelijke debatten van bovengenoemde groeperingen. Berichten gaan om deze reden met name over de strafrechtelijke processen, prevalentie en negatieve gevolgen van sexting (Best & Bogle, 2014, 104, 106; Valkenburg, 2014, 226).

Bovenstaande partijen hanteren de visie dat sexting als een maatschappelijk probleem moet worden beschouwd: veel jongeren doen aan sexting, het brengt risico's met zich mee en het moet daarom worden voorkomen.

Er is echter een andere groepering die erkent dat sexting onder jongeren plaatsvindt, maar wel van mening is dat het heersende beeld van dit seksuele gedrag vertekend is. Volgens hen ontstaat dit verstoorde beeld door de grote hoeveelheid mediaberichten over sexting en de manier waarop de media sexting *framen* (Best & Bogle, 2014, 107, 113, 141; boyd, 2014, 102; Valkenburg, 2014, 16). De media creëren het beeld dat vrijwel alle jongeren, met name meisjes, aan sexting doen en hier risico's van ondervinden (boyd, 2014, 15). Volgens deze visie is de prevalentie en schadelijke gevolgen echter minder grootschalig dan de media beweren. Het geschetste beeld zou door de media genuanceerd moeten worden, omdat jongeren onterecht veroordeeld worden (Best & Bogle, 2014, 144). Op deze manier kunnen de dystopische conclusies over de prevalentie en gevolgen van sexting worden bijgesteld (boyd, 2014, 15).

1.3 Wetenschappelijke relevantie

Het beeld van sexting kan genuanceerd worden door aan de jeugd te vragen hoe zij tegen dit fenomeen aankijkt. Sexting wordt hierdoor niet alleen meer benaderd vanuit de perspectieven van juristen, ouders, onderzoekers en journalisten, maar ook vanuit de doelgroep waarover zij spreken (Best & Bogle, 2014, 144; boyd, 2014, 102, 211; Thurlow & Bell, 2009, 1044). De groeperingen die de eerste en tweede visie aanhouden, hebben dit nog niet gedaan.

Vanuit de gedachte dat sexting een maatschappelijk probleem is, discussiëren aanhangers van de eerste visie over de schadelijke aspecten van sexting. Een tendens van deze discussie is dat de partijen zich richten op diegenen die dezelfde attitudes over sexting hebben (Best & Bogle, 2014, 11;

Valkenburg, 2014, 53). Ouders en scholen stellen maatregelen op om sexting te voorkomen (Ahrens, 2012, 1714). Journalisten nodigen medici en juristen uit om te discussiëren over de negatieve gevolgen van sexting (Valkenburg, 2014, 16). Deze groeperingen vragen echter nauwelijks naar de opvattingen van de jongeren zelf.

De partijen die de tweede visie aanhouden, geven aan dat de media een vertekend beeld van sexting creëren (Best & Bogle, 2014, 113, 141; Valkenburg, 2014, 16). Aanhangers van de tweede visie hebben echter nog niet onderzocht hoe de groep waarover de media praat - tienermeisjes – tegen het fenomeen sexting aankijkt. Het is hierdoor niet mogelijk om te concluderen of de media een ander, vertekend, beeld van sexting hanteren dan de meisjes.

Eerdere onderzoeken hebben om deze reden geadviseerd om aan tieners te vragen hoe zij tegen sexting aankijken (Hasinoff, 2013, 460; Lumby & Funnell, 2011, 286; Thurlow & Bell, 2009, 1044). Op deze manier wordt het duidelijk of zij sexting als maatschappelijk probleem beschouwen, of zij hetzelfde beeld van sexting hanteren zoals het door de media wordt geschetst, of dat zij andere opvattingen over sexting hebben dan de eerder genoemde groeperingen.

Om deze reden luidt de onderzoeksvraag: *Hoe framen meisjes van 16 en 17 jaar sexting?* Door middel van focusgroepen zal er antwoord worden gegeven op deze vraag. De gesprekken met de jongeren worden gecodeerd, zodat de dominante frames en bijbehorende framecomponenten (*reasoning* en *framing devices*) kunnen worden achterhaald. Deze frames en componenten worden uiteindelijk in een framematrix weergegeven (Van Gorp, 2005, 491; Van Gorp, 2007, 64).

Hoewel de berichtgeving in Nederlandse media in eerste instantie ook aan een framinganalyse zouden worden onderworpen, is deze analyse wegens gebrek aan tijd en mankracht niet gerealiseerd. Er is echter wel een kleinschalige framinganalyse van de Nederlandse krantenkoppen uitgevoerd. Dit wordt in hoofdstuk 6 uitvoerig besproken.

1.4 Leeswijzer

Eerdere framinganalyses van sexting geven inzicht in de manier waarop de media sexting framen en de beeldvorming van de maatschappij beïnvloeden. In hoofdstuk 2 worden deze onderzoeken besproken. Huidig onderzoek zal voortbouwen op deze bevindingen. In hoofdstuk 3 wordt er uitleg gegeven over de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 4 worden de resultaten besproken en in hoofdstuk 5 staan de conclusies beschreven. Tot slot worden er in hoofdstuk 6 aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek.

2.

Theoretisch kader

De historische context, definitie en eerdere frames van sexting geven inzicht in de manier waarop de maatschappij en media tegen dit seksuele gedrag aankijken. Tevens tonen deze bevindingen aan hoe beide partijen elkaars visie kunnen beïnvloeden. Zoals al eerder is aangegeven, zijn de meeste bevindingen afkomstig uit Amerikaans onderzoek. Hoewel deze resultaten niet naar Nederland gegeneraliseerd kunnen worden, geven zij wel inzicht in de bestaande opvattingen over sexting. In dit hoofdstuk worden de onderzoeken besproken.

2.1 Historische achtergrond

Vanaf de jaren zestig werden toenmalige taboes, zoals seks, steeds vaker in de media besproken. Doordat deze ‘volwassen’ onderwerpen niet langer gecensureerd werden, kwam de jeugd gemakkelijk in aanraking met seks (Valkenburg, 2014, 27). Deze blootstelling leidde tot bezorgde reacties. Volgens pedagogen en psychologen werden jongeren, door seksueel getinte films, boeken en media, op vroege leeftijd seksueel actief en verlegden zij hun grenzen steeds gemakkelijker (Best & Bogle, 2014, 8, 10, 12; Valkenburg, 2014, 28, 205). Naast klinici besteedden de media eveneens aandacht aan de vervroegde seksualisering van jongeren (Best & Bogle, 2014, 8). Zij focusten zich voornamelijk op de risico's van seks, zoals ongewenste zwangerschappen en aids (Best & Bogle, 2014, 10).

Door de toegankelijkheid van het internet werd de angst voor de toenemende seksualisering nog groter (Valkenburg, 2014, 14). Met de komst van sociale media ontstonden er zorgwekkende verhalen over tieners die in chatrooms werden gedwongen om seksuele daden te verrichten (boyd, 2014, 112; Hasinoff, 2013, 451). Vanaf 2000 lag de focus niet alleen op de gevaarlijke vreemdelingen in chatrooms, maar ook op de online risicogedragingen van de jeugd zelf (Best & Bogle, 2014, 5). Jongeren, met name meisjes, zouden op internet wilder worden (Best & Bogle, 2014, 5; Hasinoff, 2013, 453). Vanaf 2005 waarschuwden de media voor de toename van sexting onder jongeren (Best & Bogle, 2014, 101; Marker, 2011, 18; Valkenburg, 2014, 279). De aanleiding voor deze media-aandacht was dat een aantal extreme sexting-incidenten had geleid tot schadelijke gevolgen, zoals pestgedrag en zelfmoord (Best & Bogle, 2014, 42, 113; Marker, 2011, 24).

2.2 Definitie sexting

De definitie van sexting is niet eenduidig en is door de jaren heen menigmaal veranderd. De eerste definitie van sexting stamt uit 2005 en werd door Urban Dictionary omschreven als ‘het versturen van seksueel getinte berichten met als doel om met de ontvanger seksuele daden te verrichten’. In 2006 werd er achter de definitie ‘bijvoorbeeld telefoonseks’ geplakt, omdat sexting niet alleen als doel had

om iemand uit te nodigen voor seks, maar sexting op zichzelf ook als seksuele activiteit werd gezien. In 2008 werd sexting gedefinieerd als ‘het versturen van seksueel getinte berichten of foto’s’. Deze vernieuwde definitie toont aan dat sexting niet alleen om het versturen van berichten draait, maar ook om het verzenden van seksueel getinte beelden. De meest recente definities bevatten de volgende omschrijving: ‘sexting: een term die is gecreëerd door de media en verwijst naar het versturen van seksueel getinte berichten of foto’s’ (Lumby & Funnell, 2011, 286, 287). De term sexting is inderdaad door de media uitgevonden. Journalist Oliver James bedacht deze term en besprak het voor het eerst in 2005 in *The Daily Telegraph* (Marker, 2011, 18).

2.3 Definitie framing

Een schriftelijke definitie van sexting is niet voldoende. Niet alleen de handelingen die er onder vallen, maar ook het beeld van sexting is noodzakelijk om het fenomeen te begrijpen. Dit beeld wordt ook wel een *frame* genoemd en kan gedefinieerd worden als ‘een invalshoek van waaruit kwesties, gebeurtenissen of personen worden besproken en betekenis krijgen’ (Van Gorp, 2007, 13). Een frame bevat waarden, normen, mythes, metaforen en stereotyperingen (Van Gorp, 2007, 62). Journalisten selecteren bestaande frames van waaruit het publiek het nieuws moet interpreteren en evalueren (Van Gorp, 2005, 487; Van Gorp, 2007, 65). Meestal passen deze invalshoeken bij de heersende opvattingen van de maatschappij (Van Gorp, 2007, 66).

2.4 Sexting als maatschappelijk probleem

Voor de meerderheid van onderzoekers en andere claimmakers is sexting één van de risico’s waaraan tienermeisjes blootstaan in de hedendaagse maatschappij; het is één van de vele bedreigingen die samenhangen met mediagebruik. De dominante visie is dat sexting gepaard gaat met schadelijke klinische en juridische gevolgen. Dit zogenoemde Gevaarframe wordt door onderzoekers, juristen, ouders en journalisten gedeeld (Best & Bogle, 2014, 133, 134, 135, 136).

2.4.1 Onderzoekers. De eerste groepering die sexting als een maatschappelijk probleem beschouwt, bestaat voornamelijk uit psychologen en pedagogen (boyd, 2014, 93; Hasinoff, 2013, 451). In 2008 werden de eerste studies over sexting gepubliceerd. Deze onderzoeken kwamen onder de aandacht van media. Journalisten benaderden sexting destijds dan ook vanuit een klinisch perspectief (Hasinoff, 2013, 449; Lumby & Funnell, 2011, 285).

Wereldwijd is het onderzoek van het National Campaign To Prevent Teen and Unplanned Pregnancy (2008) het meest in de media besproken. Deze instelling uit Washington deed voor het eerst onderzoek naar de prevalentie van sexting. Uit het onderzoek onder 1000 jongeren bleek dat twintig procent van de 13 tot 19-jarigen naakte of semi-naakte foto’s had verstuurd en negenendertig procent

van de tieners seksueel suggestieve berichten naar elkaar had verzonden. Daarnaast had een kwart van de meiden en eenderde van de jongens een naaktfoto gezien die voor iemand anders was bedoeld. Dit onderzoek leidde niet alleen tot bezorgdheid in Amerika, maar zorgde eveneens voor onrust in andere landen. De media konden door dit onderzoek bewijs leveren dat veel jongeren aan sexting deden. Dit onderzoek was dan ook de aanleiding om sexting als een maatschappelijk probleem te beschouwen (Best & Bogle, 2014, 104; Lumby & Funnell, 2011, 285; National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy, 2008).

De media hebben niet alleen oog voor de prevalentie van sexting, maar ook voor de motieven die uit onderzoeken naar voren zijn gekomen. Volgens onderzoekers en de media zijn jongeren niet op de hoogte van de privacy-instellingen van sociale media (boyd, 2014, 19, Valkenburg, 2014, 264). Dowdell, Burgess en Flores (2011) concluderen dat jongeren die aan sexting doen vaak moeite hebben met de privacy-instellingen van sociale media. Volgens de jongeren uit dit onderzoek zijn de instellingen complexer geworden door de snel vernieuwende technologie (Dowdell, Burgess, & Flores, 2011, 31).

Tot slot behandelen media onderzoeken die zich richten op de schadelijke gevolgen van sexting (Ahrens, 2012, 1721; Hasinoff, 2013, 451). Een groot risico is dat foto's en berichten gemakkelijk verspreid kunnen worden (Valkenburg, 2014, 279). Naast het gevaar dat seksueel getinte berichten hierdoor permanent kunnen circuleren, is een ander groot risico dat jongeren na deze verspreiding worden gepest (Siegle, 2010, 15). Dit pestgedrag kan leiden tot depressie, sociale isolatie en zelfs zelfmoord (Siegle, 2010, 15). Media benadrukken deze gevaren aan de hand van ernstige sexting-incidenten. Een voorval dat vaak door (buitenlandse) media is aangehaald, gaat over een achttienjarig meisje uit Ohio. Het meisje had zichzelf opgehangen nadat haar ex-vriend naaktfoto's van haar had verspreid. Deze zaak is veelvuldig in de media besproken, omdat het voor het eerst inzicht gaf in de sociale en klinische gevaren van sexting (Best & Bogle, 2014, 113, 115; Siegle, 2010, 15). Het incident heeft geleid tot het educatieprogramma 'A Thin Line' van MTV, waarin jongeren worden voorgelicht over de negatieve gevolgen van sexting (A Thin Line, 2009; Siegle, 2010, 15).

2.4.2 Juristen. Juristen debatteren over de vraag of sexting door jongeren onder de achttien jaar als kinderporno moet worden beschouwd (Lumby & Funnell, 2011, 286, 287; Marker, 2011, 36; Mitchell et al., 2011, 14). Eén van de eerste sexting-incidenten, afkomstig uit Pennsylvania, heeft wereldwijd geleid tot de discussie of sexting als een strafbare daad moet worden gezien (Lumby & Funnell, 2011, 287; Mitchell et al., 2011, 14). Sinds deze zaak benaderen de media sexting niet alleen vanuit een klinisch perspectief, maar ook vanuit een juridische invalshoek (Marker, 2011, 41). Het incident uit Pennsylvania vond plaats op een middelbare school waar jongens seksueel getinte foto's van hun vrouwelijke klasgenoten hadden geruild. De meisjes zouden vrijwillig hun foto's hebben gegeven. Nadat dit aan het licht was gekomen, beweerde de school dat de leerlingen strafbaar aan kinderporno werden bevonden. De school zou om deze reden naar de rechter stappen mits de jongeren wekelijks

een educatieprogramma volgden en random drugstesten ondergingen. Drie ouders stemden hier niet mee in en hebben onder leiding van de American Civil Liberties Union de rechtszaak gewonnen. De jongeren werden niet gestraft voor het bezit en verspreiden van kinderporno (Lumby & Funnell, 2011, 286; Marker, 2011, 24; Best & Bogle, 2014, 114).

De Nederlandse media hebben eveneens aandacht gegeven aan deze zaak en gediscussieerd over de strafrechtelijke consequenties van sexting. Hoewel sexting onder de achttien jaar in Nederland als strafbare daad wordt bevonden, worden jongeren niet snel vervolgd als zedendelinquent. Het Openbaar Ministerie houdt namelijk rekening met het typerende experimenteergedrag van adolescenten. Het verspreiden van seksueel getinte berichten en foto's wordt daarentegen sneller bestraft, omdat dit wordt gezien als smaad of laster (Wetboek van Strafrecht, 2014, 240b).

2.4.3 Ouders. De derde groepering die sexting als maatschappelijk probleem beschouwt, bestaat uit de ouders van tieners. Het is geen hedendaags verschijnsel dat de oudere generatie zich zorgen maakt over de seksuele activiteiten van de jongere generatie. Met de komst van smartphones en sociale apps maken ouders zich tegenwoordig zorgen over risicovol internetgebruik zoals sexting (boyd, 2014, 211; Thurlow & Bell, 2009, 1039; Valkenburg, 2014, 279). In een reactie op deze bezorgdheid is er software ontwikkeld waarmee ouders kunnen controleren wat kinderen op hun mobiel uitvoeren (Ahrens, 2012, 1716; Best & Bogle, 2014, 112).

Ouders hebben niet alleen invloed op software, maar ook op andere maatregelen om sexting te voorkomen. Er is een toenemende mate waarin zij invloed uitoefenen op de regels die scholen hanteren om sexting tegen te gaan. Mede onder druk van ouders wordt er op veel scholen voorlichting gegeven over de risico's van sexting (Ahrens, 2012, 1714).

2.4.4 Journalisten. Dat wat er speelt in de maatschappij, is goed af te lezen aan de berichtgeving in de media. De prevalentie en schadelijke gevolgen van sexting en de maatregelen om sexting te voorkomen, worden in de media besproken.

Andersom hebben de media ook invloed op het publieke debat. Bepaalde zaken die in de media zijn besproken, werden de aanleiding voor nieuwe maatschappelijke discussies. Het incident uit Ohio leidde tot het besef dat sexting schadelijke klinische gevolgen kon hebben. De Pennsylvania-zaak leidde tot het inzicht dat sexting strafrechtelijke gevolgen kon hebben (Best & Bogle, 2014, 114, 115). De media waarschuwen niet alleen voor de risico's, maar stimuleren ook campagnes en educatieprogramma's om sexting te voorkomen (Best & Bogle, 2014, 109, 110).

2.5 Vertekend beeld van sexting

De tweede visie erkent dat sexting bij jongeren voorkomt en dat dit schadelijke gevolgen kan hebben,

maar vindt dat de media, en hierdoor de maatschappij, een vertekend beeld van sexting hanteren (boyd, 2014, 25, 28; Best & Bogle, 2014, 107, 113, 141; Valkenburg, 2014, 16). Voor sceptici zoals Best en Bogle (2014) en Valkenburg (2014) worden de gevaren van sexting overdreven. Volgens hen is het een geval van morele paniek waarbij een kwestie die symbool staat voor zedenverval disproportioneel veel aandacht krijgt. Morele paniek kan worden gedefinieerd als *'een recentelijk en kortdurende kwestie die wordt gezien als een bedreiging voor maatschappelijke normen en waarden, en die vaak op een stereotype manier wordt afgespiegeld door de massamedia'* (Cohen, 2002). Morele paniek gaat gepaard met een stevig debat tussen verschillende groeperingen (Lumby & Funnell, 2011). Deze discussies zijn meestal grootschaliger dan de bedreiging zelf (Cohen, 2002).

Volgens aanhangers van de tweede visie is het beeld van sexting gebaseerd op morele paniek. Sinds een aantal jaar hebben de media in toenemende mate aandacht besteed aan de schadelijke aspecten van sexting. Uit een inhoudsanalyse blijkt dat er honderd keer meer mediaberichten zijn geschreven over sexting dan over recente seksuele praktijken als regenboogfeesten en seksarmbandjes (Best & Bogle, 2014, 42). Op regenboogfeesten doen jonge meisjes met verschillende kleuren lippenstift aan orale seks (Best & Bogle, 2014, 3). De seksarmbandjes representeren verscheidene seksuele daden, afhankelijk van de kleur van het bandje. Middelbare scholieren, met name meisjes, dragen deze armbanden om aan te tonen welke daden zij hebben verricht of nog willen uitvoeren (Best & Bogle, 2014, 2). Hoewel beide seksuele praktijken net zo recent zijn als sexting, hebben de media meer aandacht voor dit laatste gedrag. Een verklaring is dat er meer bewijs kan worden geleverd voor sexting dan voor regenboogfeesten en seksarmbandjes (Best & Bogle, 2014, 113). Dit komt doordat sexting sneller zichtbaar is wanneer seksueel getinte foto's en berichten worden verspreid (Valkenburg, 2014, 279).

Volgens aanhangers van de tweede visie lijkt sexting vaker voor te komen dan in werkelijkheid gebeurt, omdat de media en andere groeperingen hier veel aandacht aan besteden (Best & Bogle, 2014, 16). Niet alleen de aandacht, maar ook de manier waarop de media sexting benaderen, heeft volgens sceptici geleid tot het verstoorde beeld van sexting (Best & Bogle, 2014, 8; Valkenburg, 2014, 16). Mediaberichten vertonen de volgende tendensen die hebben bijgedragen aan een vertekend beeld: 1) media generaliseren extreme incidenten naar de gemiddelde jeugd, 2) media beschrijven alleen onderzoeksresultaten over de hoge prevalentie van sexting, 3) media schrijven sensationeel over sexting, 3) media focussen zich alleen op meisjes, 4) media beschrijven eenzijdige motieven om aan sexting te doen, en 5) media selecteren beperkte bronnen in hun berichtgeving over sexting (Best & Bogle, 2014, 113; boyd, 2014, 186; Valkenburg, 2014, 16).

2.5.1 Extreme incidenten. De eerste tendens die heeft bijgedragen aan een vertekend beeld van sexting is dat media extreme casussen generaliseren naar de gemiddelde jeugd (Best & Bogle, 2014, 113, 116; boyd, 2014, 15; Valkenburg, 2014, 16). Zij behandelen uitzonderlijke incidenten die ernstige klinische en juridische gevolgen met zich hebben meegebracht (Best & Bogle, 2014, 115; Siegle,

2010, 15). In Amerika worden de benoemde zaken uit Ohio en Pennsylvania vaak gekoppeld aan statistische uitspraken over de hoge prevalentie van sexting. Volgens aanhangers van de tweede visie moeten de media benadrukken dat dit extreme zaken zijn die niet als norm voor de gemiddelde jeugd gelden (boyd, 2014, 15; Best & Bogle, 2014, 118, 136; Valkenburg, 2014, 17). Meerdere onderzoeken wijzen namelijk uit dat het aantal jongeren dat aan sexting doet veel lager is dan in de media wordt beweerd (Baumgartner et al., 2014, 158; Best & Bogle, 2014, 116; Kerstens & Stol, 2012, 175; Lenhart, 2009, 3; Valkenburg, 2014, 279). De volgende paragraaf ‘Hoge prevalentie’ zal deze onderzoeken uitgebreid bespreken.

2.5.2 Hoge prevalentie. Daarnaast behandelen de media voornamelijk onderzoeken die uitwijzen dat de prevalentie van sexting hoog is en worden onderzoeken die het tegendeel bewijzen zelden besproken (Best & Bogle, 2014, 116; boyd, 2014, 15). Het al eerder genoemde onderzoek van National Campaign To Prevent Teen and Unplanned Pregnancy (2008) wordt het meest door de internationale media aangehaald (Best & Bogle, 2014, 117). Volgens aanhangers van de tweede visie moet er minder aandacht aan dit onderzoek worden besteed, omdat de onderzochte hoge prevalentie om drie redenen niet betrouwbaar is (Best & Bogle, 2014, 116; Lumby & Funnell, 2011, 285). Ten eerste werd de vragenlijst van het onderzoek op de website van het meidenblad Cosmogirl afgenomen. Participanten deden vrijwillig mee en werden hierdoor niet op een gerandomiseerde wijze uitgekozen. Door deze zogeheten *convenience sample* was de externe validiteit laag. Ten tweede bevatte de vragenlijst abstracte niet-gedefinieerde termen als ‘seksueel suggestief’ en ‘semi-naakt’, waardoor het door iedereen op een andere manier kon worden geïnterpreteerd (Best & Bogle, 2014, 116; Lumby & Funnell, 2011, 285). Ten derde hadden de onderzoekers geen onderscheid in oudere tieners en jongere tieners gemaakt. Gezien de verschillende seksuele ontwikkeling van beide leeftijdsgroepen was dit wel noodzakelijk geweest (Lenhart, 2009, 3).

In tegenstelling tot het onderzoek van het National Campaign To Prevent Teen and Unplanned Pregnancy (2008) publiceren andere onderzoeken een lagere prevalentie van sexting. Zowel Amerikaanse als Europese onderzoeken concluderen dat 1 tot 5 procent van de jongens en 1 tot 4 procent van de meisjes aan sexting doen (Baumgartner et al., 2014, 158; Lenhart, 2009, 3). Ook in Nederland zijn er soortgelijke resultaten. Uit twee onderzoeken blijkt dat 3 procent van de Nederlandse jongeren seksueel getinte foto’s van zichzelf op internet heeft geplaatst (Baumgartner et al., 2014, 158; Kerstens & Stol, 2012, 175; Valkenburg, 2014, 279). Volgens aanhangers van de tweede visie zouden de media meer aandacht moeten besteden aan onderzoeken die een lagere prevalentie van sexting aantonen, zodat het vertekende beeld van de hoge prevalentie wordt bijgesteld (Best & Bogle, 2014, x, 118).

2.5.3 Sensationele berichtgeving. De derde tendens is dat media op een sensationele wijze over sexting schrijven (Best & Bogle, 2014, 10; Marker, 2011, 27). Op basis van verscheidene

inhoudsanalyses van Amerikaanse nieuwsmedia, blijkt dat sexting voornamelijk vanuit een infotainment format besproken (Best & Bogle, 2014, ix; Schudson, 2011). Dit houdt in dat sexting niet alleen als nieuws wordt gezien, maar ook als vermaak. Dit heeft één simpele reden: seks verkoopt (Best & Bogle, 2014, 136). Vanuit commerciële redenen zijn de sensationele verhalen gericht op het bereiken van een groot publiek. Het bevat commercieel en sensationeel nieuws dat meestal niet gegrond is op empirisch onderzoek (Best & Bogle, 2014, ix). Dit format wordt vaker op televisie, en dan met name in talkshows, gebruikt dan in geprinte media (Best & Bogle, 2014, 136).

Het infotainment format bevat niet alleen entertainment, maar ook teasers en angsttactieken. Een teaser is een kort fragment of prikkelende zin die de nieuwsgierigheid van het publiek wekt. Angsttactieken focussen zich op het gevaar en de risico's van bepaalde kwesties (boyd, 2014, 17, 106; Best & Bogle, 2014, 47). Uit een inhoudsanalyse naar de berichtgeving over sexting blijkt dat teasers en angsttactieken met name in de introductie worden gebruikt. De introductie bestaat vaak uit een waarschuwing voor de gevaren van sexting (Best & Bogle, 2014, 47). Door deze teasers en angsttactieken worden de zorgen over sexting niet alleen bevestigd, maar ook gecreëerd door de media (boyd, 2014, 106; Best & Bogle, 2014, 101).

Volgens aanhangers van de tweede visie is deze infotainment gebaseerd op de onderliggende paniek van ouders. Op basis van diepte-interviews met ouders blijkt dat zij een angst voor het toenemende seksuele (risico)gedrag van hun onschuldige kinderen hebben. Media spelen op deze morele paniek in en waarschuwen ouders dat hun kinderen ook aan sexting kunnen doen (Best & Bogle, 2014, ix; Elliott, 2010, 191).

Volgens de tweede visie zouden media zich niet moeten laten leiden door niet-empirische onderzoeken, teasers en angsttactieken, omdat dit tot onnodige morele paniek leidt (boyd, 2014, 26, 106; Best & Bogle, 2014, x).

2.5.4 Focus op meisjes. De vierde tendens is dat media zich voornamelijk focussen op sexting bij meisjes (boyd, 2014, 105). Media beweren dat meisjes vaker aan sexting doen dan jongens. Verscheidende onderzoeken bewijzen echter het tegendeel; meisjes doen evenveel aan sexting als jongens. Zowel Amerikaanse als Europese onderzoeken concluderen dat 1 tot 5 procent van de jongens en 1 tot 4 procent van de meisjes aan sexting doen (Baumgartner et al., 2014, 158; Lenhart, 2009, 3).

Daarnaast wordt er in de media gesuggereerd dat meisjes op steeds jongere leeftijd seksueel (risico)gedrag vertonen. Nederlands onderzoek toont echter aan dat dit door de jaren heen hetzelfde is gebleven. Twaalf-tot zeventienjarigen ondergingen in 2012 dezelfde seksuele ontwikkeling als jongeren in 2005. Zowel in 2005 als in 2012 was de gemiddelde leeftijd waarop de jeugd voor het eerst geslachtsgemeenschap had 16,6 jaar (De Graaf, Kruijer, Van Acker, & Meijer, 2012; De Graaf, Meijer, Poelman & Vanwesenbeeck, 2005; Valkenburg, 2014, 205).

Ondanks de tegenstrijdige onderzoeksresultaten beweren de media dat meisjes eerder en vaker aan

seksuele risicogedragen, zoals sexting, doen dan jongens (Valkenburg, 2014, 219). Deze discrepantie tussen de onderzoeken en de media kan worden verklaard door de dubbele standaard. Media en de maatschappij hebben meer aandacht voor seksueel risicogedrag van meisjes, omdat seks bij jongens eerder wordt getolereerd (Kreager & Staff, 2009, 145).

Volgens de tweede visie zouden media zich ook moeten focussen op sexting bij jongens. Niet alleen omdat het negatieve beeld van meisjes moet worden bijgesteld, maar ook omdat jongens eveneens inzicht moeten krijgen in de risico's van sexting (boyd, 2014, 126). Om deze reden zouden educatieprogramma's zowel jongens als meisjes moeten voorlichten over de gevolgen van sexting.

2.5.5 Eenzijdige motieven. De vijfde tendens is dat media doorgaans eenzijdige motieven beschrijven om aan sexting te doen (Thurlow, 2006, 688). Volgens de media heeft de popcultuur veel invloed op de seksualisering van jongeren. Beroemdheden zoals Miley Cyrus zouden jongeren stimuleren om hun seksuele grenzen te verleggen (Best & Bogle, 2014, viii). Hoewel er een verband is tussen de seksualiserende cultuur en seksuele gedragingen van jongeren, is deze relatie niet zo causaal als de media beweren. Het verband is correlatieel: jongeren die seksueel actief zijn, zijn meer geïnteresseerd in seksueel getinte onderwerpen, en deze blootstelling aan seks stimuleert hen om meer seksueel gedrag te vertonen (Bleakly, Hennessy, Fishbein & Jordan, 2008, 458).

Een ander veelbesproken motief is dat jongeren niet op de hoogte zijn van de privacy-instellingen van sociale media (boyd, 2014, 56; Thurlow, 2006, 687). Hoewel aanhanger van de tweede visie dit niet ontkennen, vinden zij wel dat deze berichten echter maar over één vorm van privacy gaan, namelijk de informationele privacy (boyd, 2014, 60). Deze vorm gaat over de mogelijkheid om te controleren hoeveel en welke informatie er over een individu wordt verspreid. Media zien echter andere vormen van privacy over het hoofd. Sociale privacy is de mogelijkheid om te controleren met wie er gecommuniceerd wordt. Psychologische privacy is de mogelijkheid om te controleren welke informatie een individu met iemand op een bepaald tijdstip deelt. Uit onderzoek blijkt dat jongeren voldoende gebruikmaken van deze laatste twee vormen. Zij maken bewuste keuzes aan wie en wanneer zij intieme informatie delen. Seksueel getinte berichten worden dan ook meestal alleen naar partners gestuurd (Lenhart, 2009, 3). Daarnaast gebeurt sexting vaak via veilige apps zoals Snapchat waar foto's maar enkele seconden te zien zijn. Ondanks dat er hier ook risico's aan verbonden zitten, zorgen deze privacy-mogelijkheden er wel voor dat jongeren niet met iedereen permanente gevoelige informatie delen (boyd, 2014, 65, 76; Peter & Valkenburg, 2011, 231)

De media bespreken eenzijdige motieven, zoals de seksualiserende popcultuur en beperkte privacy-mogelijkheden, maar besteden zij weinig aandacht aan sociaal-economische factoren die invloed hebben op de seksuele keuzes die jongeren maken. Jongeren met een instabiele thuissituatie (boyd, 2014, 124), lager inkomen (Halpern & Hadon, 2012, 1225), lagere opleiding (Eaton et al., 2012) en meer alcoholgebruik (Floyd & Latimer, 2010, 70) doen relatief vaker aan sexting. Jongeren met een religieuze achtergrond doen daarentegen minder vaak aan sexting (Regnerus, 2007). Volgens

de tweede visie zouden deze sociaal-economische factoren vaker door de media belicht moeten worden, zodat er geen dystopisch beeld ontstaat van de motieven die jongeren hebben om aan sexting te doen (boyd, 2014, 124).

2.5.6 Beperkte bronnen. De zesde tendens is dat media beperkte bronnen selecteren in hun berichtgeving over sexting. Meestal worden experts uit bepaalde vakgebieden ondervraagd (Best & Bogle, 2014, 136; Valkenburg, 2014, 16). Clinici worden uitgenodigd om de prevalentie, motieven en negatieve consequenties van sexting te bespreken. Juristen worden uitgenodigd om de strafrechtelijke processen van extreme incidenten te belichten. Volgens aanhangers van de tweede visie hebben beide experts voornamelijk met probleemgevallen te maken. Op basis van een selecte groep wordt er bewijs geleverd voor de risico's en de hoge prevalentie van sexting onder jongeren (Valkenburg, 2014, 16). Met name in religieuze conservatieve bladen worden deze experts opgevoerd. Hun uitspraken worden vaak gekoppeld aan hun roep voor een minder geseksualiseerde cultuur (Best & Bogle, 2014, 136; Dalton, 2010; Meeker, 2002). Volgens de tweede visie leiden de uitspraken van de experts tot een verstoord beeld, omdat de extreme incidenten vaak ver afstaan van de gemiddelde jeugd. Media zouden daarom alternatieve bronnen moeten uitnodigen, zodat het dystopische beeld over sexting wordt genuanceerd (boyd, 2014, 26).

2.6 Samenvatting

De aanhangers van de eerste visie, bestaande uit psychologen, juristen, ouders en journalisten, hanteren het Gevaarframe en beschouwen sexting als een maatschappelijk probleem. De aanhangers van de tweede visie, bestaande uit onderzoekers zoals Best, Bogle en Valkenburg, erkennen dat sexting risicovol kan zijn, maar vinden dat het frame dat de media en andere maatschappelijke groeperingen hanteren op morele paniek gebaseerd is. Volgens worden de schadelijke consequenties en prevalentie van sexting overschat.

Er is echter ook een overeenkomst tussen beide visies. Beide groeperingen hebben niet aan de doelgroep waarover zij spreken – tienermeisjes - gevraagd hoe zij tegen het fenomeen sexting aankijken. Het huidige onderzoek zal daarom analyseren hoe meisjes van 16 en 17 jaar sexting framen.

3.

Methode

In dit hoofdstuk staat beschreven welke analyse, materiaal en fases er worden doorlopen om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag. Tot slot worden de verwachte onderzoeksresultaten besproken.

3.1 Kwalitatieve inhoudsanalyse

Door middel van focusgroepen zal er worden onderzocht hoe tienermeisjes sexting framen. Er is gekozen voor een framinganalyse, omdat deze methode geschikt is voor verkennende en conceptontwikkende onderzoeksvragen (Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 29; Van Gorp, 2007, 13). Dit houdt in dat het onderzoek geen objectieve waarneembare verschijnselen analyseert, maar de voorstellingen die mensen over een bepaalde kwestie hebben, onderzoekt (Pleijter, 2006, 12).

Dit onderzoek voert geen kwantitatieve inhoudsanalyse uit, omdat er alleen kwalitatieve uitspraken over de frames worden gedaan. Dit houdt in dat het onderzoek bekijkt wélke frames er door meisjes worden gehanteerd, in plaats van hoe vaak een frame wordt gebruikt (Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 188). Aangezien er een grote corpus aan uitspraken van de participanten is, is het wel mogelijk om te onderzoeken welke frames vaker voorkomen, en dus dominant zijn, dan andere frames. Dit proces vindt tijdens het axiaal coderen plaats (zie 3.3.2).

3.2 Onderzoeksmateriaal

Er worden drie focusgroepen georganiseerd. Door middel van deze methode kan er worden achterhaald hoe tienermeisjes tegen sexting aankijken (Kitzinger, 1995, 299; Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 31). Focusgroepen zijn effectiever dan een diepte-interview, omdat sexting een beladen onderwerp is. Jongeren zullen eerder met leeftijdsgenoten over sexting praten, dan één op één met de onderzoeker (Smithson, 2000, 104). De onderzoeker zal om deze reden de rol als facilitator aannemen en zal zoveel mogelijk de participanten aansturen om over sexting te discussiëren (Kitzinger, 1995, 300; Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 33).

Elke focusgroep zal uit vier tot zes jongeren bestaan (Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 41; Smithson, 2000, 106). Uit het theoretisch kader blijkt dat media en onderzoekers zich voornamelijk focussen op meisjes die aan sexting doen. Het is echter niet duidelijk hoe zij zelf tegen sexting aankijken. Om deze reden zullen de focusgroepen alleen uit meisjes bestaan. Tevens blijkt uit het theoretisch kader dat laagopgeleiden en oudere adolescenten vaker aan sexting doen. Het is hierdoor waarschijnlijk dat deze doelgroepen een duidelijker beeld van sexting hebben dan groepen die minder

snel aan sexting doen. Om deze reden zijn de meisjes tussen de 16 en 17 jaar oud en volgen zij een VMBO-basisberoepsopleiding (VMBO-B).

De focusgroepen zijn opgedeeld in drie werkvormen (zie Figuur 1; 3.4 Betrouwbaarheid). Allereerst zullen de participanten een woordspin over ‘sexting’ maken. Dit is een individuele opdracht, zodat de participanten elkaars beeld over sexting niet beïnvloeden (Kitzinger, 1995, 300; Smithson, 2000, 107). Nadat deze woordspin is besproken, komen er verschillende stellingen aan bod. Tot slot worden er foto’s getoond waar de participanten op zullen reageren (zie Figuur 2). Deze foto’s mogen publiekelijk worden gedeeld, omdat zij via ‘Creative Commons’ van Flickr zijn achterhaald. De focusgroepen worden opgenomen en getranscribeerd (Kitzinger, 1995, 301; Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 46). Op deze manier kan er een framinganalyse worden gedaan en wordt duidelijk hoe laagopgeleide meisjes van 16 en 17 jaar sexting framen.

Figuur 1: Dit draaiboek wordt tijdens de focusgroepen gebruikt (Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 44, 45).

Drie focusgroepen: meisjes 16 en 17 jaar

- * Middelbare school: Haarlemcollege
- * Plaats: Haarlem
- * Steekproef: via persoonlijke contacten
- * Voertaal: Nederlands
- * 15 deelnemers (4-6 per groep)
- * 70 minuten
- * Gespreksleider: Malou Stoop
- * Materialen: papier, pennen, foto’s.

Doelstelling: In kaart brengen hoe laagopgeleide meisjes van 16-18 jaar sexting framen.

Inleiding (10 minuten)

- * Verwelkoming
- * Voorstellen gespreksleider
- * Uitleg onderzoek: doel, structuur, relevantie
- * Er zijn geen foute/goede antwoorden
- * Anonimiteit + vertrouwelijkheid data waarborgen
- * Strikte timing onderdelen
- * Uitleg videocamera
- * Voorstelronde deelnemers

Openingsvraag (10 minuten)

Wat is het eerste waar je aan denkt als je het woord ‘sexting’ hoort? Maak hier een woordspin van.
(Deelnemers maken hun woordspin individueel op een memoblaadje).

Stellingvragen (20 minuten)

Deelnemers worden gevraagd om te reageren op de volgende stellingen:

- * Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens.
- * Sexting is altijd schadelijk voor je.
- * Jongeren die aan sexting doen, hebben geen oog voor privacy.
- * Als foto’s of berichtjes verspreid worden, is het je eigen schuld.
- * Alle jongeren doen aan sexting.

(Achterhalen probleemdefinitie, oorzaken, oplossingen, verantwoordelijkheid, consequenties sexting)

Fotovragen (20 minuten)

- * Foto van meisje in bikini. Wat vinden jullie hiervan? Mag bh wel?
- * Foto van jongen in boxer. Wat vinden jullie hiervan? Verschil boxer/naakt?
- * Foto van Snapchat. Zouden jullie sneller foto’s/berichten via Snapchat versturen?
(Achterhalen moreel oordeel en grenzen)

Afsluiting (10 minuten)

1. Gespreksleider vat gesprek samen
2. Rondvraag: ‘Willen jullie hier nog iets aan toevoegen?’
3. Toelichting verdere verloop
4. Bedankje en afronding

Figuur 2: Deze foto's worden aan de focusgroepen getoond.

3.3 Framinganalyse

De framinganalyse bestaat uit drie fases: open coderen, axiaal coderen en framematrix (Van Gorp, 2007, 16). Per fase worden de bijbehorende handelingen en doelen uitgelegd.

3.3.1 Open coderen. De eerste fase van de framinganalyse is het open coderen van het onderzoeksmateriaal. Tijdens deze fase wordt de data uiteengegrafeld. Er worden codes aan de gesprekken toegekend, zodat de data gecategoriseerd kan worden. De codes bestaan uit reasoning en framing devices. De reasoning devices bepalen hoe er tegen een kwestie wordt aangekeken. Deze component bevat de volgende aspecten: definitie van het probleem, oorzaken van het probleem, oplossingen voor het probleem en moreel oordeel over het probleem. Framing devices bestaan uit tekstuele elementen zoals lexicale keuzes, metaforen en voorbeelden (Van Gorp, 2005, 486). Het uiteindelijke frame is een samenvoeging van deze twee componenten (Van Gorp, 2005, 486; Van Gorp, 2007, 64). Aan het eind van de eerste fase is er een ongeordende lijst van codes en categorieën gemaakt (Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 185; Van Gorp, 2007, 16).

3.3.2 Axiaal coderen. De tweede fase bestaat uit het axiaal coderen van de gesprekken. Dit houdt in dat er orde worden gelegd aan de verkregen codes en categorieën. Op basis van overeenkomsten en tegenstellingen worden er verbanden gelegd tussen de codes. Aan het eind van deze fase zijn de codes gegroepeerd en is de data gereduceerd (Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 50, 185).

3.3.3 Framematrix. Tijdens de derde fase worden de gegroepeerde codes en categorieën geïntegreerd in een framematrix. In elke rij staan de frames van sexting weergegeven. In de kolommen staan de reasoning en framing devices weergegeven (zie Figuur 3; Van Gorp, 2005; Van Gorp, 2007).

Figuur 3: Deze framematrix zal worden gebruikt om weer te geven hoe tienermeisjes sexting framen (Van Gorp, 2005, 491).

	Reasoning Devices						Framing Devices		
	Probleem-definitie	Oorzaken	Consequenties	Verantwoordelijkheid	Oplossingen	Moreel oordeel	Lexicale keuzes	Metaforen	Voorbeeld
Frame									
Frame									

3.4 Betrouwbaarheid

Er zal systematisch worden bijgehouden op grond van welke data er uitspraken worden gedaan. Het verloop van de framinganalyse wordt gerapporteerd, zodat duidelijk is op welke manier en om welke redenen bepaalde codes aan het onderzoeksmateriaal zijn toegekend (De Vreese, 2005, 60). De betrouwbaarheid van de focusgroepen zal door het draaiboek worden gewaarborgd (Figuur 1). Dit draaiboek bestaat uit het doel, opzet en verloop van de groepsinterviews. Door dit document is het mogelijk om de focusgroepen in de toekomst te herhalen (Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 36). Desalniettemin is een flexibele onderzoeksopzet nodig, omdat de context onvoorspelbaar is. De onderzoeker moet doorvragen en improviseren op de antwoorden die de jongeren geven (Koetsenruijter & Van Hout, 2014, 20).

3.5 Verwachte resultaten

Door middel van een framinganalyse kan er uiteindelijk een framematrix worden gevuld waarin de

frames van sexting worden weergegeven. Deze frames maken duidelijk hoe meisjes van 16 en 17 jaar tegen het fenomeen sexting aankijken.

4.

Resultaten

De focusgroepen zijn onderworpen aan een framinganalyse. Zoals eerder vermeld, bestond deze analyse uit drie fases. Tijdens de eerste fase werd het onderzoeksmateriaal open gecodeerd. De tweede stap bestond uit het axiaal coderen van de getranscribeerde focusgroepen. Tijdens deze fase is het frame van de focusgroepen achterhaald door middel van de methode van Van Gorp (2005): het frame is op basis van de reasoning devices en framing devices tot stand gekomen. Tot slot is dit frame in een framematrix verwerkt.

4.1 Open coderen

Tijdens de eerste fase zijn de codes aan de getranscribeerde focusgroepen toegekend. De volgende componenten van de reasoning devices en framing devices zijn gecodeerd: probleemdefinitie, oorzaken, consequenties, verantwoordelijkheid, oplossingen, moreel oordeel, lexicale keuzes, metaforen en voorbeelden. Bijlage 8.1 bevat het onderzoeksmateriaal dat op basis van bovengenoemde onderdelen is gemarkeerd.

4.1.1 Probleemdefinitie. De probleemdefinitie bestaat uit de volgende drie codes: de **groep** die aan sexting doet, de **prevalentie** van sexting en de **manier** waarop er aan sexting wordt gedaan. Op basis van het theoretisch kader blijkt dat de eerste twee componenten worden gebruikt om de probleemdefinitie van sexting te beschrijven. De buitenlandse media geven namelijk aan dat sexting voornamelijk door meisjes wordt gedaan (doelgroep) en dat het vaak voorkomt (prevalentie). Met deze componenten in het achterhoofd is het huidige onderzoeksmateriaal gescand. Ook in dit materiaal worden de doelgroep en prevalentie geregeld aangehaald. De focusgroepen maken echter wel een onderscheid in het versturen van foto's of berichten. Om deze reden is er een derde code aan de probleemdefinitie toegekend (manier).

4.1.2. Oorzaken. De oorzaken bestaan uit de volgende codes: **privacy, vertrouwen, sekse, dreiging, onzekerheid** en **vakantie**. De eerste code is geselecteerd op basis van het theoretisch kader, omdat hieruit blijkt dat buitenlandse media vaak aangeven dat jongeren niet op de hoogte zijn van privacy-instellingen. Deze code is ook uit het onderzoeksmateriaal voortgekomen, omdat privacy een veelal besproken onderwerp tijdens de focusgroepen was. De overige codes zijn geselecteerd op basis van het materiaal. Na het iteratieve proces blijkt dat vertrouwen, sekse, dreiging en onzekerheid als oorzaken van sexting worden gegeven.

4.1.3 Consequenties. Zowel uit het theoretisch kader als het onderzoeksmateriaal blijkt dat de verspreiding van foto's als meest voorkomende consequentie van sexting wordt gezien. Om deze redenen is de volgende code aan het materiaal toegekend: **verspreiding**. Daarnaast blijkt uit het

iteratieve proces dat er een gemeenschappelijk beeld over de **consequenties van verspreiding** heerst.

4.1.4 Verantwoordelijkheid. Op basis van het theoretisch kader en het onderzoeksmateriaal, kan er worden geconcludeerd dat verschillende partijen verantwoordelijk zijn voor het verspreiden van seksueel getinte foto's en berichten. Deze codes zijn daarom aan het materiaal toegekend: **verantwoordelijkheid zender, verantwoordelijkheid ontvanger en verantwoordelijkheid zender+ontvanger** van seksueel getinte berichten en foto's. Daarnaast komt uit eerdere onderzoeken en het huidige materiaal naar voren dat de verantwoordelijkheid ook betrekking heeft op diegenen die maatregelen hebben genomen om sexting op te lossen of te voorkomen. Deze codes zijn daarom eveneens aan het materiaal toegekend: **verantwoordelijkheid school, verantwoordelijkheid familie en verantwoordelijkheid partner.**

4.1.5 Oplossingen. Uit het theoretisch kader en het onderzoeksmateriaal komt naar voren dat verschillende partijen in staat zijn om oplossingen aan te dragen: **oplossingen van school en oplossingen van ouders.** Volgens de focusgroepen zijn diegenen die aan sexting doen eveneens in staat om met oplossingen te komen. Om deze reden is er een derde code aan het materiaal toegekend: **oplossingen van zender.**

4.1.6 Moreel oordeel. Het moreel oordeel kan worden gedefinieerd als de manier waarop men sexting beoordeelt. Het gaat om uitspraken waarin 'ik vind/ik denk' of een uitgesproken mening in voorkomen. Uit het theoretisch kader en uit de getranscribeerde gesprekken blijkt dat er een verschillend oordeel wordt geveld over jongens en meisjes die aan sexting doen. Om deze reden is deze code aan het materiaal toegekend: **sekse.** Op basis van de focusgroepen komt naar voren dat de volgende codes ook van invloed zijn op het moreel oordeel: **leeftijd** en het **nut** van sexting. Daarnaast maakt het **eigen gedrag** van de participanten duidelijk hoe er tegen sexting wordt aangekeken.

4.1.7 Lexicale keuzes. Nadat het onderzoeksmateriaal herhaaldelijk is doorgenomen, blijkt dat bepaalde woorden of zinnen geregeld worden benoemd. Wederom heeft **sekse** een belangrijke invloed op het taalgebruik. De focusgroepen zeggen bijvoorbeeld vaak dat jongens **makkelijker, stoer** en **sexy** zijn als zij seksueel getinte foto's plaatsen. Bij meisjes is het **anders.** Zij worden gezien als **hoer** en doen het uit **onzekerheid** of voor **aandacht.** Daarnaast worden bepaalde woorden en zinnen zoals **ranzig** en **risicovol** geregeld aangehaald om de **negatieve kanten van sexting** te belichten.

Ook zijn er bepaalde woorden meerdere malen opgeschreven vóórdat de participanten aan de focusgroepen deelnamen. Deze woorden zijn door bijna iedereen opgeschreven: **gedwongen, dwingen, bedreiging, dwang, foto's en naaktfoto's.**

4.1.8 Metaforen. Er zijn weinig metaforen gebruikt. Één metafoor komt echter heel vaak voor. De meisjes die aan sexting doen worden geregeld als **hoer** bestempeld. Het metafoor is duidelijk en negatief; de meiden die aan sexting doen, delen hun lichaam met veel jongens.

4.1.9 Voorbeelden. Tot slot beschrijven de participanten een aantal situaties waarin jongeren aan sexting hebben gedaan. Wederom is **sekse** van invloed op de voorbeelden die zij geven.

4.2 Axiaal coderen

Tijdens de tweede fase zijn er verbanden tussen codes gelegd en is de data gereduceerd tot een aantal categorieën. Omdat er verschillende meningen over de codes bestaan, zijn de zinnen **binnen** een code gegroepeerd op basis van overeenkomsten en tegenstellingen. Tevens zijn er verbanden gelegd **tussen** de codes. In Bijlage 8.2 is er per reasoning en framing devices uitgelegd hoe deze tot stand zijn gekomen. Nadat alle devices aan elkaar zijn gekoppeld, is er één duidelijk frame naar voren gekomen: het Hoer vs Hunk-frame. Aangezien alle participanten het met elkaar eens zijn, kan er worden geconcludeerd dat dit het dominante frame is.

4.3 Hoer vs Hunk-frame

Op basis van de framinganalyse blijkt dat alle focusgroepen het Hoer vs Hunk-frame gebruiken om sexting bij jongeren te beschrijven. Het algemene denkbeeld binnen dit frame is dat sexting door meisjes negatiever wordt beoordeeld dan sexting door jongens. Volgens de focusgroepen doen er niet alleen meer meisjes aan sexting, maar zijn de keuzes die meisjes maken om aan sexting te doen en de consequenties die zij ervan ondervinden negatiever dan die van de jongens. Dit frame zal aan de hand van de reasoning devices en framing devices worden uitgelegd.

4.3.1 Reasoning Devices. Volgens bijna alle participanten doen meisjes vaker aan sexting dan jongens. Jongens zijn de initiatiefnemers om aan sexting te doen; zij vragen aan meisjes om seksueel getinte foto's te sturen. Hoewel jongens meestal geen naaktfoto (terug)sturen, gaan de meeste participanten er wel vanuit dat zij een foto van zichzelf in boxer op sociale media plaatsen. Uit de gesprekken blijkt dat dit niet als sexting, maar als 'normaal' gedrag wordt gezien.

Er wordt niet alleen een onderscheid gemaakt in meisjes en jongens, maar ook in berichten en foto's. Volgens de participanten verstuurt iedereen seksueel getinte berichten naar elkaar, dus zowel meisjes als jongens. Dit wordt als normaal gedrag beschouwd. Er zijn echter minder mensen die seksueel getinte foto's versturen. Dit gedrag wordt als sexting beschouwd, omdat de participanten alleen situaties hebben aangehaald van meisjes die foto's hebben verstuurd. Het versturen van foto's wordt als 'dom' ervaren. Kortom, sexting wordt gezien als het afwijkende gedrag van meisjes om

seksueel getinte foto's naar jongens te versturen.

Meisje 13: "Ik denk dat jongens om foto's vragen en dat meisjes het versturen."

Meisje 1: "Iedereen heeft behoefte om seksueel getinte berichten te versturen, net als dat iedereen naar porno kijkt."

Er worden verscheidene oorzaken gegeven voor het feit dat veel meisjes aan sexting doen. Zij vertonen dit seksuele gedrag voor de jongens. Zij willen op deze manier aandacht of willen een vriend krijgen. Daarnaast doen zij aan sexting als ze onzeker zijn of bedreigd worden. Een dreiging vindt vaak plaats in de vorm van chantage; als een meisje geen foto stuurt, dan maakt de jongen hun relatie uit. Desalniettemin is dit geen excuus om foto's te versturen; de focusgroepen geven aan dat zij nooit aan sexting doen, ook al zouden ze worden bedreigd.

Bovenstaande redenen worden niet gegeven voor jongens die aan sexting doen. Deze oorzaken zijn intern; jongens doen het niet om aandacht te krijgen van meisjes, maar doen het voor zichzelf. Zij plaatsen seksueel getinte foto's omdat zij stoer willen zijn of omdat zij hun gespierde lichaam willen laten zien. Volgens de participanten zijn de redenen van de jongens, in tegenstelling tot die van de meisjes, aanvaardbaar.

Meisje 1: "Ik vind dat een jongen in een boxer inderdaad niets uitdaagt."

Meisje 4: "Nee precies, hij lokt niets uit en zij wel."

Meisje 5: "Hij laat alleen zien hoe gespierd hij is."

Meisje 1: "Ja en kijk hoe zij erbij staat. Dat meisje in haar bh wil gewoon aandacht."

Niet alleen de oorzaken, maar ook de gevolgen van sexting zijn voor meisjes negatiever dan voor jongens. Volgens de focusgroepen worden de foto's van meisjes binnen enkele dagen door jongens verspreid. Deze verspreiding vindt in school frequent plaats. Voor meisjes heeft het schadelijke gevolgen op lange termijn; ze behouden hun 'sletterige' imago en worden hier jarenlang mee achtervolgd.

Meisjes ondervinden negatieve consequenties als zij aan sexting doen. Zelfs als zij een betrouwbare relatie hebben, is het risico te groot dat hun partners het doorsturen. Daarnaast zijn geanonimiseerde apps, zoals Snapchat, risicovol. Hoewel meisjes hun gezicht met deze apps kunnen markeren, kunnen zij alsnog worden herkend aan hun sieraden of kamer.

In tegenstelling tot jongens, worden meisjes niet gezien als de verspreiders van seksueel getinte foto's. Hoewel het in uitzonderlijke gevallen is voorgekomen dat foto's van jongens werden verspreid, is dit niet schadelijk. Volgens de focusgroepen reageren zowel de omgeving als de jongens laconiek

op deze verspreiding. Het is niet alleen ‘stoer’, maar wordt na korte tijd ook vergeten.

Wederom wordt er een onderscheid gemaakt in de verspreiding van berichten en foto’s. Volgens de participanten is de verspreiding van seksueel getinte berichten minder schadelijk voor meisjes, omdat het aantoont dat jongens er aan hebben meegedaan. Meisjes worden niet gezien als ‘aandachtvragers’, maar zijn gelijkwaardig aan jongens; uit de berichten blijkt dat een jongen ook behoefte aan het meisje heeft.

Meisje 7: “Wat kunnen ze nou over een jongen zeggen als hij dit (foto jongen in boxer) doet. Niks. Maar hier (wijst naar foto meisje in bh), dat is net een hoer.”

Meisje 6: “Jongens lachen erom en die vinden het leuk als hun foto rondgaat.”

Meisje 1: “Bij berichten kan je screenshots maken van het gesprek en dan kan je laten zien dat de jongen er ook aan doet. Dan zie je dat niet alleen het meisjes er aan doet.”

Hoewel een aantal participanten aangeeft dat de jongens verantwoordelijk zijn voor het al dan niet verspreiden van seksueel getinte foto’s, vinden de meeste meiden dat de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij het meisje die de foto verstuurt, ligt. Meerdere keren geven zij aan dat meisjes logisch moeten nadenken dat foto’s kunnen worden doorgestuurd.

De verantwoordelijkheid hangt wel van de leeftijd van de meisjes af. Volgens bijna alle participanten moeten zestienjarigen zich verantwoordelijk gedragen, omdat zij op die leeftijd horen te begrijpen wat de schadelijke gevolgen van sexting zijn. Twaalfjarigen zijn daarentegen nog niet in staat om de consequenties te overzien. Volgens de participanten zijn ouders verantwoordelijk voor deze laatste leeftijdsgroep. Dit geldt wel alleen voor meisjes. Een broertje is zelf verantwoordelijk voor het versturen van seksueel getinte foto’s, maar een zusje moet gewaarschuwd worden.

Meisje 13: “Je kan er niets aan doen als het wordt verspreid, maar je kan wel weten dat zoiets kan gebeuren.”

Meisje 5: “Als mijn stiefzusje dat naar me stuurt via Snapchat dan maak ik er een screenshot van en dan laat ik het aan haar ouders zien.”

Hoewel scholen niet als verantwoordelijk worden geacht, vinden de focusgroepen dat zij wel oplossingen kunnen aandragen om sexting bij hun leerlingen te voorkomen. Volgens de participanten moeten zij voorlichting aan minderjarigen geven, zodat de leerlingen op de hoogte zijn van de schadelijke gevolgen van sexting. Preventie is echter niet effectief bij oudere meisjes die al aan sexting

doen. Volgens de focusgroepen leren zij niet van de negatieve consequenties en blijven zij dit gedrag herhaaldelijk vertonen.

Als sexting heeft plaatsgevonden, is er een aantal partijen dat oplossingen kan aandragen om verspreiding te voorkomen. Volgens de focusgroepen zouden meisjes hun ouders of politie moeten inschakelen als zij bedreigd worden om aan sexting te doen. Daarnaast kunnen de meisjes verspreiding voorkomen door de app of ontvanger (jongen) te verwijderen.

Meisje 15: “Ik vind dat voorlichting in de eerste en tweede klas wel echt nodig is. Kijk wat voor kinderen hier op school komen. Binnen vier weken zit de hele school vol met naaktfoto’s van kleine kinderen.”

Meisje 12: “Ik was weleens gestalkt door iemand en die zei dat ik een foto moest sturen. Toen had ik Viber verwijderd en toen heb ik niks meer van hem gehoord.”

Op basis van bovenstaande bevindingen, wordt het duidelijk dat sekse van invloed is op het morele oordeel dat er over sexting wordt geveld. Alle focusgroepen hebben een negatiever oordeel over sexting bij meisjes dan bij jongens. Meisjes worden als ‘dom’ en ‘hoer’ bestempeld als zij een foto in hun ondergoed versturen. De participanten vinden dat het voor jongens normaal is als zij een foto in hun boxer maken, omdat zij in het dagelijks leven ook halfnaakt rondlopen. Daarnaast geven de focusgroepen aan dat het bij een jongen ‘sexy’ is.

Het is voor de meeste participanten lastig om te onderbouwen waarom een foto in ondergoed bij een jongen aanvaardbaar is en bij een meisje niet. Uitspraken zoals ‘*Het is gewoon anders*’ geven indirect aan dat dit dominante frame nu eenmaal bestaat. De focusgroepen gaan er dan ook van uit dat niet alleen zij, maar de rest van de school een negatief oordeel over meisjes velt.

Er wordt wel een milder moreel oordeel geveld over foto’s in bikini. De meeste participanten keuren een foto in bikini goed mits het onder bepaalde voorwaarden is gemaakt. Zij vinden dat meisjes niet overduidelijk geposeerd op de foto moeten staan, maar dat ze het alleen moeten maken om te laten zien hoe leuk het op vakantie is. Dit suggereert dat een foto in zwembekleding niet als sexting wordt gezien, omdat het niet het doel mag hebben om iemand in bed te krijgen.

Hoewel de participanten een foto in bikini goedkeuren, geven zij aan dat zij zo’n foto niet op sociale media zouden plaatsen. Één participant wordt verweten dat zij dit wel heeft gedaan. In plaats van dat zij het goedkeurt, geeft zij als excuus dat een vriendin deze foto op sociale media heeft geplaatst. Uit deze opmerkingen over hun eigen gedrag blijkt dat de participanten een publiekelijke foto in bikini niet goedkeuren.

Kortom, een openbare blote foto van een meisje is risicovol gedrag dat voortkomt uit onzekerheid, dreiging of aandacht en heeft tot gevolg dat het meisje op een lange termijn een ‘sletterige’ reputatie

behoudt als deze foto door een jongen wordt verspreid.

Meisje 2: “Over een jongen heb ik het nog nooit gehoord. Ik heb natuurlijk wel eens gehoord dat een jongen een naaktfoto heeft verstuurd maar daar wordt geen ophef over gemaakt. Als een meisje dat gedaan heeft dan wordt ze echt gewoon afgestoten.”

Onderzoeker: “Hij (foto jongen in boxer) staat net zo geposeerd als een meisje in bh.”

Meisje 15: “Ja, maar hij is mooi.”

Meisje 1: “Ja dat is anders. Jongens lopen ook zo halfnaakt over strand.”

4.3.2 Framing Devices. De focusgroepen maken dezelfde lexicale keuzes om sexting te beschrijven. Uit hun taalgebruik blijkt wederom dat jongens laconiek met sexting omgaan. Geregeld wordt aangegeven dat zij er ‘makkelijker’ in zijn, ‘schijt aan hebben’ en er ‘laks’ over doen. Zij doen het ook om ‘stoer’ te doen tegenover vrienden. Volgens de participanten zijn deze foto’s aantrekkelijk voor meisjes. Een jongen in boxer wordt meerdere malen ‘sexy’ genoemd. Uit het positieve taalgebruik blijkt dat sexting bij jongens niet als afwijkend gedrag wordt beschouwd.

De woorden die zij gebruiken om sexting bij meisjes te beschrijven, zijn echter denigrerend. Meisjes zijn ‘wanhopig’, ‘onzeker’ en willen ‘aandacht’. Daarnaast doen zij het uit ‘dwang’ als ze door een jongen worden ‘bedreigd’. Zij zijn ‘onnadenkend’ als zij dit ‘risicovolle’ gedrag vertonen. Uit de non-verbale lichaamstaal en woorden als ‘bah’, ‘gadver’, ‘vies’ en ‘ranzig’ blijkt dat de participanten sexting walgelijk vinden.

Op basis van de woordspinnen wordt wederom bevestigd dat sexting synoniem is aan het versturen van seksueel getinte foto’s. De woorden ‘foto’s’ en ‘naaktfoto’s’ worden door iedereen opgeschreven, terwijl seksueel getinte berichten maar door een kleine minderheid wordt benoemd.

Onderzoeker: “Hoe vinden jullie het als een jongen een foto in zijn boxer maakt?”

Meisje 2: “Dat is echt sexy.”

Meisje 1: “Ik zou het zelf ook niet eens willen. Ik zou mezelf heel vies vinden.”

Het metafoor ‘hoer’ past goed in het Hoer vs Hunk-frame. Het metafoor is duidelijk en negatief; de meiden die aan sexting doen, delen hun lichaam met veel jongens.

Meisje 12: “Ik denk niet dat een meisje het als eerst verstuurt, tenzij ze een hoer is.”

Zoals eerder vermeld, worden jongens niet vaak opgevoerd in de geschetste voorbeelden over sexting. In totaal worden er twee situaties over jongens aangehaald. De consequenties van deze gebeurtenissen waren niet schadelijk. Om het eerste voorbeeld moesten de meisjes lachen, maar velden zij er geen negatief oordeel over. Uit het tweede voorbeeld blijkt dat de jongen zich schaamde voor zijn vrienden, maar dat meisjes hem er niet negatief op zouden beoordelen.

Meisje 2: “Er was zo’n app Fling, dat had ik gedownload [...] En dan kreeg je ook snaps over heel de wereld en dan werd je in de ochtend wakker en dan kreeg je opeens allemaal foto’s van piemels op je beeldscherm.”

Meisje 9: “Ik heb het meegemaakt met een jongen die ik ken. Die staat vol op Google. Hij was dronken en had toen een foto gemaakt en dat gaat dan door heel Amsterdam. Dus ik vroeg aan hem “Hoe vind je dat nou dat je foto online staat?”, en toen zei hij “Op zich vind ik het niet erg, maar aan de andere kant schaam ik me er ook wel voor.” Dus ik zei “Wat dan?” en hij zegt “Nou qua jongens is het heel anders, jongens zeggen dan tegen elkaar ik heb een grotere of kleinere. Als meisjes het zien dan vinden ze dat alleen maar leuk, maar voor mijn vrienden schaamde ik me wel.”

De rest van de voorbeelden gaat over meisjes. Hier wordt negatiever op gereageerd dan op de anekdotes waar jongens bij betrokken zijn. Wederom blijkt hieruit dat sexting bij meisjes als opvallender en schadelijker wordt beschouwd.

Daarnaast worden de woorden ‘zij’ en ‘meisjes’ vaak automatisch gebruikt bij situaties waarin het versturen van foto’s centraal staan. De woorden ‘hij’ worden daarentegen gebruikt bij het vragen naar of verspreiden van foto’s.

Meisje 9: “Een meisje op school had een foto en iedereen herkende haar aan haar ring.”

Meisje 6: “En meisje X en meisje X deden het ook.”

Meisje 8: “Erg he”

Meisje 7: “Ja jezus”

4.4 Framematrix

Het Hoer vs Hunk-frame is op basis van de reasoning devices en framing devices tot stand gekomen. Het denkbeeld is in een framematrix verwerkt.

Figuur 4: Framematrix ‘Hoer vs Hunk’

Groep	Frame	Reasoning Devices				Framing Devices				
		Probleem-definitie	Oorzaken	Consequenties	Verantwoordelijkheid	Oplossingen	Moreel oordeel	Lexicale keuzes	Metaforen	Voorbeelden
Meisjes 16 & 17 jaar met een VMBO-B opleiding	Hoer vs Hunk	Sexting is voor meisjes een risico en voor jongens een kans	Externe oorzaken voor meisjes: ze doen het voor de jongens uit aandacht, onzekerheid & wanhoop	Meisjes: verspreiding schadelijke gevolgen op lange termijn	Meisjes zijn verantwoordelijk voor het feit dat een jongen hun foto doorstuurt; ze moeten beseffen dat jongens dit doen	Oudere meisjes: app/jongens/foto verwijderen of politie/ouders inschakelen	Meisjes: negatief oordeel. Ze zijn wanhopig en onnadenkend als ze foto's sturen	Sexting algemeen: walgelijk Sexting bij meisjes: denigrerend	Meisjes zijn een 'hoer' (delen lichaam met iedereen)	Bijna alle voorbeelden gaan over meisjes
			Interne oorzaken voor jongens: ze doen het voor zichzelf om stoer te doen of om hun gespierde lichaam te showen	Jongens: verspreiding levert laconieke reacties op	Minderjarige meisjes: ouders verantwoordelijk voor het feit dat hun kind zonder toezicht aan sexting doet	Minderjarige meisjes: voorlichting van school of ouders over de gevaren van sexting	Jongens: positief oordeel. Ze zijn sexy en stoer als ze foto's sturen			Sexting bij jongens: aantrekkelijk, laconiek

5.

Conclusie

Op basis van een framinganalyse kan er antwoord worden gegeven op de volgende onderzoeksvraag:

Hoe framen meisjes van 16 en 17 jaar sexting?

Hieronder zal het Hoer vs Hunk-frame nogmaals kort uiteengezet worden. Tevens worden het Gevaarframe en Morele paniek-frame die uit het theoretisch kader naar voren zijn gekomen aangehaald.

5.1 Frame focusgroepen

Nadat de getranscribeerde gesprekken van de focusgroepen zijn onderworpen aan een framinganalyse, is er één duidelijk frame naar voren gekomen: het Hoer vs Hunk-frame. De deelnemers van de focusgroepen – bestaande uit meisjes van 16 en 17 jaar oud met een VMBO-B opleiding – gebruiken dit frame om sexting bij jongeren te beschrijven.

Binnen dit frame is sekse van invloed op de opvattingen die er over sexting heersen. Meisjes die aan sexting doen, worden negatiever beoordeeld dan jongens die dit seksuele gedrag vertonen. Meisjes worden als ‘dom’ en ‘hoer’ bestempeld als zij een foto in hun ondergoed versturen, terwijl jongens ‘sexy’ en ‘stoer’ zijn. Deze verschillende opvattingen hebben betrekking op foto’s in plaats van op berichten. Het versturen van seksueel getinte berichten wordt als een normale behoefte beschouwd. In tegenstelling tot het versturen van foto’s, is dit gedrag niet afwijkend en valt het niet onder sexting. Het versturen van berichten valt daarom niet binnen het Hoer vs Hunk-frame.

Sekse is niet alleen van invloed op het morele oordeel, maar ook op de geschatte prevalentie van het versturen van foto’s. Het heersende beeld is dat meisjes vaker aan sexting doen dan jongens. Zij vertonen dit seksuele gedrag voor de jongens; zij willen aandacht of een relatie. Daarnaast doen zij aan sexting als ze onzeker zijn of bedreigd worden. Jongens hebben daarentegen interne redenen om aan sexting te doen; zij doen het niet voor meisjes, maar voor zichzelf. Zij plaatsen seksueel getinte foto’s om stoer te doen tegenover vrienden of om hun gespierde lichaam te laten zien.

Niet alleen de oorzaken, maar ook de gevolgen van sexting zijn voor meisjes negatiever dan voor jongens. Als een foto wordt verspreid, ondervinden meisjes schadelijke gevolgen op lange termijn. Zij behouden hun ‘sletterige’ imago en worden hier jarenlang mee achtervolgd. Hoewel jongens hun foto’s hebben verspreid, zijn de meisjes verantwoordelijk voor de schadelijke gevolgen. Deze verantwoordelijkheid hangt wel van de leeftijd af. Zestienjarige meisjes moeten logisch nadenken welke gevaren sexting met zich meebrengt. Twaalfjarigen zijn daarentegen nog niet in staat om de consequenties te begrijpen. Ouders en scholen zijn verantwoordelijk voor deze laatste leeftijdsgroep.

Zij moeten hen voorlichten over de risico's van sexting. Op deze manier kan sexting worden voorkomen.

5.2 Frames theoretisch kader

Uit het theoretisch kader zijn twee heersende frames over sexting naar voren gekomen: het Gevaarframe en Morele paniek-frame. Beide frames worden gehanteerd door verschillende partijen binnen de samenleving: onderzoekers (voornamelijk bestaande uit psychologen en pedagogen), juristen, ouders, scholen en journalisten. Sexting is dan ook een maatschappelijk gevoerd debat.

5.2.1 Gevaarframe. Sexting wordt binnen dit frame als gevaarlijk gedrag beschouwd. Ten eerste gaat sexting gepaard met de toenemende seksualisering van jongeren. Deze toename heeft risicovolle seks tot gevolg en kan op zijn beurt leiden tot vervroegde zwangerschappen en soa's.

Ten tweede is sexting van zichzelf schadelijk. Het grootste risico is dat foto's en berichten verspreid kunnen worden. Naast het gevaar dat deze beelden permanent circuleren, is een ander groot risico van verspreiding dat jongeren hier voor altijd mee worden achtervolgd. Zij worden sneller gepest, wat kan leiden tot depressie, sociale isolatie en zelfmoord. Naast deze klinische en sociale consequenties, brengt sexting ook juridische gevolgen met zich mee. Het versturen van seksueel getinte berichten en foto's is onder de achttien jaar strafbaar. Ook het verspreiden van deze beelden wordt bestraft, omdat het wordt gezien als smaad of laster. Tevens is er een uitvoerig debat gaande over de vraag of sexting onder de achttien jaar als kinderporno moet worden beschouwd.

Het Gevaarframe is gebaseerd op extreme sexting-incidenten die hebben geleid tot zelfmoord en zware strafrechtelijke consequenties. Deze casussen hebben veel aandacht van onderzoekers, juristen, scholen en ouders gekregen. Buitenlandse media hanteren eveneens het Gevaarframe, omdat de meeste mediaberichten zijn gefocust op extreme casussen.

5.2.2 Morele paniek-frame. Volgens aanhangers van dit frame heerst er morele paniek over sexting. De prevalentie en de schadelijke gevolgen van sexting worden overschat. Dit onterechte beeld wordt veroorzaakt door de media. Buitenlandse berichtgeving vertonen verscheidene tendensen die hebben bijgedragen aan een vertekend beeld van sexting. Allereerst generaliseren media extreme casussen naar de gemiddelde jeugd. Uitzonderlijke incidenten worden als alledaags bestempeld. Ten tweede behandelen media voornamelijk onderzoeken die uitwijzen dat het aantal jongeren dat aan sexting doet hoog is en worden onderzoeken die het tegendeel bewijzen zelden besproken. Ten derde schrijven media op een sensationele wijze over sexting. Angsttactieken en teasers worden gebruikt om het publiek te prikkelen en shockeren. Ten vierde focussen media zich voornamelijk op sexting bij meisjes. In tegenstelling tot onderzoeksresultaten, beweren de media dat meisjes vaker aan sexting

doen dan jongens. Ten vijfde beschrijven media eenzijdige motieven om aan sexting te doen. Jongeren zouden beïnvloed worden door de seksualiserende popcultuur en geen behoefte hebben aan hun privacy. Tot slot selecteren media beperkte bronnen in hun berichtgeving over sexting. Meestal worden experts, zoals medici en juristen, ondervraagd. Zij hebben te maken met probleemgevallen die ver afstaan van de gemiddelde jeugd.

Deze tendensen creëren morele paniek bij verschillende maatschappelijke groeperingen. Partijen zoals medici, juristen en ouders waarschuwen voor de toenemende populariteit van sexting onder jongeren.

Aanhangers van het Morele paniek-frame vinden dat het beeld van de losgeslagen jongeren genuanceerd moet worden. Media moeten onderzoeken behandelen die uitwijzen dat de prevalentie van sexting veel lager ligt. Tevens moeten zij verscheidene bronnen opvoeren. Zij zouden aan de jongeren moeten vragen hoe zij tegen sexting aankijken. Sexting wordt hierdoor niet alleen meer benaderd vanuit de perspectieven van experts, maar ook vanuit de doelgroep waarover zij spreken. Door alternatieve denkbeelden en bronnen op te voeren wordt het maatschappelijk beeld over sexting genuanceerd. Dit is belangrijk, omdat er dan minder snel vanuit morele paniek wordt gehandeld (boyd, 2014, 26).

Huidig onderzoek heeft geanalyseerd hoe meisjes van 16 en 17 jaar sexting bij jongeren framen. Drie focusgroepen, bestaande uit vijftien meiden met een VMBO-B opleiding, zijn onderworpen aan een framinganalyse. Daarnaast is er literatuuronderzoek gedaan naar de dominante frames die verschillende maatschappelijke groeperingen over sexting hanteren. Het Hoer vs Hunk-frame, Gevaarframe en Morele paniek-frame zullen in de discussie met elkaar worden vergeleken. Tot slot zal er op basis van de bevindingen verscheidene wetenschappelijke en maatschappelijke implicaties worden gegeven.

6.1 Koppeling frames

De frames die uit huidig onderzoek en het theoretisch kader naar voren zijn gekomen, bevatten overeenkomstige en tegenstrijdige opvattingen. Per reasoning en framing devices zullen de frames met elkaar worden vergeleken.

6.1.1 Probleemdefinitie frames. Onderzoekers, juristen, ouders, scholen en buitenlandse nieuwsmedia hanteren het Gevaarframe om sexting bij jongeren te beschrijven. Net als het Hoer vs Hunk-frame, is dit denkbeeld op meisjes gericht. Zij worden afgespiegeld als een kwetsbare groep die altijd schadelijke gevolgen van sexting ondervindt. Het Hoer vs Hunk-frame brengt echter een nuance aan. In tegenstelling tot het Gevaarframe, maakt dit denkbeeld een onderscheid in seksueel getinte berichten en foto's. Volgens het Hoer vs Hunk-frame versturen zowel jongens als meisjes geregeld seksueel getinte berichten. Het wordt als normaal gedrag beschouwd waar iedereen behoefte aan heeft. De verspreiding van berichten brengt dan ook geen schadelijke consequenties met zich mee. Het versturen en verspreiden van foto's zijn echter wel aan grootschalige risico's verbonden. Dit afwijkende gedrag wordt voornamelijk door meisjes gedaan.

Het Morele paniek-frame vindt dat de focus op meisjes onterecht is. In tegenstelling tot wat het Gevaarframe en Hoer vs Hunk-frame beweren, wijzen onderzoeken uit dat jongens even vaak aan sexting doen als meisjes. Dit geldt zowel voor het versturen van seksueel getinte foto's als voor het versturen van berichten. Tevens is het Morele paniek-frame van mening dat de prevalentie en schadelijke gevolgen van sexting door het Gevaarframe en Hoer vs Hunk-frame worden overschat.

6.1.2 Oorzaken frames. Zoals de naam al zegt, geeft het Hoer vs Hunk-frame andere verklaringen voor sexting bij meisjes dan sexting bij jongens. Het Gevaarframe voorziet dezelfde oorzaken voor beide sekses. Volgens dit denkbeeld zijn alle jongeren die aan sexting doen niet op de hoogte van de

privacy-instellingen van sociale media. Het Hoer vs Hunk-frame is het hier niet mee eens. Jongeren die aan sexting doen, maken voldoende gebruik van de privacy-instellingen. Als zij een seksueel getinte foto versturen, doen zij dit dan ook vaak via relatief veilige apps zoals Snapchat. Volgens het Hoer vs Hunk-frame zitten de gevaren hem niet in de privacy-instellingen, maar in het vertrouwen dat de meisjes hebben in de jongen naar wie zij het sturen. Zij verwachten niet dat de ontvanger hun foto zal doorsturen.

Naast de privacy-instellingen, wordt de seksualiserende popcultuur binnen het Gevaarframe als oorzaak van sexting gegeven. De jeugd komt door seksueel getinte muziekvideo's en films op steeds jongere leeftijd in aanraking met seks. Zij zijn hierdoor sneller seksueel actief. Het Hoer vs Hunk-frame gaat er eveneens vanuit dat steeds meer minderjarige meisjes aan sexting doen. De seksualiserende cultuur wordt echter niet als verklaring gegeven. Volgens dit frame zorgt de smartphone ervoor dat meisjes op jonge leeftijd worden blootgesteld aan seks en sexting.

Het Morele paniek-frame benadert de oorzaken niet vanuit de mensen die aan sexting doen, maar vanuit de partijen die een vertekend beeld van sexting hanteren. Volgens dit frame zijn de media de oorzaak voor het verstoorde beeld van sexting. Tendensen, zoals het behandelen van extreme casussen en eenzijdige motieven, hebben invloed op de vertekende opvattingen over de prevalentie, oorzaken en consequenties van sexting. Het aantal jongeren dat aan sexting doet en de schadelijke gevolgen die zij ervan ondervinden worden overschat. Tevens worden er eenzijdige motieven, zoals de popcultuur en het gebrek aan privacy, gegeven terwijl sociaal-economische factoren, zoals religie en opvoeding, over het hoofd worden gezien.

6.1.3 Consequenties frames. Het Gevaarframe en het Hoer vs Hunk-frame beschouwen sexting als schadelijk gedrag dat negatieve gevolgen met zich meebrengt. Volgens deze denkbeelden worden seksueel getinte foto's gemakkelijk verspreid. Dit heeft sociale en klinische consequenties, zoals buitensluiting, isolatie en depressie, tot gevolg. Het Gevaarframe benoemt daarnaast ook juridische gevolgen. Volgens dit denkbeeld is het versturen en verspreiden van sexting een delict.

Volgens het Morele paniek-frame worden de sociale, klinische en juridische consequenties van sexting overschat. Dit is een gevolg van de morele paniek die er over sexting heerst. In tegenstelling tot wat de media en maatschappij beweren, brengt sexting niet altijd schadelijke gevolgen met zich mee.

6.1.4 Verantwoordelijkheid & oplossingen frames. Het Gevaarframe gaat ervanuit dat andere partijen verantwoordelijk zijn voor de prevalentie en risico's van sexting. Clinici en scholen moeten de grootste verantwoordelijkheid op zich nemen. Deze groepen kunnen preventieve oplossingen bieden. Met behulp van voorlichting moeten jongeren inzicht krijgen in de gevaren van sexting. De media streven ook naar deze bewustwording. Clinici en juristen worden vaak als bron opgevoerd en bespreken de risico's van extreme incidenten.

Het Hoer vs Hunk-frame is eveneens van mening dat voorlichting effectief is in het voorkomen van sexting, maar vindt dat deze taak voor ouders is weggelegd. In tegenstelling tot het Gevaarframe, gaat dit frame ervanuit dat de jeugd ook in staat is om oplossingen aan te dragen. Jongeren zijn binnen dit frame geen kwetsbare en onwetende groep. Zij kunnen (verspreiding van) sexting voorkomen door de foto's, ontvanger van foto's of sociale media te verwijderen.

In tegenstelling tot het Gevaarframe en Hoer vs Hunk-frame liggen de oplossingen volgens het Morele paniek-frame niet zozeer in het voorkomen van sexting, maar in het bestrijden van een vertekend beeld dat er over sexting heerst. De media moeten hun berichtgeving over de prevalentie en ernst van sexting nuanceren, zodat er niet wordt gehandeld vanuit morele paniek maar vanuit de feiten.

6.1.5 Moreel oordeel frames. Volgens het Gevaarframe moet de doorgeslagen, onwetende jeugd door derde partijen worden voorgelicht over de gevaren van seksuele risicogedragingen. Het Morele paniek-frame vindt dat dit beeld over de jeugd onterecht is. Niet de jongeren, maar de media en maatschappij moeten tot rust komen. De morele paniek die er over de wilde jeugd heerst, is ongegrond.

Ook het Hoer vs Hunk-frame beschouwt jongeren als volwassen mensen die in staat zijn om logisch na te denken over de consequenties van sexting. In tegenstelling tot minderjarigen, moeten oudere jongeren de verantwoordelijkheid en oplossingen op zich nemen. Waar het Gevaarframe een algemeen moreel oordeel over de jeugd velt, maakt het Hoer vs Hunk-frame een onderscheid in jongens en meisjes. Binnen dit laatste frame wordt er een negatiever en denigrerder oordeel over deze laatste groep geveld.

6.1.6 Lexicale keuzes frames. Het Morele paniek-frame vindt dat de media en maatschappelijke groeperingen disproportioneel veel *aandacht* aan sexting geven. Sexting lijkt hierdoor vaker voor te komen dan in werkelijkheid gebeurt. Tevens vindt het Morele paniek-frame dat sexting vanuit een infotainment format besproken. Media beschrijven prikkelende verhalen om een groot publiek te vermaken en shockeren. Volgens het Gevaarframe zijn het geen sensationele verhalen, maar *ernstige* incidenten waar grote *risico's* aan verbonden zitten. Het Hoer vs Hunk-frame is van mening dat deze ernst afhankelijk is van sekse. Sexting is voor meisjes een risico, maar voor jongens een kans. Meisjes die aan sexting doen, zijn dan ook *dom* en een *hoer*, terwijl jongens *stoer* en *aantrekkelijk* zijn.

6.1.7 Voorbeelden frames. Het Gevaarframe en Hoer vs Hunk-frame bevatten voornamelijk voorbeelden over meisjes die aan sexting doen. Hoewel een aantal incidenten over jongens gaat, komen deze verhalen relatief minder vaak voor. Het Morele paniek-frame vindt dat deze focus op meisjes onterecht is, omdat jongens evenveel aan sexting doen. Deze bewering is gegrond op Amerikaans onderzoek.

6.2 Wetenschappelijke implicaties

De bevindingen van huidig onderzoek en voorgaande onderzoeken brengen wetenschappelijke implicaties met zich mee. In deze paragraaf worden aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan.

6.2.1 Focusgroepen. Huidig onderzoek heeft de uitspraken van een selecte groep aan een framinganalyse onderworpen. Dit was nodig, omdat het tot op heden onduidelijk was hoe de doelgroep waar over gesproken werd tegen sexting aankeek. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat meiden van 16 en 17 jaar met een lage opleiding overeenkomstige denkbeelden als het Gevaarframe hanteren. Zij leggen de focus op meisjes en beschouwen het als risicovol gedrag.

Doordat huidig onderzoek een selecte groep heeft geanalyseerd, is de externe validiteit laag. Dit wil zeggen dat de resultaten niet kunnen worden gegeneraliseerd naar een algemene populatie. Vervolgonderzoek is nodig om te achterhalen hoe andere groepen over sexting denken. Omdat het Hoer vs Hunk-frame verschillende opvattingen over meisjes en jongens heeft, is het interessant om te achterhalen of jongens dit frame eveneens hanteren. Het is belangrijk dat er onderzoek wordt gedaan naar de denkbeelden van verschillende partijen, omdat dit inzicht geeft in het nationaal gevoerde debat over sexting. Dit geeft een betere representatie van wat er in de samenleving speelt.

6.2.2 Kwantitatief onderzoek. Huidig onderzoek heeft drie focusgroepen, bestaande uit vijftien meiden, geanalyseerd. Dit is een relatief kleine onderzoeksgroep. Omdat er antwoord is gegeven op een kwalitatieve onderzoeksvraag, is het aantal participanten van minder groot belang. Het is namelijk duidelijk geworden welk dominante frame de focusgroepen hanteren om sexting te beschrijven. Tevens is deze bevinding bruikbaar, omdat het als startpunt voor een kwantitatieve analyse kan dienen. Nu bekeken is dat het Hoer vs Hunk-frame gehanteerd wordt, kan kwantitatief onderzoek uitwijzen in welke mate dit voorkomt. Om deze reden is het van belang dat vervolgonderzoek meer participanten rekruteert. Een grotere onderzoeksgroep kan antwoord geven op kwantitatieve onderzoeksvragen en kan de externe validiteit verhogen.

6.2.3 Nederlandse media. Het Morele paniek-frame en Gevaarframe zijn gebaseerd op buitenlandse media en onderzoeken. Hoewel deze denkbeelden inzicht geven in de manier waarop de buitenlandse media het heersende beeld van sexting beïnvloeden, kunnen deze bevindingen niet worden gegeneraliseerd naar Nederland (Baumgartner et al., 2014, 170). Amerika is naar verhouding conservatiever en minder tolerant tegenover seks (Valkenburg, 2014, 209). De heersende visie is dat seks privé is en dat het na het huwelijk pas mag plaatsvinden. Vanuit deze gedachte belichten Amerikaanse onderzoekers en media voornamelijk de negatieve kanten van publieke seksuele daden. Nederland is ten opzichte van de meeste westerse landen toleranter tegen openbare naaktheid (Valkenburg, 2014, 210). Het is hierdoor mogelijk dat de Nederlandse media een ander, en wellicht

positiever, beeld van sexting hebben dan de buitenlandse media.

Door gebrek aan tijd en mankracht heeft dit onderzoek niet geanalyseerd hoe Nederlandse media sexting framen. Dit onderzoek heeft echter wel een framinganalyse gedaan van de koppen van Nederlandse nieuwsberichten. Omdat het een nationaal gevoerd debat is, is er in LexisNexis geselecteerd op de landelijke kranten. Naar aanleiding van het trefwoord ‘sexting’ zijn de nieuwsberichten van de volgende kranten aan een framinganalyse onderworpen: Reformatorisch Dagblad, Nederlands Dagblad, Het Parool, Algemeen Dagblad, De Telegraaf, Trouw, Metro, NRC Handelsblad, NRC.NEXT, De Volkskrant en Spits. De reasoning en framing devices zijn aan de koppen toegekend. In Bijlage 8.3 is deze analyse te vinden.

Uit dit onderzoek blijkt dat nieuwsberichten over sexting zich alleen focussen op jeugd, en dan met name op meisjes. Sexting wordt beschouwd als risicovol gedrag dat tot schadelijke consequenties kan leiden. De koppen gaan dan ook voornamelijk over ernstige incidenten en over het voorkomen van dergelijke gebeurtenissen. De preventieve maatregelen moeten door derde partijen worden genomen. Scholen en hulpverleners moeten voorlichting geven over de gevaren van sexting, zodat minderjarige jongeren (vooral meisjes) geen seksueel getinte foto’s en berichten gaan versturen.

Net zoals in Amerikaanse media verschenen de eerste Nederlandse nieuwsberichten over sexting in 2009. De Nederlandse koppen gingen destijds over de incidenten waar Amerikaanse jeugd bij betrokken was. Dit zijn dezelfde incidenten als die in het theoretisch kader zijn besproken. In tegenstelling tot de buitenlandse media, waren de eerste Nederlandse koppen vooral gericht op de strafbare aspecten van sexting. De recentere koppen gaan over de klinische en sociale consequenties.

De data van de verschenen nieuwsberichten tonen aan dat de aandacht voor sexting is toegenomen. Rond 2009 werd er om de paar maanden een artikel gepubliceerd. Het afgelopen jaar verscheen er een paar keer per maand verscheidene nieuwsberichten over sexting. Één krant publiceerde zelfs meerdere artikelen op één dag. De toenemende publicaties in de landelijke kranten geven weer dat het nationaal debat over sexting momenteel erg speelt. De framing van sexting brengt dus veel maatschappelijke implicaties met zich mee.

6.3 Maatschappelijke implicaties

Op basis van de onderzoeksresultaten kunnen er praktische aanbevelingen voor verscheidene groeperingen worden gegeven. Allereerst zijn er maatschappelijke implicaties voor clinici, scholen en ouders. Ten tweede kunnen journalisten op de bevindingen inspelen.

6.3.1 Voorlichting. Het is belangrijk om te weten hoe de doelgroep waarover wordt gesproken – tienermeisjes - tegen sexting aankijkt. Hun denkbeeld heeft namelijk veel invloed op de heersende frames en bijbehorende handelingen van de maatschappij. Het Gevaarframe, dat door verschillende maatschappelijke groeperingen wordt gehanteerd, gaat ervanuit dat jongeren niet op de hoogte zijn van

privacy-instellingen van sociale media. Uit huidig onderzoek blijkt dat de focusgroepen het hier niet mee eens zijn. Volgens deze tienermeisjes maakt de jeugd voldoende gebruik van privacy-instellingen. Dit tegenstrijdige frame is belangrijk, omdat dit het dominante beeld van de onwetende en roekeloze jeugd nuanceert. Tevens is deze opvatting van toegevoegde waarde, omdat andere partijen hier op in kunnen spelen (boyd, 2014, 202, 212). Clinici, scholen en ouders zouden hun voorlichting niet moeten richten op de inhoud van privacy-instellingen, maar op de risicofactoren die bepalen waarom jongeren ondanks deze instellingen alsnog seksueel getinte foto's opsturen. Omdat de focusgroepen aangaven dat meisjes niet hadden verwacht dat de ontvanger hun foto zou verspreiden, zou voorlichting zich beter kunnen richten op vertrouwen en relaties. Voorlichting wordt hierdoor effectiever.

6.3.2 Media. Het denkbeeld van de tienermeisjes heeft ook invloed op journalisten. Uit het theoretisch kader blijkt dat media gebruikmaken van beperkte bronnen, zoals juristen en clinici. Het is belangrijk dat zij ook openstaan voor de doelgroep waarover wordt gesproken. Zoals uit dit onderzoek blijkt, hebben jongeren soms andere opvattingen over sexting dan de opgevoerde bronnen. In tegenstelling tot andere partijen, maken de tienermeisjes een onderscheid in berichten en foto's. Tevens geven zij alternatieve verklaringen en oplossingen voor sexting. Door verscheidene denkbeelden en bronnen op te voeren, wordt het maatschappelijk beeld over sexting genuanceerd. Dit is belangrijk, omdat er dan minder snel vanuit morele paniek wordt gehandeld (boyd, 2014, 26). Tevens geven deze verschillende denkbeelden een betere representatie van wat er in de samenleving speelt. En dat is het ultieme doel van de journalist.

Referentielijst

- Ahrens, D. (2012). Schools, cyberbullies, and the surveillance state. *American Criminal Law Review*, 49, 4, 1669-1722.
- boyd, d. (2014). *It's complicated: the social lives of networked teens*. London: Yale University Press.
- Baumgartner, S. E., Sumter, S. R., Peter, J., Valkenburg, P. M., & Livingstone, S. (2014). Does county context matter? Investigating the predictors of teen sexting across Europe. *Computers in Human Behavior*, 34, 157-164.
- Best, J., & Bogle, K. A. (2014). *Kids gone wild*. New York, NY: New York University Press.
- Bleakley, A., Hennessy, M., Fishbein, M., Jordan, A. (2008). It works both ways: the relationship between exposure to sexual content in the media and adolescent sexual behavior. *Media Psychology*, 11, 4, 443-461.
- Dalton, R. (2010). *Moved*. Bloomington: AuthorHouse.
- De Graaf, H., Kruijer, H., Van Acker, J., & Meijer, S. (2012). *Seks onder je 25^e: Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2012*. Delft: Eburon.
- De Graaf, H., Meijer, S., Poelman, J., & Vanwesenbeeck, I. (2005). *Seks onder je 25^e: Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2005*. Delft: Eburon.
- Dowdell, E. B., Burgess, A. W., & Flores, J. R. (2011). Online social networking patterns among adolescents, young adults and sex offenders. *American Journal of Nursing*, 111, 7, 28-36.
- Duits, L., & Van Zoonen, L. (2011). Coming to terms with sexualization. *European Journal of Cultural Studies*, 14, 5, 491-506.
- Eaton, D. K., Kann, L., Kinchen, S., Shanklin, S., Flint, K. H., Hawkins, J., Harris, W., A., et al. (2012). Youth risk behavior surveillance. *Morbidity and Mortality Weekly Report*, 61, 4, 1-162.
- Elliott, S. (2011). Parents' constructions of teen sexuality: sex panics, contradictory discourses, and social inequality. *Symbolic Interaction*, 33, 2, 191-212.

Floyd, L. J., & Latimer, W. (2010). Adolescent sexual behaviors at varying levels of substance use frequency. *Journal of Child and Adolescent Substance Abuse, 19*, 66-77.

Gatti, J. (2009). A Thin Line Digital Abuse Study.

http://www.athinline.org/MTV-AP_Digital_Abuse_Study_Executive_Summary.pdf

Halpern, C. T., & Haydon, A. A. (2012). Sexual timetables for oral, genital, vaginal, and anal intercourse: sociodemographic comparisons in a nationally representative sample of adolescents. *American Journal of Public Health, 102*, 1221-1228.

Hasinoff, A. A. (2013). Sexting as media production: rethinking social media and sexuality. *New Media & Society, 15*, 4, 449-465.

Kerstens, J., & Stol, W. (2012). *Jeugd en Cybersafety. Online slachtoffer- en daderschap onder Nederlandse jongeren*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.

Koetsenruijter, W. & Van Hout, T. (2014). *Methoden voor journalism studies*. Den Haag: Boom Lemma.

Kreager, D. A., & Staff, J. (2009). The sexual double standard and adolescent peer acceptance. *Social Psychology Quarterly, 72*, 2, 143-164.

Lenhart, A. (2009). Teens and sexting. Pew Research Center.

Luder, M. T., Pittet, I., Berchtold, A., Akre, C., Michaud, P. A., & Surís, J. C. (2011). Associations between online pornography and sexual behavior among adolescents. Myth or reality? *Archives of Sexual Behavior, 40*, 5, 1027-1035.

Lumby, C., & Funnell, N. (2011). Between heat and light: the opportunity in moral panics. *Crime, Media, Culture: An International Journal, 7*, 3, 277-291.

Marker, B. S. (2011). Sexting as moral panic: an exploratory study into the media's construction of sexting. Unpublished manuscript. Eastern Kentucky University, Richmond.

Meeker, M. (2002). *Epidemic: how teen seks is killing our kids*. Washington, DC: LifeLine.

Mitchell, K. J., Finkelhor, D., Jones, L. M., & Wolsk, J. (2011). Prevalence and characteristics of youth

sexting: a national study. *Pediatrics*, 129, 1, 13-20.

Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2011). Adolescents' online privacy: toward a developmental perspective. In S. Trepte & L. Reinecke (Eds.), *Privacy online: theoretical approaches and research perspectives on the role of privacy in the social web* (pp.221-234). Heidelberg, Germany: Springer.

Siegle, D. (2010). Cyberbullying and sexting: technology abuses of the 21st century. *Gifted Child Today*, 33, 2, 14-16.

Smithson, J. (2000). Using and analysing focus groups: limitations and possibilities. *International Journal of Social Research Methodology*, 3, 2, 103-119.

The National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy, CosmoGirl.com. *Seks and Tech: Results From a Survey of Teens and Young Adults*. Washington, DC: The National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy and CosmoGirl.com.

Thurlow, C. (2006). From statistical panic to moral panic: the metadiscursive construction and popular exaggeration of new media language in the print media. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 11, 3, 667-701.

Thurlow, C., & Bell, K. (2009). Against technologization: young people's new media discourse as creative cultural practice. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 14, 4, 1038-1049.

Valkenburg, P. M. (2014). *Schermgaande jeugd*. Amsterdam: Prometheus Bert Bakker.

Valkenburg, P. M., Schouten, A. P., & Peter, J. (2005). Adolescents' identity experiments on the Internet. *New Media and Society*, 7, 3, 383-402.

Van den Broek, J., De Jong, J., Koetsenruijter, W., & Smit, L. (2010). *Beeldtaal*. Amsterdam: Boom.

Van Gorp, B. (2007). Het reconstrueren van frames via inductieve inhoudsanalyse: uitgangspunten en procedures. *KWALON*, 12, 2, 13-18.

Van Gorp, B. (2007). The constructionist approach to framing: bringing culture back in. *Journal of Communication*, 57, 1, 60-78.

Van Gorp, B. (2005). Where is the Frame? Victims and intruders in the Belgian Press Coverage of the Asylum Issue. *European Journal of Communication*, 20, 4, 484-507.

Vehof, E. (2010). Seks moet weer normaal worden: een studie naar de frames in het Nederlandse seksualiseringsdebat. Unpublished manuscript. Universiteit Leiden, Leiden.

Vreese, C. H., de (2005). News framing: theory and typology. *Information Design Journal + Document Design*, 13, 1, 51-62.

Weeks, L. (2015). When 'petting parties' scandalized the nation. NPR History Dept.
<http://www.npr.org/sections/npr-history-dept/2015/05/26/409126557/when-petting-parties-scandalized-the-nation>

Wetboek van Strafrecht (2014). Artikel 240b.
<http://www.wetboek-online.nl/wet/Sr/240b.html>

Bijlage

Bijlage A: open coderen focusgroepen

Roze = oorzaak

Blauw = verantwoordelijkheid

Groen = oplossingen

Geel = doelgroep probleemdefinitie

Rood = consequenties

Grijs = moreel oordeel

Groenblauw = eigen gedrag

Donkerblauw = lexicale keuze

Paars = metafoor

Zwart = voorbeelden

Focusgroep 1

Woordspin

Wat heb jij?

Foto's sociale media jongens en meisjes

Jongens meisjes seksueel getinte berichten foto's dwang

Foto's Facebook

Foto's jongens meisjes

Stellingen

Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens

Alle meisjes: nee

Meisje 1: meestal zijn jongens zo

Meisje 2: ik denk dat het eraan ligt. ik denk dat een jongen juist heel makkelijk zegt stuur even een leuke foto en dat een meisje dan zoiets heeft van ja nee ja nee..

Meisje 4: ..misschien

Meisje 2: ja misschien, en dan zegt de jongen doe nou gewoon het komt heus niet in het openbaar. en dan stuurt een meisje een foto en de volgende dag staat ie op facebook.

Dus je denkt dat een jongen vraagt om aan sexting te doen?

Meisje 2: ja, ik denk niet dat een meisje het uit haarzelf doet

Meisje 1: de jongen begint altijd meestal. Ik zou het nooit aan een jongen vragen, sowieso niet, maar jongens vragen het wel sneller aan een meisje.

Meisje 4: ja jongens vragen het sneller, maar meisjes sturen het wel sneller. Het ligt er wel aan wat voor meisje. Sommige meisjes sturen het sneller dan andere meisjes.

Meisje 1: Ik zou het niet doen

Denken jullie dat jongens ook sturen?

Alle meisjes: ja

Meisje 3: als een meisje het heeft gestuurd dan doet een jongen het vaak ook

Meisje 4: ja

Meisje 2: ja of juist niet, het kan ook dat een jongen eerst wat stuurt en dan zegt nu jij

Meisje 4 stemt in

Meisje 1: ja en dat hij het dan uiteindelijk niet doet

Meisje 2: er was zo'n fling, dat had ik gedownload want ik dacht dat het een soort snapchat was voor over heel de wereld, maar het is een app en dan stuur je foto's niet alleen naar vrienden maar naar iedereen over heel de wereld. En dan kreeg je ook snaps over heel de wereld en dan werd je in de ochtend wakker en dan kreeg je opeens allemaal foto's van piemels op je beeldscherm. Dat heb ik dus gelijk verwijderd

Meisje 1 en 3 moeten lachen

Dus er zijn wel jongens die ook aan sexting doen?

Meisje 2: ja dat denk ik wel

Maar denken jullie dat meisjes er vaker aan doen dan jongens?

Meisje 2: ja

Meisje 1: nee ik denk dat jongens het eerder doen

Meisje 4: je hebt van die meisjes die doen het heel snel en je hebt meisjes die denken doe. Ja ik weet niet, ik denk dat jongens het even vaak doen als meisjes.

Meisje 1: jongens zijn er wel makkelijker in

Meisje 4: ja jongens zijn er makkelijker in

Meisje 2: kijk, bij een jongen maakt het niet uit wat voor jongen het is. als jij vraagt van stuur even een leuke foto en je doet er zelf ook een leuke foto bij, dan sturen jongens het altijd wel hoor. Of het nou wel of niet een lulletje lampenkap is. Ik heb een vriend van 9 maanden maar als hij aan mij vraagt van stuur een leuke foto, dan vraag ik of het wel goed gaat met hem

Meisje 1 moet lachen

Dus jij zou nooit een foto sturen van jezelf

Meisje 2: nee echt niet

Als jullie een relatie hebben, zouden jullie het dan sneller sturen naar diegene?

Meisje 2: ik zou wel eerder een foto sturen met wat inkijk, maar een naakte foto echt niet, als hij me naakt wil zien, dan komt hij maar naar me toe. nee dat ga ik niet over het internet doen, want misschien slaat hij het wel op en dan is het uit later en dan zie ik mezelf straks op facebook staan.

Dus ook al heb je een relatie, hij zou er dan misbruik van kunnen maken als het uitgaat?

Meisje 2: ja het is een te groot risico

Meisje 4: ja je hebt genoeg mensen die dat doen hoor

Maar om nog even terug te komen op de stelling. Jij zei net dat je denkt dat jongens het vaker doen (vraagt aan meisje 1).

Meisje 1: ik weet het echt niet, maar jongens doen het wel sneller. die zijn er veel makkelijker in.

Meisje 2: ja

Meisje 4: die maakt het niks uit

Waarom?

Meisje 1: weet niet. meisjes die het doen zijn gewoon onzeker

Meisje 2: als een meisje een naaktfoto stuurt dan is het erger lijkt wel. er zijn vast wel jongens in de school die ooit een naaktfoto hebben gestuurd, daar weet ik niets van, maar als een meisje een naaktfoto stuurt dan weet ik het direct. gewoon omdat de hele school haar dan afstoot en allemaal naaktfoto naar haar roepen

Meisje 1 stemt in

Worden foto's snel door de school verspreid

Meisje 1 en 2: ja

Meisje 3: binnen 2 dagen weet iedereen het

Op welke manier wordt het doorgestuurd?

Meisje 2: via facebook en whatsapp

En het zijn altijd foto's van meisjes?

Meisje 2 en 4: ja

Meisje 1: altijd

Meisje 2: over een jongen heb ik het nog nooit gehoord. ik heb natuurlijk wel eens gehoord dat een jongen een naaktfoto heeft verstuurd maar daar wordt geen ophef over gemaakt. als een meisje dat gedaan heeft dan wordt ze echt gewoon afgestoten. ja, dat vind ik wel heel erg.

Sexting is schadelijk voor je, het leidt altijd tot iets negatiefs

Meisje 3: ja

Meisje 2: ik denk als je een vriend hebt en jullie zijn allebei .. net als mijn zus, haar vriend is vaak in Thailand ofzo voor zijn werk - zij sturen niks hoor, daar niet van - maar stel je voor ze missen elkaar zo erg en ze sturen elkaar eens een keer zo'n foto dan kan het wel. ze hebben al vier jaar een relatie dus dan vertrouw je elkaar wel, maar ik zou het niet doen

Meisje 4: Nee. Maar als je inderdaad een lange relatie hebt, dan kan je diegene wel vertrouwen

Meisje 2: ja je vriend gaat je niet zwart maken. stel je voor ik heb hier een vriend op school en ik stuur hem een foto en de volgende dag is het van mijn vriendin heeft dit naar me gestuurd en hij laat het even zien.. ik denk niet dat een jongen dat zou doen.

Maar jullie zeiden net als je een relatie hebt is er een risico dat het uitgaat en hij het dan verspreid, maar als je een langer relatie hebt dan is het risico minder groot?

Meisje 2: ja ik weet niet het is dubbel

Meisje 1: ik zou het toch nooit doen, er zit een te groot risico aan

Meisje 2, 3, 4 stemmen in

Meisje 1: en ik zie mezelf al helemaal zo staan voor een spiegel.. moet lachen*

Alle meisjes lachen

Meisje 1: .. ik zou dat echt nooit doen, gadver

Meisje 3: ik zou het ook niet doen, een te groot risico.

Meisje 1: ja en als mijn vader erachter komt.. zo.

Meisje 3: dan leef je niet eens meer

Meisje 1: nee inderdaad

Meisje 4 lacht

Meisje 3: dan heb ik mijn telefoon niet meer denk ik

Meisje 4: ik denk dat ik dan helemaal niets meer heb

Meisje 1: nee ik ook niet

Dus jullie zouden het wel een risico vinden als iemand erachter komt?

Meisje 4: ja

Meisje 1: ik zou het zelf ook niet eens willen. Ik zou mezelf heel vies vinden

Meisje 4 stemt in

We hebben het nu over foto's, maar onder sexting valt ook het versturen van een berichtje. Zouden jullie dat sneller doen?

Alle meisjes: ja

Meisje 2: natuurlijk

Meisje 4: ja daar zit minder risico aan

Dus als jullie vader dat zouden zien, dan zou je nog wel leven?

Meisje 4: ja

Meisje 3: dan ben ik ook dood

Meisje 1: mijn vader mag alles lezen hoor, die zou helemaal stuk gaan van het lachen

Als berichtjes worden verspreid door de school, is dat erg?

Meisje 3, 4: nee

Meisje 2: daar hoor ik nooit wat over

Meisje 4: nee

Meisje 2: het gaat altijd om foto's

Dus jullie vinden dat een berichtje minder schadelijk is?

Meisje 2, 4: ja

Meisje 1: ja dat is meestal ook omdat een jongen dan meepraat en dan kan je screenshots maken van het gesprek en dan kan je laten zien dat de jongen er ook aan doet. dan zie je dat niet alleen het meisjes er aan doet.

Jongeren die aan sexting hebben geen oog voor privacy

Meisje 2: nee vind ik niet, natuurlijk niet. ik denk dat ze alleen op het moment dat ze het versturen niet beseffen dat het verspreid kan worden, maar later beseffen ze dat wel. Maar dat is altijd makkelijk. spijt na de tijd.

Meisje 1 en 4 stemmen in

Waarom zouden diegenen het niet op het moment dat ze het versturen beseffen?

Meisje 2: ik denk dat zij denken het kan wel eventjes en dan de dag er na, stel ze komen dan hier op school, dan denk ik wel dat ze denken nou...

Meisje 4:... had ik het maar niet gedaan

Meisje 2: ja dan denken ze had ik het nou wel moeten doen, was het nou wel zo slim om dat te doen

Denken jullie dat ze wel op de hoogte zijn van de privacy-instellingen van sociale media zoals facebook

Meisje 4: ja dat denk ik wel, daar zijn ze wel slim in denk ik

Meisje 2: ik denk dat iedereen op facebook wel heeft ingesteld dat vrienden of vrienden van vrienden het kunnen zien. Maar ik denk dat je naaktfoto's ook niet via facebook ziet, maar eerder via snapchat of whatsapp

Met snapchat kan je wel een screenshot maken, denk je dat jongeren dat weten?

Meisje 1: als je een screenshot maakt dan ziet de zender dat in beeld

Meisje 3 en 4 stemmen in

Meisje 2: ja dan krijg je bijvoorbeeld een melding van Meisje X heeft een screenshot van jouw foto gemaakt. Maar je hebt nu ook Snapsave, dan open je Snapchat eerst via Snapsave en dan kan je niet zien dat er een screenshot wordt gemaakt van je foto

Meisje 1 stemt in

Dus denken jullie dat diegene die aan sexting doen dmv Snapchat wel weten dat er een screenshot van kan worden gemaakt?

Alle meisjes ja

Meisje 3: ja maar ik wist het eerst ook niet hoor

Meisje 2: ik ben er ook nog niet zo lang achter. ik wist wel dat er een screenshot van kan worden gemaakt, maar snapsave ken ik ook pas net.

Dus mensen die aan sexting doen weten misschien niet van Snapsave af?

Meisje 2: nee

Meisje 3: ik weet het nu net pas door jou (zegt het tegen meisje 2)

Meisje 4: ja ik ook

Meisje 2: ik denk niet dat iedereen daarvan op de hoogte is
Meisje 3 en 4 stemmen in

Hebben jullie een idee waarom mensen het wel zouden versturen via whatsapp terwijl ze wel weten dat er risico's aan zitten

Meisje 4: op het moment dat ze een berichtje versturen beseffen ze het niet

meisje 2: ik denk dat de meisjes die het doen heel onzeker zijn

Meisje 1; ja

Meisje 2: die denken er met zulke dingen bij te horen

Meisje 4 stemt in

Waarom?

Meisje 2: weet niet. als een jongen zegt je bent lief en je hebt een mooi lichaam, dan doen ze het wel

Meisje 5: ja aandacht

Meisje 2: ja voor de aandacht

Meisje 5: er was een meisje ze had tegen een jongen gezegd dat ze wel wilde neuken met hem maar alleen om aandacht.

Denk je niet dat zij beseft dat zo'n berichtje makkelijk wordt verspreid

Meisje 5: dat zei ze ook dat ze het niet beseft. maar achteraf zullen ze het wel beter beseffen.

Denken jullie dat als ze het beseffen dat ze het dan minder snel doen?

Meisje 5: ja denk het wel, maar bij sommigen dringt het echt niet tot hun door

Meisje 2: nee wat er is hier een meisje op school en die heeft het al twee keer gedaan. dan denk ik was de eerste keer jou naar beneden halen niet genoeg.

Waarom zou ze het dan nog een keer doen

Meisje 2: ze heeft het wel naar haar vriend verstuurd maar dat zegt dus ook niks

Meisje 4: ik denk dat als een jongen dreigt van ik maak het anders uit dat je het dan wel sneller doet. als je verliefd bent en hij draaft door, dan zou je het misschien sneller doen

Meisje 1: ja maar ik zou dat niet doen

Meisje 4: nee ik ook niet maar als je heel erg verliefd bent en je bent heel onzeker dan doe je het waarschijnlijk sneller

Meisje 2: ik heb nu 9 maanden met mijn vriend. stel hij zegt ik kan niet naar je toekomen maar wil je een leuke foto sturen dan zou ik zeggen..

Meisje 1: ..ben je wel goed in je hoofd

Meisje 2: ja precies. als je me echt graag wil zien dan heb je altijd wel een plekje om naar me toe te komen

Hoezo zouden jullie dat wel doen en andere meisjes niet

Meisje 1, 2: weet niet

Meisje 2: ik ben ook niet zo'n meisje van kijk mezelf, ik ben ook wel onzeker, maar ik heb wel zelfrespect. het is mijn lichaam, ik wil het best met mijn vriend delen maar op een normale manier, maar ik wil niet het risico lopen dat anderen het ook zien. ik schaam me al als ik in mijn bikini loop

Meisje 3: wauw dat meen je niet

Meisje 2: ik vind dat gewoon niet fijn, ik houd liever mijn kleding aan

Als foto's of berichtjes verspreid worden dan is het altijd je eigen schuld

Meisje 1, 2, 4: nee

Meisje 2: jij vertrouwt diegene denk je

Dus het is de schuld van diegene die het verspreidt?

Meisje 2: nou nee toch allebei, jij stuurt het

Meisje 5: ja en die ander hoort het niet door te sturen

Vinden jullie dat school verantwoordelijk is?

Meisje 1,2 en 6: nee

Meisje 5: ze kunnen niet elke minuut controleren

Meisje 2: dat wil jezelf ook niet

Meisje 1: je wilt zelf ook een beetje privacy

Denken jullie dat het wel nuttig is als school of ouders een voorlichting geven

Meisje 2,4: ja

Meisje 1: ja maar het helpt toch niet. want we krijgen ook altijd voorlichting in de eerste of tweede klas over seks en dat je die foto's niet moet doen en toch hoor je bijna elke dag dat mensen het heus wel gaan sturen

Dus je denkt niet dat mensen het door de voorlichting niet meer zouden doen?

Meisje 1: nee ik denk het niet

Dus vinden jullie dat de school verantwoordelijk is dat je aan sexting doet?

Meisje 2 schudt nee

Meisje 1+4: nee het is je eigen verantwoordelijkheid

Meisje 4: en van diegene die het stuurt. je moet gewoon goed nadenken

Meisje 1: ja je moet logisch nadenken. ik zou het nooit doen, echt nooit

Meisje 4: nee ik ook niet

Alle jongeren doen aan sexting

Meisje 2: nee. ja of toch wel bij berichtjes

Meisje 1: ja dat denk ik ook wel. iedereen heeft er behoefte aan, net als dat iedereen naar porno kijkt

Dus iedereen stuurt wel seksueel getinte berichtjes?

Meisje 1, 2, 3: ja

Meisje 4: ja denk het wel. foto's misschien niet maar berichtjes wel

Meisje 5: maar dan bedoel ik het meestal ook als een grapje

Meisje 4: precies, maar gewoon als grapje

Meisje 1: ja

En verstuurt iedereen seksueel getinte foto's?

Meisje 1: nou ik denk een vierde

Meisje 6: van deze school denk ik wel de helft

Meisje 2,4: ja

Dus alsnog sturen best veel jongeren foto's?

Meisje 1, 2, 4: ja

Meisje 5: ze weten gewoon niet wat de consequenties zijn

Meisje 3: daar komen ze later wel achter

Meisje 4: ja als ze het opeens op facebook zien

Maar als de school van te voren zegt dat dat kan gebeuren. Denken jullie dan niet dat dat helpt?

Meisje 5: nee

Meisje 4: nee, op zo'n moment denk je ooh dat gebeurt mij toch niet

Meisje 5: ze denken dat die ander het toch niet doorstuurt

Meisje 1: mijn ouders hebben tegen me gezegd je mag geen webcam enzo..

Meisje 4,5 knikken.

Meisje 3: ja mijn ouders ook

Meisje 1: en toen ik een telefoon kreeg met whatsapp toen zei mijn moeder ook ik wil niet dat je rare dingen doet. Mijn ouders zeggen dat al tegen me, dus dan hoeft school dat niet ook te doen vind ik.

Maar ik zeg dan zelf ook, waar zie je me voor aan?

Ouders kunnen dus wel waarschuwen?

Meisje 1, 2: ja

Meisje 1: ja ik vind dat ouders als je opgroeit als je ouder wordt dat ze het dan wel zeggen

Meisje 2: ja die horen dat te doen

Meisje 4: ja die horen dan uitleg te geven en te zeggen dat je moet opletten

Dus ouders zijn er toch wel verantwoordelijk voor?

Meisje 1: ja maar niet meer als je 16 bent, dan kan jezelf wel nadenken

Meisje 4: ja

Meisje 2: ja maar als zij er al mee begonnen zijn op vroege leeftijd dan heb je in je 16 jarige leeftijd ook wel zoiets van dit en dit kan gewoon niet

En van wie is het meer de schuld als het verspreid wordt. Van jezelf of van diegene die het doorstuurt?

Meisje 1, 4: alle twee

Meisje 1: jij had kunnen nadenken

Meisje 4: ja jij had het niet moeten sturen maar ja je bent dan helemaal in love. Je ziet het niet als je diegene leuk vindt

Meisje 1 en 6 knikken instemmend

Meisje 1: en sommigen worden ook bedreigd

Meisje 4: ja daarom

Meisje 1: als je echt heel onzeker bent en diegene zegt je bent gewoon mooi enzo..

Meisje 4: ja en als je diegene echt niet kwijt wil dan doe je dat gewoon

Dus als het onder dwang wordt gedaan, dan is het niet echt je schuld?

Meisje 2: nee dan ben je meer een slachtoffer

Meisje 1, 3, 4: ja

Jullie vinden dat als je 16 bent dat je zelf verantwoordelijk bent, maar tegenwoordig hebben ook vaak kinderen van 12 jaar een mobieltje. Wie is er dan verantwoordelijk?

Meisje 1: ik denk dan de ouders, want die geven zoiets (nadruk) aan een kind en je kan er wereldwijd dingen mee doen.. Toen ik twaalf was had ik geen telefoon

Meisje 3: nee ik ook niet

Meisje 4: ik had er wel één maar mijn vader zei wel als je gek doet dan is het klaar

Meisje 1: ja naja ik had wel een nokia maar daar kon je alleen mee bellen en smsen

Meisje 4: en spelen

Maar nu hebben kinderen van 13 soms ook wel een smartphone

Meisje 1: dat vind ik echt niet normaal

Meisje 3: nee, ze lopen nou al met iphones of blackberry. ik had gewoon een nokia

Meisje 1: ik had gewoon skeelers, maar dat ligt echt aan die ouders vind ik, je geeft een kind toch geen telefoon

Meisje 3: het verandert gewoon per jaar. Het wordt steeds erger

Meisje 1: ja erger. tegenwoordig zijn meisjes van 13 toch ook al ontmaagd

Meisje 5: mijn nichtje heeft een iphone5 dat vind ik ook niet normaal

Meisje 3: mijn nichtje van 12/13 heeft ook al een samsung

En als zij worden gedwongen. Vinden jullie dat ouders hun moeten controleren?

Meisje 2, 3: ja

Meisje 1: heel veel durven het niet tegen hun ouders te zeggen, maar ik ben wel zo van pap moet je zien wat hij nou flikt

Meisje 2, 4, 5: ja ik ook

Meisje 1: ik houd zulk soort dingen niet geheim. ik durf het zelf niet, maar als ik het aan mijn vader vertel die gaat er dan heen en dan is het over

Meisje 4, 5: ja

Meisje 3: stel ik ken een minderjarige die dat doet, dan zeg ik het echt wel tegen die ouders. dan sla ik

het op en dan laat ik het zien
Meisje 2: ja

En als iemand 16 is dan zouden jullie dat niet doen?

Meisje 2: nee dat moeten ze lekker zelf weten

Fotovragen

Foto meisje bikini. Vinden jullie dit kunnen?

Alle meisjes: ja

Meisje 5: ik zou het niet op facebook plaatsen

Meisje 1: ik zou er best wel een foto van maken maar inderdaad niet op internet zetten

Meisje 2, 4, 5 stemmen in

Meisje 1: stel ik sta zo in mijn bikini met een vriendin, dan zou ik hem lekker uitprinten en in mijn kamer ophangen maar niet op instagram of iets zetten

Als een foto van iemand in zijn bikini wordt verspreid door de school, is dat erg?

Meisje 2: nee vind ik niet heel erg

Meisje 4: ja het ligt eraan waar het hoort

Meisje 1: ik vind het wel raar want kijk iedereen zegt bh en bikini zijn hetzelfde maar ik ga niet in mijn bh over straat lopen maar in mijn bikini zou ik dat wel doen als het warm is

Dus je vindt het wel minder erg als een foto van je bikini wordt verspreid door de school?

Meisje 1: ja ik vind van wel

Meisje 2: maak jij zo'n foto van je bikini in huis dan denk ik hoezo moet je je bikini in je huis aan

Dus als je op het strand bent dan kan zo'n foto wel?

Meisje 1: ja dat is het anders

Meisje 4: ja dan is het een ander verhaal

Meisje 1: want dan sta je niet een jongen te versieren voor de spiegel

Meisje 5: maar al had ik een foto van mijn bikini op strand dan zou ik het niet op facebook zetten

Meisje 4: nee

Meisje 1: nee ik zo zo'n foto nooit online zetten nee

Meisje 3: nee

Hoe vinden jullie het als anderen dat wel doen?

Meisje 1: ik zou zelf zo'n foto ook niet naar een jongen sturen, ook niet in bikini

Meisje 4: nee

Meisje 1: maar ik vind het wel anders dan een bh, want ik zo zo'n foto in mijn bikini wel in mijn kamer ophangen maar één in mijn bh niet

Meisje 4: ja dat gaat wel verder. hier zie je gewoon het is vakantie

Meisje 1: en als is het in huis is dan wilt ze er wat mee zeggen

Meisje 4: ja dat is een heel ander beeld

Als iemand over de whatsapp vraagt om een vakantiefoto in je bikini te sturen, zouden jullie dat doen?

Meisje 1: nee dat zou ik niet doen

Meisje 4, 5: nee

Meisje 2: nee dan zou ik juist een andere foto uitzoeken

Meisje 1: ja

Foto bh. Is het anders als iemand een foto maakt in haar bh?

Alle meisjes: ja

Ze heeft wel bijna hetzelfde aan als iemand in een bikini. Waarom is het anders?

Meisje 5: ze daagt het dan uit

Meisje 1, 2: Ja

Meisje 3: die ene foto is gewoon op vakantie

Meisje 4: ja je ziet gewoon dat het op vakantie is

Meisje 1: dat meisje in haar bh wil gewoon aandacht. kijk helemaal hoe ze er bij staat, is ze is niet goed in haar hoofd

Meisje 2,4 lachen

Meisje 5: ja ze daagt gewoon iets uit

Meisje 1, 4: ja

Meisje 1: ja ik vind het gewoon anders dan een foto in bikini

Meisje 3: het kan wel, maar houd het dan gewoon voor jezelf

Meisje 1, 4: Ja

Meisje 5: die andere foto in bikini is minder erg, die kan je ook gewoon aan andere mensen laten zien als je dat wilt.

Meisje 1, 4 stemmen in

Meisje 1: maar ik vind een bh of een bikini wel anders dan naakt

Meisje 2, 4: ja

Meisje 1: ik zou eerder zo'n foto in bh sturen dan helemaal naakt. niet dat ik het zou doen, maar anders wel

Meisje 3: ja

Maar jullie zeggen wel dat je met een bh ook uitdaagt. Is het dan niet hetzelfde idee als iemand die een naaktfoto plaatst?

Meisje 4: ongeveer wel

Meisje 5: er zit iets seksueels in

Meisje 2 stemt in

Dus jullie zouden helemaal geen foto in bh sturen

Alles meisjes: nee

Foto jongen in boxer. Hoe vinden jullie het als een jongen zo'n foto maakt?

Meisje 2: dat is echt sexy

Meisje 1: dat vind ik niet erg

Meisje 5: dat is niet erg

Meisje 1: dat is gewoon anders, wij hebben meer dingen dan hun (wijst naar lichaam)

Maar hij staat wel net zo geposeerd als het meisje in bh

Meisje 1: ja maar dat is anders. jongens lopen ook zo halfnaakt over strand

Meisje 3, 4 stemmen in

Meisje 2: ja maar meisjes ook zo (wijst naar beide foto's in bh en bikini)

Meisje 1: ja ok.. maar weet niet

Meisje 5: ja weet niet, wat een lastige vraag

Meisje 4: ja weet niet het is gewoon anders

Meisje 1: het is gewoon sexy

Meisje 3: maar weet je wat het is, wij vinden dat sexy (wijst naar foto jongen) en zij vinden dat sexy (wijst naar foto meisje)

Meisje 1: weet je wat het ook is, als zij door de school zo zouden doen is het niet erg want jongens lopen vaak genoeg ook zo buiten en dan doen ze hun shirt uit

Maar dan zijn ze aan het lopen, op deze foto is hij aan het poseren

Meisje 1: ja maar zulke dingen staan als profielfoto op facebook bij jongens

Meisje 2: als mijn vriend zo'n foto op facebook zou zetten dan zou ik echt vragen of het wel goed gaat met hem

Dus jij (meisje 2) vindt het ook niet kunnen als een jongen in zijn boxer een foto maakt?

Meisje 2: nee

Maar jij wel (meisje 1)?

Meisje 1: ja ik vind het gewoon anders

Meisje 5: het kan wel als je geen vriendin hebt ofzo of je stuurt het naar iemand maar ik weet niet..

Meisje 1: ik weet niet

Meisje 4: als je.. naja ik weet ook niet

Meisje 1: ik weet niet wat ik moet zeggen, nee ik weet het echt niet

Bij jongens is het volgens jullie wat normaler?

Meisje 5: ja ik vind van wel

Meisje 1: ja, ze hebben ook geen tieten ofzo

Als de foto van de jongen in boxer wordt verspreid is dat dan minder heftig dan als de foto van het meisje in bh wordt verspreid?

Meisje 1, 3, 4, 5: ja

Meisje 2: ja maar ik denk voor de jongen zelf niet. die jongen maakt een foto van zichzelf omdat hij zich mooi vindt en dan is het eigenlijk een jongen waar iedereen zoiets heeft van .. (kijkt arrogant) en dan voelt hij zich zo kut

Meisje 1: ja maar jongens worden er niet op aangesproken en wijven weer wel

Maar als het meisje die foto niet heeft gemaakt onder dwang, maar ook omdat ze zichzelf mooi vindt en ze de aandacht wilt, is het dan zo erg?

Meisje 5: Ja maar dan is het toch anders

Meisje 1: Ja

Meisje 3: als ze het zelf wilt

Meisje 2: als ze het zelf wilt dan vind ik het niet erg maar ja

Meisje 4: het is dan ook je eigen keus

Maar vinden jullie het wel erger om de foto van het meisje in bh te zien?

Meisje 2: ja ik weet niet

Meisje 1: het is een hele lastige vraag

Meisje 4: kijk als ik dit op facebook zou zien dan zou ik wel zeg hallo ja ik weet niet wat je doet

Meisje 5: als mijn stiefzusje dat naar me stuurt via snapchat dan maak ik er een screenshot van en dan laat ik het aan haar ouders zien

En als het je neefje is?

Meisje 5: dan vind ik het niet erg

Meisje 1: ja ik vind dat gewoon anders, ik weet niet waarom

Meisje 4: het ligt eraan hoe ver diegene bij je staat denk ik. stel het is een onbekende jongen dan denk je oh leuk weet je (op nonchalante toon), maar als het je broer is dan denk ik gaat het even goed

Meisje 1: nee hoor

Meisje 2, 5 lachen

Meisje 1: ja ik weet niet

Meisje 3: dat moeten ze toch lekker zelf weten, ze zijn toch oud genoeg

Meisje 4: stel ik had nog een broer en hij zou dit doen dan zou ik zeggen ben je wel helemaal goed

Meisje 1: ja ik weet het niet

Meisje 5: echt heel lastig

Meisje 1: ik vind het niet zo erg

Meisje 2: ja maar het gaat om het idee

Meisje 1: ja maar ik weet niet

Meisje 4: stel je vader doet dat

Meisje 3,5 lachen

Meisje 2: ja dat is precies hetzelfde

Meisje 1 lacht: ja naja..

Dus jullie twee (meisje 2,4) vinden dat als een jongen die dichtbij je staat zo'n foto plaatst dan zou je zeggen doe eens normaal

Meisje 1, 4: ja

Meisje 3: ja maar stel het is mijn moeder dan denk ik ook what the fuck

Meisje 5: dat zou mijn moeder echt niet doen hoor

Meisje 3: nee die van mij ook niet

Meisje 2: ik heb ook zulke jongens op mijn telefoon maar die zijn uit amerika ofzo

Meisje 1: weet je wat het is, als ik mijn instagram bekijk dan hebben alle jongens wel zoon foto erop bij mij

Waarom doen jongens het dan meer dan meisjes?

Meisje 5: om stoer te zijn

Meisje 1: ik weet niet als een meisje het doet is het gewoon meer naakt ofzo

Als een jongen helemaal naakt staat, wat vinden jullie er dan van?

Meisje 1: nee dat kan echt niet

Meisje 2,4 stemmen in

Meisje 5: maar hij daagt in zijn boxer niet echt iets uit

Meisje 1: nee ik vind dat hij het inderdaad niet uitdaagt

Meisje 4: nee precies hij lokt niets uit en zij wel

Meisje 5: hij laat alleen zien hoe gespierd hij is

Meisje 1: ja en kijk hoe zij erbij staat

Maar zowel het meisje als de jongen zijn aan het poseren

Meisje 4: ja maar hij maakt zelf de foto dus hij kiest er ook voor

Maar als hij zichzelf naakt zou fotograferen dan is het anders?

Meisje 1: ja dan is het anders

Meisje 5: ja dan zou het heel anders zijn

Meisje 1: ja dan vind ik het echt een naaktfoto

Meisje 4 stemt in

Dus als zowel de jongen als het meisje helemaal naakt staan, dat kan niet?

Meisje 3,4: ja

Meisje 5: ja het is gewoon ranzig

Foto Snapchat. Zouden mensen het sneller versturen via whatsapp dan snapchat?

Meisje 5: ja want dan kan je zien als iemand een screenshot maakt

Meisje 2: ja maar Snapsave dan (vraagt ze aan meisje 6)

Meisje 5: ja ok, ik weet het niet meer

Meisje 1: maar ik denk wel dat jongeren het sneller versturen via snapchat dan whatsapp

Meisje 2, 3, 5: ja

Meisje 4: ja want je denk dan ik stuur snel een foto voor 1 seconde en dan is de foto weg

Meisje 1: ja en weet je wat het ook is, via snapchat en hij maakt een screenshot en je hoofd staat er niet op dan kan je ook zeggen dat je het niet bent en als het via je telefoonnummer is dan kan diegene zeggen ja maar kijk maar ze heeft het wel gestuurd

Meisje 4: ja

En dat zou dan via whatsapp zijn?

Meisje 5: ja dan zie je je naam

Meisje 1: ja dan zie je je naam en je nummer enzo

Meisje 4: ja

Maar als je gezicht ook bij snapchat in beeld staat?

Meisje 1: ja maar dan kras je je gezicht door en dan kunnen ze er niet achter komen

Dus stel jullie zouden een foto sturen, dan zou je wel je gezicht markeren?

Meisje 1, 3, 5: ja

Meisje 4: ja dan kan je je hoofd wegkrassen of er een plaatje op plakken ofzo

Meisje 5: ja maar sommigen doen dat niet

Meisje 1: ik denk dat iedereen dat sowieso sneller via snapchat doet want je kan je hoofd wegdoen en niemand komt er meer achter dat jij het bent

Meisje 5: ja je ziet dan ook je naam niet

Maar stel je gezicht is gemarkeerd maar ze zeggen wel door de school jij bent het, is dat niet erg dan?

Meisje 1: ik zou dan zeggen heb je bewijs dan

Meisje 5: ik zou het wel erg vinden

Meisje 4: ja ik zou het ook wel erg vinden

Meisje 1: ja ik zou het ook wel erg en rot vinden maar ik kan dan wel zeggen dat ben ik niet, want hij heeft geen bewijs

Meisje 3: ja maar je zit er dan alsnog wel mee

Meisje 4: ja ik denk dat ik er wel mee zou zitten

Meisje 1: ja maar via whatsapp wordt het alleen maar erger denk ik

Meisje 4: ja

Focusgroep 2

Woordspin

Wat heb jij?

Whatsapp, meisjes, jongens, facebook, foto's

social media

loverboy

Stellingen

De eerste stelling. Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens

Meisje 8: nee

Meisje 6: jawel

Meisje 7: ik denk het ook wel

Waarom?

Meisje 6: omdat meisjes veel sneller foto's van zichzelf naar jongens sturen dan jongens naar meisjes.

Maar jongens vragen er altijd om

Meisje 7: ja meisjes vragen er niet om

Meisje 8: jawel hoor dat doen meisjes ook

Meisje 6: ja wel eens maar ik denk minder dan jongens

Meisje 7: ja inderdaad

Meisje 9: ja de jongen begint altijd met vragen

Dus jongens zullen het vaker vragen aan meisjes?

Meisje 8: ja dat wel, maar ik denk dat jongens ook wel wat sturen

Meisje 7: ze sturen het ook wel, maar ik denk meer meisjes

Denk jij dat evenveel jongens als meisjes aan sexting doen (vraagt aan meisje 7)

Meisje 8: je ziet ook dat meer jongens het doen de laatste tijd

Meisje 7: ja de laatste tijd wel dat jongens het meer doen ja

Hoe merken jullie dat, gaat het door de school?

Meisje 7: ja dat gaat rond

Meisje 8: ja

Hoezo is het denken jullie van de laatste tijd dat jongens er ook meer aan doen?

Meisje 8: wij zitten nu in de vierde klas maar toen ik in de eerste klas zat toen was het nog veel erger.

Nu hoor je er niks meer over

Waren het toen vooral berichtjes/foto's van meisjes?

Meisje 6, 7, 8: ja

Maar denk je dat er evenveel meisjes als jongens aan doen?

Meisje 8: ik denk wel iets meer meisjes maar ik denk niet dat jongens er heel veel onder doen

Maar jullie denken dat de jongen het vaker aan een meisje vraagt om iets te sturen?

Meisje 6, 7, 9: ja

Meisje 3: nee dat denk ik niet. Ik denk dat meisjes ook wel eens denken laat hun het eens sturen in plaats van ik zelf. Dat denk ik echt

Als meisjes iets sturen zouden jongens het dan altijd terugdoen?

Alle meisje: nee

We hebben het nu over foto's gehad, maar zullen jongens en meisjes wel even vaak berichtjes versturen?

Meisje 6, 8: ja

Meisje 7: berichtjes wel ja

Begint de jongen daar dan mee?

Meisje 8: nee dat denk ik niet. Meisjes beginnen net zo hard. Ik denk dat meisjes erger zijn dan jongens

Meisje 6, 7: ja

Waarom zijn meisjes daar erger in?

Meisje 8: ik denk dat meisjes het doen uit jaloezie als een jongen een vriendin heeft. Dat doen echt heel veel meiden hoor, dat ze dan een berichtje gaan sturen

Alle meisjes knikken

Meisje 8: heel veel

Meisje 9: sowieso

Meisje 7: ja

Waarom zouden meisjes dat dan doen?

Meisje 9: aandacht

Meisje 8: ik heb geen idee

Meisje 7: ik ook niet

Zouden jongens ook een berichtje voor de aandacht sturen?

Meisje 6: nee, een jongen boeit het niet echt

Meisje 8: nee dat denk ik ook niet

Waarom niet?

Meisje 6: geen idee. Jongens zijn heel anders, ik weet ook niet waarom

Het zou hun niet uitmaken als ze een berichtje sturen?

Meisje 8: dat denk ik wel

Meisje 6, 7: ja

En bij meisjes komt het meer voort uit aandacht?

Meisje 7: ja dat denk ik wel

Meisje 8: ja

Stelling twee. Sexting is altijd schadelijk voor je.

Meisje 6, 8, 9: nee

Meisje 8: vind ik niet

Meisje 9: nee niet altijd

Meisje 7: het ligt eraan

Meisje 8: als je als jongen te vertrouwen bent dan kan het

Meisje 7: ja maar je weet eigenlijk nooit echt zeker of iemand te vertrouwen is. Straks zet ie het op zijn computer.

Meisje 8: ja dat weet je niet

Meisje 6: ja maar ik denk ook weer wel hoor. Want een meisje die ik ken die heeft ook naaktfoto's gestuurd en die wordt er nog steeds mee lastig gevallen

Meisje 7: ja

Dus die foto's worden dan wel verspreid

Meisje 7: ja

Meisje 6: ja dat is dus al gebeurd, maar nu alsnog hebben mensen zoiets van zij heeft naaktfoto's gestuurd

Meisje 7: ja

Dus je houdt wel altijd de..

Meisje 8: de naam

Meisje 7: ja dat imago

Meisje 6: ja

Ook als het een aantal jaar geleden is?

Meisje 6: ja

Meisje 8: ja dat denk ik wel, je wordt er altijd mee geconfronteerd

Meisje 7: ja altijd

Dus het heeft te maken met diegene naar wie je het stuurt?

Meisje 6: eigenlijk is niemand te vertrouwen. Je kan het beter gewoon niet doen.

Meisje 7 en 8 stemmen in

Het risico om aan sexting te doen is te groot?

Meisje 6, 7, 8: ja

En als je een lange relatie hebt, is het dan ook schadelijk?

Meisje 8: nee dat denk ik niet

Meisje 6: ja maar ik zou het nooit doen. Straks is het uit en dan heeft hij nog steeds die foto's.

Meisje 7: ja

Meisje 6: Je kan beter gewoon face to face dingen laten zien

Meisje 9: ja beter face to face

Meisje 7: ja

Dus ook al heb je een relatie, het is alsnog een risico voor als het uitgaat

Meisje 6, 7: ja

Meisje 8: ja maar je kan er dan ook nog wel snel bij zijn. Ik heb een vriend en ik heb al zijn wachtwoorden dus ik kom overal bij. Als ik wil dan kan ik alles zo snel mogelijk verwijderen.

Meisje 6: ja je moet het zelf weten als je dat doet

Meisje 8: ik zeg niet dat het goed is, maar ik denk niet dat heel schadelijk is als je al heel lang met iemand gaat.

Maar als het verspreid wordt, dan is het altijd schadelijk?

Meisje 8: ja je staat dan echt voor lul

Meisje 6, 7: ja

Maar ik hoorde van de andere groepjes dat er ook mensen waren waarvan een paar keer een foto is verspreid. Zouden zij het dan niet erg vinden?

Meisje 8: je hebt hier echt een paar meiden op school die het blijven doen

Meisje 7: ja, ook al gaat het door de school het gaat gewoon door

Denken jullie dat zij het niet erg vinden?

Meisje 8: nee anders blijf je het niet doen denk ik

Meisje 6 en 7 stemmen in

Meisje 6: als je het een keer doet dan doe je het vaker

Meisje 7: ja

Als berichtjes worden verspreid, is dat dan net zo schadelijk?

Alle meisjes: nee

Meisje 6: want dat kan je nog ontkennen, maar bij foto's kan dat niet

Meisje 7: nee

Maar bij whatsapp kan je ook je naam en je foto zien, dus ze weten dan wel dat jij het bent

Meisje 7: ja maar bij berichtjes is dat toch minder erg

Meisje 6: ja het is anders dan echt je lichaam laten zien

Meisje 7, 8: ja vind ik ook

Als een berichtje door de school wordt verspreid en ze zeggen dat jullie het hebben gedaan. Hoe zouden jullie dat vinden?

Meisje 8: dan denk ik dat ik dat meisje wel even zou opzoeken

Meisje 7 lacht: ja

Meisje 8: ja dat denk ik echt, dan zou ik dat meisje wel even opzoeken

Vinden jullie dat het erger is als foto's worden verspreid dan berichtjes

Meisje 6: ja

Meisje 8: ja vind ik wel

Derde stelling. Jongeren die aan sexting doen hebben geen oog voor privacy.

Meisje 6: ja maar ze denken natuurlijk dat het in vertrouwen kan dus dan denken ze daar denk ik niet bij mij na

Meisje 7: ja

Meisje 8: je moet er altijd bij nadenken

Meisje 9: ik denk dat jongens sneller de meisjes vertrouwen dan de meisjes de jongens

Meisje 7: ja dat denk ik ook wel

Meisje 6: nou niet bij elk meisje hoor

Meisje 7: de jongens vinden het stoer die laten het aan hun vrienden zien. Meisjes gaan niet zeggen kijk eens ik heb een fotootje van die en die

Meisje 6: ja dat is wel waar

Denken jullie dat meisjes niet beseffen dat het verspreid kan worden, dus dat ze niet denken aan privacy?

Meisje 6: nee dat denk ik niet. Zo'n meisje vertrouwt die persoon

Meisje 7: als je verliefd bent dan zie je het niet

Meisje 8: nee dat hoeft niet, meisjes doen het ook uit wanhoop

Meisje 6: dat meisje die ik kende die vertrouwde die jongen hoor.

Meisje 8: ja maar weet je hoe dat kwam. Dat meisje dacht dat het een jongen was, maar het waren drie meisjes

Meisje 6: weet ik

Meisje 9 lacht

Meisje 7: dat is goed zuur

Meisje 8: ja dus dat is nog erger. Dan voel je je nog rot hoor.

Denken jullie dat ze wel met facebook alles op privé zetten

Meisje 8: nee. Mijn scherm is ook bedekt, maar als u niet met mij vrienden bent dan kan u niet kijken maar volgens mij is dat helemaal niet zo want ik zie altijd nog wel foto's, terwijl ik dacht dat het goed beschermd was. Ik heb er geen rare foto's op hoor.

Meisje 6: nee bij mij ook niet

Dus jullie denken niet dat iedereen weet hoe je het goed moet afschermen?

Meisje 8: nee ik weet het niet

Meisje 7: ja ik heb het ook alleen op vrienden staan, maar toch kan je het zien

meisje 6: ja dat heb ik ook

meisje 7: echt raar

Maar snapchat is misschien wat veiliger. Zouden mensen het daar sneller op doen?

Meisje 8: juist niet, je kan dan altijd een screenshot maken

Meisje 9: ja en je hebt de app snapsave en dan kunnen hun niet zien dat je een screenshot maakt

Meisje 7: ja klopt

Meisje 8: watte?

Meisje 7, 9: snapsave

Meisje 8: wat is dat?

Meisje 6: dan kunnen mensen een screenshot van jou foto maken maar dan zie je niet dat ze een screenshot hebben gemaakt

Meisje 7: ja

Meisje 8 kijkt verbaasd: hoe doe je dat dan?

Meisje 7 lacht: ja je hebt daar die speciale app voor

Meisje 8: heb jij dat ook? (vraagt aan meisje 9)

Meisje 9: ik had het maar heb het weggedaan want mijn telefoon zat helemaal vol

Meisje 8: dan sla je veel op

Meisje 7 lacht: ik heb het wel maar ik doe het voor een foto-album

Dus niet iedereen weet van snapsave

Meisje 8: nee ik wist het niet

Meisje 7: ja dat is juist gevaarlijk

meisje 9: maar de meesten zijn denk ik wel op de hoogte

Dus denken jullie dat jongens en meisjes het niet beseffen als ze het doen

Meisje 7: aandacht

meisje 9: ik denk dat ze het wel beseffen maar dat ze niet van die ander verwacht dat die het doorstuurt

Meisje 6: sommigen hebben er heel veel moeite mee. Die zijn kapot en gaan huilen enzo, die willen zichzelf wat aandoen. En sommigen vinden het heel even erg en daarna niet meer.

Meisje 7: ja

Meisje 9: sommigen leren er ook niet van

Meisje 6: nee

Meisje 9: die boeit het niet

Dus diegene die het niet erg vindt zou het nog een keer sneller doen?

Meisje 6: ja

Meisje 8: maar ik denk dat die meisjes gewoon wanhopig zijn en onzeker

Meisje 6, 7: ja

Meisje 6: ja of die geen vriendjes hebben gehad

Meisje 8: ja dan hopen ze dat ze daardoor vriendjes krijgen

Meisje 7: ja

En waarom zouden jongens het doen?

Meisje 8: ik denk dat jongens het doen om te laten zien dat ze niet de enigste zijn

Meisje 9: ja jongens laten het aan elkaar zien, dat is nog het stoere ervan. Van kijk ik heb die en die

Meisje 7: ja dat is het ook

Maar ze laten niet foto's van zichzelf zien?

Meisje 7: nee die laten ze niet zien nee

Meisje 6: ja meer van meisjes

Meisje 7, 8: ja

Vierde stelling. Als foto's of berichtjes verspreid worden dan is het altijd je eigen schuld.

Meisje 6, 8, 9: nee

Meisje 6: die ander doet het

Meisje 7: twee kanten. Want je bent wel zelf dom geweest om het te sturen

Meisje 8: maar ik vind niet dat je het door hoort te sturen

Meisje 9: tuurlijk niet

Meisje 8: ik zou het nooit doen als ik een foto van iemand krijg

Meisje 9: nee ik ook niet

Meisje 6: maar zo zijn wij maar andere jongens hebben hele andere gedachten

Meisje 7: ja

Je zegt twee kanten (meisje 7), je bent het zelf en..?

Meisje 7: die jongen

Meisje 6: ja die jongen stuurt het door

Meisje 9: je kan wel tegen een jongen zeggen niet sturen, maar dat doet ie op een gegeven moment toch wel

Meisje 6, 7: ja

Meisje 9: want zij heeft het al verstuurd dus wat kan ze er dan aan doen

Meisje 7 stemt in

Iemand van 12 jaar die een smartphone heeft is die ook verantwoordelijk?

Meisje 6, 8: ja

Dus zijn/haar ouders niet?

Meisje 6, 8: nee

Meisje 8: je ouders helemaal niet

Meisje 9: die ouders weten niet eens dat ze dat doen

Meisje 8: nee

Meisje 7: nee dat weten ze echt niet

Meisje 6: je moeder zal echt verdrietig zijn

meisje 7: ja

Vinden jullie dat ouders moeten controleren op hun mobiel

Meisje 7: hoe moet je dat controleren

Meisje 8: dat hebben mijn ouders nooit gedaan

Meisje 7, 9: nee die van mij ook niet

Meisje 6: nee mijn ouders vertrouwen me

En moeten ouders waarschuwen?

Alle meisjes ja

Meisje 9: dat hebben mijn ouders wel gezegd

Meisje 7: ja pas op moeten ze wel zeggen, maar ze hebben toen ik 12 was niet mijn webcam weggedaan

Dus ouders moeten wel een advies of waarschuwing geven?

Meisje 7: ja waarschuwen wel

Meisje 8: ja wat er kan gebeuren

Meisje 6: ja of dat het op school wordt gegeven

Dat school een voorlichting moet geven?

Meisje 6, 7, 8: ja

Denken jullie dat dat zou helpen?

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 6: voor sommigen wel

Meisje 8: naja..je doet toch wat je wil, maar ze zijn dan wel gewaarschuwd

Meisje 7: ja dat ze tenminste gewaarschuwd zijn, dan is het toch gezegd. Sommigen zullen er wel wat mee doen.

Meisje 6, 7: Ja

Jullie zeiden net dat het je eigen verantwoordelijkheid is maar dat school wel een voorlichting moeten geven. Als je aan sexting doet is het dan uiteindelijk je eigen beslissing?

Meisje 6, 7, 8: ja

Maar school of ouders kunnen je wel waarschuwen?

Meisje 7, 8: ja

Als je ouder bent is het dan meer je verantwoordelijkheid dan als je jonger bent

Meisje 8: ja dan is je verstand ook even beter

Meisje 7: ja

Dus als je 12 bent dan vinden jullie dat ouders er toch wel wat meer op moeten letten?

Meisje 8: ja ik denk het wel, want dan ga je er wel verstandiger op letten

Meisje 6: naja ik weet niet

Meisje 9: er was toen ook zo'n meisje van het Cornhert die op instagram stond, zij was ook klein

Meisje 8: zij filmde zichzelf, maar die was ook heel jong ja. Het ging zelfs hier door de hele school.

Je hoort dat kinderen steeds jonger een smartphone krijgen. Vinden jullie dat ouders er op moeten letten?

Meisje 6: weet je wat het is, heel veel mensen hebben op instagram hebben ze foto's waar ze er best wel naakt uitzien en als die ouders dat zien, dan zullen ze echt niet goed worden denk ik. Dus ik vind wel dat ze daar wel een beetje op mogen letten, op de foto's die hun kinderen plaatsen

Meisje 7 stemt in

Zouden ouders hen dan moeten volgen op het account?

Meisje 6: ja

Meisje 8: nou dat hoeft bij mij niet

Meisje 6: nee ik hoef dat nu ook niet nee

Meisje 8: mijn nicht, die is 18, maar haar vader die controleert haar echt wel hoor. Maar mijn vader zegt hoezo zou ik mijn dochter controleren, het is toch haar beslissing. Mijn vader zou wel boos zijn als hij weet dat ik het wel zou doen, maar hij zegt wel daar zal ik je nooit op controleren, daar hoor ik je op te vertrouwen. Hij zegt het zijn jouw privé zaken, niet die van mij.

Zouden jullie het fijn vinden als jullie ouders jullie volgen op instagram?

Meisje 6: nee

Meisje 8: van mij mag het, ik heb niks te verbergen

Meisje 6: nee ik ook niet

Meisje 8: maar ik vind het wel raar.. naja niet raar maar..

Je vindt niet dat ouders jou hoeven te controleren?

Meisje 8: nee vind ik niet, want ik zit ook met mijn moeder en vader op facebook

Meisje 7: ja

Maar bij jongere mensen vinden jullie het wel goed als ouders er meer op letten?

Meisje 6, 7, 8: ja

Laatste stelling. Alle jongeren doen aan sexting

Alle meisjes: nee

Meisje 8: maar ik vind met foto's op instagram als je op zomervakantie bent geweest dan zet iedereen er wel leuke foto's op. Ook al sta je in bikini, dat vind ik niet erg

Meisje 7: ja dat is toch anders

De vorige groep zei dat niemand foto's verstuurt, maar dat bijna iedereen wel seksueel getinte

berichtjes stuurt

Meisje 8: ja dat geloof ik ook

Meisje 6: maar alsnog ik weet niet waarom zou je een foto van jezelf in bikini op instagram zetten.

Meisje 8: nou als ik op vakantie ben geweest

Meisje 7: gewoon om te laten zien dat je een leuke tijd hebt gehad

Meisje 6: maar waarom moet je dat aan mensen laten merken, dat kan je toch voor jezelf houden

Meisje 8: nee, ik vind het wel leuk als iemand weet hoe mijn vakantie was

Meisje 9: ik zou het ook niet doen, ik vind een bikini eigenlijk wel hetzelfde als ondergoed, alleen kan je ermee het water in

Meisje 6: ja ik vind het ook te ver gaan

Meisje 8: ik niet

Meisje 7: ik ook niet

Meisje 8: of iemand het nou hier ziet of ergens anders

Meisje 9: ja maar in het echt zien mensen het ook, maar via social media is het toch anders.

Meisje 6 stemt in

Meisje 9: net zoals bij instagram dan is je profiel beveiligd maar je hebt zo'n plek op instagram waar je heel veel foto's van iedereen kan zien en daar kan je ook tussen komen te staan als je 200/300 likes hebt. Dus dan kan iedereen het zien

Meisje 7: ja (als in ja oke, dat is waar)

Meisje 8: ja (kijkt erbij van het zal wel)

Zouden jullie het erg vinden als die mensen dan een foto van jou in bikini zien?

Meisje 8: nee, vind ik niet

Meisje 7: het ligt eraan, als je nou heel erg gaat poseren..

Meisje 9: ja het ligt eraan, maar ik vind het zelf niet prettig

Meisje 8: maar als je nou gewoon in het zwembad zit en iemand anders maakt de foto. Dat vind ik geen probleem

Meisje 9: ja in het zwembad vind ik anders

Meisje 8: ik ga niet poseren om een foto van mezelf te maken

Meisje 9: heel veel mensen doen dat wel

Meisje 8: nou ik zou dat niet doen, maar als ik nou aan het zwemmen ben of wat dan ook dat is het niet zo erg

Meisje 9: nee als je in het zwembad zit dan is het anders

Meisje 8: maar toch het komt wel op hetzelfde neer

Meisje 9: vind ik niet

En als je nou poseert met het strand op de achtergrond?

Meisje 7: ik vind dat niet erg, als je een leuke tijd hebt gehad

Meisje 9: ze laten dan ook zien hoe blauw de zee is, daar gaat het meestal om op instagram

Meisje 6: ja maar stel ik zet zo'n foto van mezelf in bikini neer, dan hebben sowieso al heel veel meisjes daar al iets op te zeggen en jongens, tja wat moet ik daar van vinden..

Meisje 9: die vinden het leuk

Meisje 6: ja die kijken er alleen maar naar

Meisje 8: maar komt dat ook niet omdat je een vriend hebt dat je dat denkt. Kijk ik heb een vriend en ik denk niet dat mijn vriend het bepaald leuk zou vinden als het erop zou plaatsen, maar toch vind ik het niet erg om een foto in bikini erop te zetten. Ik doe het niet, maar ik vind het niet erg

Foto van iemand op vakantie zou dus vaker gebeuren

Meisje 8: ja ik zou niet hier een foto van mezelf maken

Meisje 7 stemt in

We hebben het nu weer over foto's, denken jullie dat iedereen berichtjes verstuurt?

Meisje 7, 8: ja denk het wel

Meisje 8: maar wat houdt dat in, dat je alleen zegt ik vind je leuk of ook dat je naar bed wilt?

Seksueel getinte berichtjes. Dus ook bv flirten

Meisje 8: ja dat gebeurt echt wel

Meisje 9: ja dat gebeurt alleen maar via de telefoon

Meisje 7: ja

Meisje 6: ja dat durf je niet in het echt te doen

Zouden die berichtjes minder snel verspreid worden omdat het minder erg zou zijn dan foto's

Meisje 7: ja

Meisje 8: ja vind ik wel, iedereen doet dat

Meisje 6: ja

Meisje 8: iedereen zegt wel ik vind je leuk

Meisje 9: tegenwoordig leert iedereen elkaar zo kennen, via instagram of weet ik veel wat

Meisje 7: ja denk ik ook wel

Als de berichtjes verder gaan dan 'ik vind je leuk' en als het wat meer seksueel getint over wat je met iemand zou willen doen, is dat alweer een stap te ver?

Meisje 8: nee als het serieus is

Meisje 6 en 7 stemmen in

Meisje 9: als je iemand net een week kent dan gaat het te ver, maar als je langer dan een jaar dan kan het wel, dan is het anders

Meisje 6, 7, 8 stemmen in

Zouden jullie dan niet bang zijn dat dat soort berichtjes worden verspreid als het uitgaat?

Alle meisjes: nee

meisje 9: hij praat zelf ook terug, dus hij zet zichzelf dan ook voor schut

Meisje 7: ja

Meisje 6: ik zou het niet zomaar met een jongen op straat dit soort berichtjes sturen, maar met mijn vriend wel

Meisje 7, 8, 9: ja

Meisje 8: maar je hebt ook meisjes die op zoek zijn naar een vriend en daarom dit soort berichtjes sturen

Meisje 6, 7: ja

Meisje 8: en dan doen ze het met meerdere jongens tegelijk

Meisje 7, 9: ja

Meisje 8: ja dat komt wel heel vaak voor

Foto's

Foto bikini. Dat zouden jullie (meisje 7, 8) dus wel doen?

Meisje 7: een fotoshoot op vakantie vind ik echt leuk. Met je bikini in de zee enzo

Meisje 8: ja ik ook

Meisje 9: nee ik zou dat echt niet doen

Meisje 6: nee ik ook echt niet

Meisje 7: maar dit (wijst naar foto) met je kont zo, dat vind ik echt te ver gaan. Maar een fotoshoot in de zee vind ik wel echt mooi

Meisje 8: ja vind ik ook echt leuk

Maar jullie (meisje 6, 9) zouden dat dus niet doen?

Meisje 6: nee echt niet

Meisje 9: misschien wel met een jurkje

Meisje 8: (tegen meisje 9) ja maar jij hebt dat ook

Meisje 7: ja jij staat ook met je bikini met vriendinnen zo op de foto

Meisje 8: ja en met je zus enzo

Meisje 9: ja maar dat heb ik er zelf niet opgezet. Maar zo als dat meisje (foto) zou ik niet doen

Meisje 7: nee zo ik ook niet

Meisje 8: nee ik ook niet

Dus als er wat meer strand op de achtergrond is dan zouden jullie het sneller doen?

Meisje 7, 8: ja

Meisje 6: nou ik eerder als je een topje of broekje aanhebt of in een jurkje, maar niet zo (wijst naar foto). Echt niet. Ik vind dat echt veels te bloot

Meisje 8: maar komt dat niet ook omdat je een vriend hebt?

Meisje 6: nee ook al had ik geen vriend dan had ik dat ook niet gedaan

Meisje 7: het ligt ook aan de foto. Dit vind ik niet kunnen, maar een ander foto vind ik wel kunnen

Meisje 8: ja het ligt eraan

Zouden jullie wel een foto van jezelf in bikini op facebook plaatsen?

Meisje 6: ik weet niet, daar staat wel meer familie op waar ik me niet voor hoeft te schamen en op instagram staan allemaal via via

Meisje 8: ja en alleen maar jongeren

Meisje 6: ja ook allemaal jongens

Meisje 9: ik heb wel een foto van mezelf op het strand op facebook maar mijn profiel is ook afgeschermd

Meisje 8: ja mijn ook

Op facebook zouden jullie het sneller doen dan op instagram omdat er meer familie op zit?

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 8: en anders zijn je ouders de eerste die zeggen dit kan niet

Meisje 6, 7, 9: ja

Meisje 8: maar ik heb dat nog nooit gehoord

Meisje 7: nee ik ook niet

Maar waarom dan niet op instagram

Meisje 6: teveel jongeren

Meisje 9: ik denk dat ze sneller van instagram een screenshot maken dan van facebook

Meisje 6: en meisjes met meisjes die haten snel op elkaar dus die doen er dan ook allemaal gekke dingen mee

Meisje 7: ja

Meisje 8: maar ik zou dat nooit doen

Meisje 7: nee ik ook niet

Meisje 6: nee maar er zijn genoeg meisjes die dat wel doen

Maar op facebook hebben jullie toch ook klasgenoten?

Meisje 7, 8: ja

Meisje 6: ja maar ik weet dat zij het niet snel zullen doen

Meisje 8: je weet het niet

Meisje 6: als het te ver gaat wel eigenlijk

Maar 8: maar ik moet eerlijk zijn, ik vind deze foto (meisje in bikini) niet ordinaair ofzo

Meisje 7: nee niet ordinair **maar dit zou ik nooit doen**

Meisje 6: nee het is ook te dichtbij

Meisje 7: ja als het van veraf was dan was het beter. **Dan is het meer om het hele plaatje, dit (foto) is echt om je lichaam te laten zien**

Meisje 6: ja en niet om haar

Zouden jullie op instagram wel een foto plaatsen als je samen met je vriendinnen in bikini staat

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 9: ja maar niet te dichtbij

Meisje 7: nee niet te dichtbij maar gewoon gezellig met drank en met zijn allen

Meisje 8: ja

Maar jij (meisje 6) zei net wel dat je het te bloot vond in je bikini, maar met vriendinnen zou je het wel doen?

Meisje 6: ja maar dan letten ze ook niet alleen op jou

Meisje 8: ja zij (foto) is echt aan het poseren

Meisje 7: ja echt aan het poseren

Foto meisje in bh. Wat vinden jullie hiervan?

Meisje 6, 7: dat kan echt niet

Meisje 8: nee dat kan echt niet

Meisje 7: nee niet op internet, **ihl..**

Maar het is wel even bloot als een bikini

Meisje 6, 9: ja daarom

Meisje 8: het is gewoon **anders**

Meisje 6: als je model bent dan kan het. Maar dit als kind, nee

Meisje 9: ja dat is wel zo. Sylvie staat ook zo groot op een poster en daar wordt niks over gezegd, maar als jij erop staat..

Meisje 8: ja dan zeggen mensen het is een lekker **wijf doe maar nog meer foto's van der**

Meisje 6: ja en als wij het doen dan is het **vies**

Meisje 7, 8: ja

Foto jongen. Wat vinden jullie hiervan?

Meisje 8: nou heel veel jongens doen dit hoor

Meisje 7: Ja dat doet iedereen

Meisje 6: ja maar dit is gewoon hun buik

Meisje 8: ja maar alsnog is het wel hetzelfde als iemand in bikini

Meisje 6: nee want wij hebben borsten en zij niet

Meisje 9: ja en zij hebben een strakke buik

Meisje 6: nou ik vind dit wel kunnen

Meisje 8: ik niet

Meisje 9: sorry hoor maar als mijn vriend dit zou doen dan zou ik het niet leuk vinden

Meisje 6: ja maar dat is jouw vriend

Meisje 9: ja maar ik zou het sowieso niet goedkeuren

Dus jullie vinden het wel hetzelfde als een meisje dat in haar ondergoed staat?

Meisje 7, 8: ja

Meisje 7: maar in een onderbroek vind ik wel erger. In een zwembroek kan nog wel

Meisje 6: ja naja ik vind het wel **anders**. Maar wij (wijst naar meisje 9) hebben een vriend, dan denken wij er misschien ook anders over

Meisje 7: nee ik vind het gewoon nooit kunnen

Meisje 8: nee ik ook niet

Meisje 6: jullie vinden dat een meisje wel in haar bikini kan staan, maar dit kan dan weer niet?

Meisje 7: ja maar kijk dit is in de spiegel gemaakt, ik ga toch niet in een spiegel zo'n foto maken

Dus als een ander iemand een foto van hem maakt dan kan het wel?

Meisje 7: ja op het strand wel, maar zo.. naja ik weet het eigenlijk niet

Meisje 8: nee ik ook niet

Meisje 9: Als jij een gesprek aangaat met een jongen en die jongen vraagt aan een meisje of ze een foto wil sturen dan lijkt mij dat je eerst aan een jongen gaat vragen of hij er ook een stuurt. De meeste jongens sturen dan een foto van hun buik en voor de rest niet. En voor jongens is dat minder erg als zoon foto rondgaat dan een foto van een meisje

Alle meisjes stemmen in

Meisje 8: ja een jongen is dan juist trots

Meisje 9: ja een meisje kan dan wel zeggen dat hij ook een foto heeft gestuurd, maar ik vind een foto van een jongen toch minder erg dan die van het meisje

Meisje 7, 8: ja

Meisje 6: een jongen zal sneller vragen mag ik een naaktfoto van je en een meisje zal sneller vragen mag ik een foto van je sixpack

Meisje 7: ja

Meisje 6: en een sixpack vind ik minder erg dan een naaktfoto

Meisje 7: ja dat dan weer wel

Meisje 8: ja

Meisje 9: jongens lopen ook niet naakt op het strand en een sixpack zie je wel in het openbaar

En als je vriend in zijn sixpack op de foto staat?

Meisje 8: dat gaat niet gebeuren

Meisje 6, 9: nee

Meisje 6: ja want anders gaan ander meisjes naar hem kijken

En hoe zouden jullie het vinden als je broer dit deed?

Meisje 7: oh als het mijn broer was

Meisje 8: mijn broertje ziet er niet zo uit (wijst naar foto) dus als hij een foto wil maken dan doet ie dat toch

Meisje 6: mijn broertje zou dat nooit doen

Meisje 8: nee die van mij ook niet

Als iemand heel dichtbij je staat zou je dan dus wel zeggen doe normaal?

Meisje 7: als mijn broertje of vader een foto op het strand maken dat vind ik niet erg, maar in de spiegel wel

Meisje 9: ja maar je broertje is wel anders dan je vriend. Je wilt niet dat andere meisjes zo kijken naar je vriend

Meisje 6: ja en waarom zou ik me met zijn leven bemoeien

Meisje 7: nou als mijn broer of broertje dat doet dan zou ik het niet zo leuk vinden. Dan krijg ik van anderen te horen ja je broertje dit en je broertje dat

Meisje 9: nee je krijgt eerder te horen hé je zusje dit of dat dan je broertje

Meisje 6, 8: ja

Meisje 7: ja zusje is natuurlijk wel erger

Als een foto van het meisje in bh door school wordt verspreid, is dat dan erger dan de foto van de

jongen?

Meisje 7: ja van dat meisjes vind ik erger

Meisje 8: ja zij is heel erg geposeerd

Meisje 7: en ze heeft ook kant aan

Maar de jongen staat ook geposeerd

Meisje 8: ja alleen maar met zijn spierbal

Dus dat is minder erg?

Meisje 7, 8: ja vind ik wel

Meisje 9: maar meisjes kijken wel naar hem. Als zoon jongen op het strand loopt dan kijk je er automatisch naar

Meisje 6, 8: ja

Meisje 6: en meisjes hebben gewoon meer om te laten zien dan jongens

Meisje 7, 9: ja precies

Meisje 8: als een jongen zo loopt dan vind ik het wel normaal

Meisje 6: ja als meisjes het doen is het gewoon veel erger

Meisje 8: komt gewoon omdat jongens geen tieten hebben, die laten alleen hun buik zien en niet hun piemel

Dus over het algemeen is het bij meisjes wel erger dan bij jongens?

Meisje 8: ja die zijn kwetsbaarder. Ze worden eerder gepest dan jongens

Meisje 7: ja jongens worden niet gepest

Meisje 9: ja

Meisje 6: jongens lachen erom en die vinden het leuk als het rondgaat

Meisje 7, 9: ja

Meisje 8: bij een meisje wordt gezegd dat ze een hoer is

Meisje 9: ja en bij een jongen niet

Meisje 8: meisjes worden eerder uitgescholden

Meisje 7: wat kunnen ze nou over een jongen zeggen als hij dit (foto) doet, niks. Maar hier (wijst naar foto meisje) dat is net een hoer

Meisje 9: ja dat is net een hoer

Meisje 8 stemt in

En als jongens en meisjes allebei naakt op de foto staan, is het dan even erg?

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 6: maar een meisje zou het veel erger vinden dan een jongen als het wordt rondgestuurd. Een meisje zou er echt kapot aan gaan

Meisje 8: ja en een jongen doet er meer laks over

Meisje 6, 7: ja

Meisje 8: jongens denken dan dan zie je het toch lekker

Meisje 6, 7: ja

Meisje 6: meisjes gaan echt kapot

Meisje 9: jongens zouden zich misschien wel schamen voor hun vrienden

Meisje 6: ja maar ze lachen er ook om

Meisje 7, 8: ja

Meisje 8: ja of ze gaan het dan allemaal doen

Meisje 9: ik heb het meegemaakt met een jongen die ik ken. Die staat vol op google

Meisje 7: oh wat erg, dan kan je ook geen werk meer vinden

Meisje 9: hij was dronken en had toen een foto gemaakt en dat gaat dan door heel Amsterdam

Meisje 7 lacht: neeee

Meisje 9: dus ik vroeg aan hem of vind je dat nou dat je foto online staat en toen zei hij op zich vind ik het niet erg, maar aan de andere kant schaam ik me er ook wel voor. Dus ik zei wat dan en hij zegt nou qua jongens is het heel anders, jongens zeggen dan tegen elkaar ik heb een grotere of kleinere. Als meisjes het zien dan vinden ze dat alleen maar leuk, maar voor zijn vrienden schaamde hij zich wel.

En als een foto van een meisje wordt verspreid dan wordt zij sneller hoer genoemd?

Meisje 7: ja sowieso

Meisje 8: ja

Worden ze zo door jongens of door meisjes genoemd?

Meisje 7: door alle twee

Meisje 6: ja door allebei

Meisje 8: maar ik denk dat meisjes wel erger zijn. Jongens zouden er minder snel op in gaan. Meisjes onder elkaar zijn heel erg

Meisje 7: ja heel vals

Meisje 9: ja echt heel erg. Kijk maar naar de meiden hier op school, die deden erge dingen met dat meisje X waar een foto van werd verspreid. Jongens liepen gewoon langs haar

Is het daarom voor meisjes erger als het wordt verspreid?

Meisje 8: ja

Meisje 7: ja zij hebben er langer last van, zij worden er lang mee achtervolgd. Bij jongens is het na een tijdje alsof er niks is gebeurd

Meisje 8: ja dan is het klaar

Meisje 9: jongens zullen wel over haar zeggen kijk haar lichaam of haar bil ofzo, dat wel.

Meisje 8: Een jongen wordt niet snel gepest, maar het ligt er wel aan wat voor jongen. Een jongen die niet bekend is op school of een nerd ofzo wordt eerder gepest dan een jongen die heel groot is in de school

Meisje 7: ja

En bij een meisje maakt het niet uit of zij populair is of niet?

Meisje 6, 8: nee

Meisje 7: nee dan wordt ze alsnog gepest

Foto snapchat. Zouden mensen sneller aan sexting doen via snapchat?

Meisje 7, 8: ja

Meisje 8: sowieso maak je sneller een foto via snapchat. Als zij (meisje 7) wat vraagt en ik zeg ja hoor dan maak ik er even snel een foto bij

Meisje 9: ik denk dat meisjes en jongens eerder een foto sturen via snapchat en snapsave, want dan duurt het even een of twee seconde

Meisje 6: ja en via whatsapp komt het gelijk je in fotoalbum

Meisje 7: ja en bij snapchat heb je wel een grotere kans dat het gelijk weg is

Maar alsnog is het risico er wel dat er een screenshot van kan worden gemaakt

Meisje 7: ja klopt

Maar alsnog zouden mensen het wel sneller doen via snapchat dan via whatsapp

Meisje 6, 7, 8: ja

Maar met snapchat kan je wel je gezicht markeren

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 7: maar toch kan je wel aan het lichaam zien wie het is

Meisje 8, 9: ja

Meisje 9: een meisje op school had een foto en iedereen herkende haar aan haar ring

Meisje 7: ja klopt en meisje X had toen dat armbandje waar ze later ook mee op school liep. Dat armbandje had ik dan allang afgedaan

Meisje 6: en meisje X en meisje X deden het ook

Meisje 9: zo ja..

Meisje 8: erg he

Meisje 7: ja jezus

Komt het vaak voor?

Meisje 6: ja

Wordt het snel verspreid?

Alle meisjes: ja

Meisje 6: er waren ook twee meisjes en dat ene meisje had naaktfoto's gemaakt maar ze dachten ook dat het andere meisje dat had gedaan maar zij was het niet. Ze had misschien één foto, maar de ergere foto's waren van dat eerste meisje. Er werd toen ook aan dat laatste meisje gevraagd of zij het had gedaan en toen kregen die meisjes ruzie

Meisje 8 knikt: ja en zij werd ermee geconfronteerd terwijl ze het helemaal niet was

Hoe zouden jullie het vinden als er wordt gezegd dat jullie dat hebben gedaan terwijl jullie het niet waren?

Meisje 7: dan voel je je kut hoor. Als iedereen zegt dat het zo is, terwijl jij zegt dat het niet zo is, dan kan je er niks tegen doen. Je weet zelf wel beter maar die anderen zeggen het toch

Meisje 8: ja

Dus als je een foto goed markeert dan zit er ook een risico aan?

Meisje 6, 7: ja

Meisje 8: je moet het gewoon helemaal niet doen

Meisje 7: nee gewoon helemaal niet

Dus jullie zouden het nooit doen?

Alle meisjes: nee

Focusgroep 3

Woordspin

Wat heb jij opgeschreven?

Ik heb dwingen, je omgeving, internet, jongens en foto's.

Sociale media

Verliefd, ouders.

Stellingen

Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens.

Meisje 12: Meestal begint de jongen en gaat het meisje meepraten. Jongens doen het meestal en dan doen meisjes het terug.

Meisje 11: knikt instemmend

Meisje 15: Jongens doen het makkelijker

Meisje 10: Ik denk dat mensen het eerder verwachten van vrouwen dan van mannen maar dat mannen het ook doen

Zijn jongens dan diegenen die het als eerst versturen of vragen zij het aan meisjes of ze het versturen?

Meisje 12: Ze gaan eerst vragen, stuur een naaktfoto. Eerst gaan ze heel lief praten en daarna vragen ze naar een foto.

Meisje 11, 13, 14, 15 knikken instemmend 'ja, inderdaad, ze gaan eerst aansporen.'

Maar begin de jongen dan als eerst met het versturen?

Meisje 12: Ik denk niet dat een meisje het als eerst verstuurt, tenzij ze een hoer is.

Meisje 13: Het hoeft niet per se maar als ze een jongen leuk vindt, dan denkt ze misschien 'ik maak sneller kans'.

Meisje 12: Ja dat kan ook.

Maar jullie denken wel dat een jongen initiatief neemt

Meisje 12, 13, 15: ja

Maar wie doen het dan vaker, jongens of meisjes?

Meisje 12: jongens

Meisje 13: nee ik denk eerder dat jongens er om vragen en dat meisjes het versturen

Meisje 11, 12: stemt hier mee in, ja toch meisjes.

Maar zouden jongens daarna ook iets versturen van zichzelf als een meisje het heeft verstuurd?

Meisje 15: ja

Meisje 12: ja soms. Maar soms sturen zij ook foto's die niet van hun zijn

Meisje 13: ja dat wou ik net zeggen, een foto zonder hun hoofd misschien.

Dus jullie denken dat sexting wel even vaak voorkomt bij jongens en meisjes?

Meisje 11, 12, 13: Ik denk wel meisjes meer.

Meisje 12: En dan kunnen jongens tegen hun zeggen, als je niet meer stuurt dan dan stuur ik het naar je ouders.

Meisje 13: Ja of doorsturen door de hele school.

Meisje 11: Ja dat de hele school er dan vanaf weet.

Meisje 12: ja zo gaat het meestal.

Meisje 10: knikt instemmend.

En denken jullie dat een meisje ook wel eens aan een jongen vraagt om wat te versturen?

Meisje 10: ja

Meisje 15: zal wel eens gebeuren, maar denk niet zo vaak.

Meisje 12: ik denk echt niet dat een meisje een jongen gaat bedreigen.

Meisje 13: nou dat kan best wel.

Meisje 10: ja maar mensen denken ook wel vaak dat meiden alleen verkracht kunnen worden, maar dat kunnen jongens ook.

Meisje 12: ja weet ik maar bij meisjes komt het wel vaker voor

Meisje 11: ik denk niet dat een meisje een jongen gaat pakken en zegt hé .. (doet nonchalante houding na van jongen)

Alle meisjes lachen

Meisje 10: ja maar dat gebeurt wel hoor
Meisje 15: ja dat kan gebeuren
Alle meisjes knikken instemmend.

Maar jullie denken in het geval van sexting dat meisjes minder vaak aan een jongen vragen om wat te versturen? Dus dat een jongen het wel altijd vraagt?

Meisje 11, 12, 15: Ja

Meisje 10: meestal wel ja

Ik hoorde van de vorige groepjes dat sexting ook wel in de school voorkomt. Als er foto's/berichten worden verspreid, zijn het dan altijd van meisjes?

Meisje 13: oeeh

Meisje 11: hardop lachen

Meisje 12: ja. Het is meestal dat de jongens vragen voor een naaktfoto en dat het meisje het gaat versturen

Meisje 13: ja en dan wordt het doorgestuurd.

Meisje 12: ja dan wordt het doorgestuurd door de hele school

En dat zijn altijd foto's van meisjes?

Meisje 11, 13, 15: Ja

Meisje 12: Ja en ze doen altijd met hun hoofd in beeld

Meisje 13: Ja maar er was laatst een meisje en die had een armbandje en daardoor zag je dat zij het was.

Meisje 11, 15: lachen, stemmen in en zeggen 'dat vergeet ik nooit meer'

Meisje 12: er was ook een keer een meisje, die zit niet hier op school maar op Cornhert, en zij had ook een naaktfoto maar ze had haar ketting om. Haar ouders hebben toen haar ketting stuk gegooid, haar haar geknipt. Ja was echt heel erg. En ze was een Turks meisje he.

Meisje 15: ja net als die chick van facebook, waar haar haren vanaf gescheerd werden.

Meisje 10: neee, zo zielig

Maar foto's van jongens worden niet snel verspreid door de school?

Meisje 12: Nee

Meisje 15: vast wel, maar het is minder interessant.

Meisje 11 en 12 knikken instemmend

meisje 12: ja als er naaktfoto's van jongens verspreid worden, dan kunnen zij er stoer over doen. Zij hebben best wel schijt. Maar als een meisje dan is het anders, die worden gelijk 'hoer' genoemd.

Meisje 11 en 13 knikken instemmend.

Bij een jongen is het minder erg als het verspreid wordt?

Meisje 12 en 13: ja dat is stoer (doen hun kin omhoog, bewegen schouders)

We hebben het nu over foto's, maar hoe zit het met berichtjes. Worden die wel verspreid door de school?

Meisje 11, 12: ja

Meisje 13: mwah niet echt berichtjes, dat doen mensen meer onderling

Meisje 12: sowieso doen mensen dat wel

Meisje 15: screenshots van gesprekken komen wel voor

Meisje 11, 12: ja

Gebeurt dat even vaak bij jongens als bij meisjes?

Meisje 11, 13, 15: ja

De tweede stelling. Sexting is altijd schadelijk voor je, dus het leidt altijd tot iets negatiefs.

Meisje 10, 12, 13, 14, 15: ja

Meisje 10: Ja want als het verspreid wordt dan kan je werk het ook zien

Meisje 12: maar het hangt er wel vanaf als je 30 bent en je doet het gewoon voor de lol met je man.

Meisje 14: ja maar alsnog

Meisje 15: ja maakt niet uit, als het verspreid wordt ben je de lul

Meisje 10: 30 jaar of 50 jaar dat maakt niets uit, bij allebei gevaarlijk

Meisje 15: niemand wilt een foto van een 50-jarige zien

Meisje 12: ja maar ik bedoel geen naaktfoto, maar gewoon gesprekken.

Daar kan je een onderscheid in maken. Vinden jullie gesprekken minder schadelijk dan een foto?

Meisje 10, 11, 12, 13: stemmen in

Meisje 15: hangt er vanaf waar het over gaat. Maar achter een gesprek kan je wel een reden vinden, en achter een foto niet want je weet bij een foto niet waar het vandaan komt en hoe het is gebeurd dat iemand een foto heeft gemaakt.

En als je aan sexting doet met je vriend. Zou het dan ook schadelijk zijn?

Alle meisjes stemmen in, en zeggen ja.

Meisje 10: ja als het uitgaat

Meisje 15: ja dan wordt het toch wel doorgestuurd. Je bent dom als je het dus verstuurt.

Dus om het risico dat het uitgaat, zouden jullie er niet met je vriend aan doen?

Meisje 11: ja, dan kan hij het naar zijn vrienden versturen

Meisje 12: ja je weet maar nooit.

Meisje 15: ja of dat vrienden naast hem zitten en dan zien ze een foto van jou.. ja, dat is toch dom.

Maar als je een lange relatie hebt en je vertrouwt diegene..

Meisje 10, 15: ja

Meisje 13: ja maar hoezo zou je dan een foto versturen, je ziet elkaar dan toch in echt.

Meisje 10: ja dat begrijp ik dan ook echt niet

Meisje 12: ja maar als je 30 bent ben je wel volwassen dan ga je niet denken 'ik ga een naaktfoto doorsturen' (doet het met glimlach en onzichtbaar mobieltje voor)

Meisje 15: ja maar waarom zou je überhaupt een naaktfoto versturen, iemand vraagt er dan toch niet naar

Meisje 10: ja als je getrouwd bent waarom zou je dan een naaktfoto versturen als je elkaar toch ziet.

En gesprekken, kan dat wel als je een vriend hebt?

Meisje 12: Op deze leeftijd kan dat wel erg zijn ja. Maar als je ouder bent dan is het normaler.

Meisje 15: Naja het is misschien niet erg, maar iedereen weet het dan. Bij een foto weet je niet wat voor verhaal erachter zit en dan kan je nog zeggen je bent het niet.

Jullie zeggen je bent getrouwd waarom zou je het doen. Maar als iemand het toch doet, is het dan schadelijk als je een foto stuurt?

Meisje 10: ja het risico is toch altijd te groot

Meisje 12: Het hoeft niet eens per se door diegene naar wie je het verstuurt verspreid te worden

Meisje 15: Ja, stel je hebt een hacker

Meisje 13: Ja stel je voor hé

Meisje 12: Die mensen kunnen dan gewoon in je mobiel zitten zonder dat je dat wilt

Denken jullie dat foto's gemakkelijk verspreid worden?

Meisje 10: Ja er wordt veel op gejaagd

Meisje 13: Als ik een foto binnenkrijg dan weet ik geheid dat het naar andere mensen verstuurd wordt.

En binnen de school gaat het ook snel?

Alle meisjes: ja

Meisje 15: als ik op mijn telefoon zit en ik krijg zo'n foto en iemand zit naast me, dan zal diegene gelijk vragen wie is dit, stuur is door naar mij

Meisje 11: Ja het wordt naar iedereen doorgestuurd

Meisje 12: Zelfs scholen uit Den Haag krijgen die foto's

De derde stelling. Jongeren die aan sexting doen hebben geen oog voor privacy

Meisje 10, 11, 15: ja klopt

Meisje 12: het hangt er vanaf hoe verliefd ze zijn. Je krijgt vanaf de eerste klas al voorlichting over loverboys en andere dingen, dus je weet toch dat het kan worden doorgestuurd.

Meisje 10: ja en als je zo verliefd bent, dan ben je blind en beseft je het niet op dat moment.

Meisje 12: ja inderdaad

Meisje 11: ja maar alsnog krijg je er dan spijt van.

Meisje 13: ja ik ken mijn grenzen wel hoor

Meisje 11, 12: ja precies

Meisje 10: ja maar sommige meisjes denken er toch niet over na.

Dus meisjes die er aan doen beseffen niet dat hun foto/bericht verspreid kan worden?

Meisje 13: nee niet dat het nadelen heeft

Meisje 15: ja maar het hangt ook af van de situatie. Als jij wordt bedreigd met je moet dit en dit doen want anders gebeurt er dit en dit dan is het wel logisch dat ze het doen. Ik zou het zelf alsnog niet doen, maar sommige meisjes denk ik daardoor wel.

Denken jullie dat alle jongeren op de hoogte zijn van privacy-instellingen van sociale media zoals Facebook en Instagram?

Meisje 10, 11, 12, 13, 15: Ja

Meisje 14: Ja iedereen heeft wel een slotje op zijn account

Denken jullie dat mensen die aan sexting doen het sneller op snapchat zullen doen?

Meisje 10, 12, 13: Ja

Meisje 12: ja daar doen ze het het meest op

Ik hoorde van de andere groepen dat er nu wel snapsave bestaat

Meisje 13: ja dat je niet kan zien dat iemand een screenshot van je foto maakt

Meisje 11: knikt instemmend

Meisje 12: ja dat is heel erg (wijst met vinger in de lucht om het te benadrukken).

Denken jullie dat niet iedereen weet dat snapsave bestaat?

Meisje 12: Ja, maar alsnog denken meisjes dan ik doe ik een foto op 1 of 2 sec

Meisje 15: ja maar dat is gewoon dom

Meisje 12: ja want in snapsave kan je de foto dan alsnog opslaan

En als je je gezicht op snapchat markeert?

Meisje 12: ja maar alsnog kan je de naam van je lezen op snapchat

Meisje 10: en ze kunnen altijd wel iets vinden wat van jou is, zoals armbandjes en oorbellen

Meisje 15: ja of dekens

Maar al word je niet herkend, maar toch zeggen ze dat jij het bent

Meisje 12: ja maar als iedereen zegt dat dat diegene is, dan zal iedereen dat geloven

Meisje 11 en 13 knikken instemmend

Meisje 15: ja en ook al ben je het niet, dan alsnog heb je iedereen tegen je

Meisje 13: ik heb wel eens een foto gezien van een meisje met een banaan in haar vagina.

Meisje 12: oh dat was meisje X

Meisje 13: ja, en je zag gewoon duidelijk dat zij het was, maar zij zei dat zij het niet was en zij was het ook echt niet.

Maar toch zal zij altijd die naam krijgen dat zij het was?

Meisje 13: ja

En hoe zit het met jongens, hebben zij oog voor privacy?

Meisje 10: ja maar zij hebben sneller schijt aan dingen.

Meisje 11, 12: instemmen en ja precies

En als een foto van hun uitkomt hoe is dat dan?

Meisje 12: dat is minder erg voor hun

Meisje 13: zij kunnen het eerder ontkennen

Meisje 15: ja zij kunnen er ook meer om lachen dan dat meisjes er om kunnen lachen

En als een jongen in zijn boxer staat, is dat erg als zo'n foto rondgaat?

Meisje 13: nee als hij in zijn boxer staat dat is dan niet erg

Meisje 11, 12 stemmen in

Als foto's of berichtjes verspreid worden, dan is dat altijd je eigen schuld

Meisje 13: ja

Meisje 11: ligt eraan

Meisje 12: als je gedwongen of bedreigd wordt dat je ouders bv vermoord worden dan is het niet je eigen schuld

Meisje 13: ja, maar dat gaat dan wel heel ver. Hoe willen ze je ouders vermoorden dan.

Meisje 11, 14 lachen

Meisje 13: je doet het vooral als je onzeker bent over jezelf

Meisje 15: ja maar die ander maakt de screenshots van je gesprekken

Dus je vindt dat jezelf en de ander die het verstuurd verantwoordelijk zijn?

Meisje 15: ja

Meisje 12: ik was weleens gestalkt door iemand en die zei dat ik een foto moest sturen. Ik zei nee, en toen blijf hij me maar bellen. Ik was toen wel bang want hij zei ik weet waar je woont, maar alsnog had ik het niet gedaan. Op een gegeven moment werd ik echt boos, toen belde ik hem terug en schold ik hem verrot en ik zei dat ik naar de politie zou gaan als hij niet zou ophouden. Toen had ik Viber verwijderd en toen heb ik niks meer van hem gehoord.

Wat zouden jullie doen als zo'n dreiging wel door blijft gaan. Zouden jullie andere mensen inschakelen?

Meisje 10, 11, 13: ja

Meisje 13: ik zou mijn ouders inschakelen

Meisje 10: ja mijn ouders of mijn beste vriend

Dus als er een dreiging is, vinden jullie het wel goed om andere mensen in te schakelen?

Meisje 13: ja als je weet dat jij niks hebt verstuurd of hebt gedaan dan zou ik dat wel doen
Meisje 12 stemt in
Meisje 10: als ik me daar ongemakkelijk of gestrest door voelt dan zou ik dat wel doen ja.

Een dreiging is natuurlijk wel een redelijk extreem geval. Maar stel dat een jongen gewoon vraagt om een foto of berichtje te versturen, is het dan je eigen schuld als je dat doet?

Meisje 12: deels wel want je hebt het toch verstuurd, want je kon het ook niet doen.

Meisje 11: ja en je kan ook om hulp vragen.

Meisje 13: je kan er niets aan doen als het wordt verspreid, maar je kan wel weten dat zoiets kan gebeuren.

Meisje 11 stemt in

Meisje 12: ja precies

Meisje 12: en als iemand tegen je zegt 'stuur het of anders neem ik niet met je', dan weet je ook gelijk wat voor persoon het is.

Meisje 11: ja precies

Maar je ziet tegenwoordig ook vaker dat kinderen van 12 jaar ook een mobieltje hebben. Zijn zij ook verantwoordelijk als hun berichtje/foto wordt verspreid?

Meisje 10, 13: vooral de ouders

Meisje 12: ik ken een paar filmpjes van een meisje van 12 die dingen deed

Meisje 11: ja die ken ik ook

Meisje 15: op welke school zat ze ook alweer

Meisje 14: Cornhart

Meisje 15: ja dat kleine meisje die een koptelefoon op had met van die blauwe tieten

Meisje 12 stemt in

Meisje 12: nou, ze had een vriendje en ze vond hem heel erg leuk en toen ging ze allemaal filmpjes sturen dat ze dingen deed

Meisje 15: huivert en zegt bah

Meisje 12: en die filmpjes werden doorgestuurd, naar mijn school en naar alle andere scholen in Haarlem.

Vinden jullie dat zij hier verantwoordelijk voor was?

Meisje 10: nee, vooral de ouders

Meisje 12: ze is 12, dus ze snapt het ook niet

Meisje 10: nee sommige mensen van 12 snappen het inderdaad niet en zien de gevaren niet

Meisje 15: de wereld is gewoon naar de klote

Jullie zeggen dat ouders verantwoordelijk zijn. Wat moeten zij doen? Moeten ze hun mobieltje controleren?

Meisje 10, 12: Nee dat vind ik niet

Of moeten ouders meer een waarschuwing geven?

Meisje 12: je hebt nu een app, weet even niet hoe het heet, waarmee ouders zicht hebben op sites enzo wat hun kinderen doen

Meisje 10: ja en dat ze dingen kunnen blokkeren van hun kinderen waar ze niet op mogen zitten

Meisje 15: je hebt nu ook zo'n telefoon waarmee ouders kunnen meekijken wat hun kinderen doen en dat kunnen ze dan ook blokkeren

Vinden jullie dat ouders dat moeten doen als kinderen 12 zijn?

Meisje 11: ja

Meisje 15: Ja maar er moet ook zoiets zijn dat ouders vertrouwen hebben in hun kind, maar om ze nou

de hele tijd op elk klein dingetje te moeten betrappen.

Vinden jullie dat als je 16 bent dat het meer je verantwoordelijkheid is dan als je 12 bent?

Meisje 10, 11, 12, 15: ja sowieso

Vinden jullie dat de school een voorlichting over de risico's van sexting zou moeten geven?

Meisje 12: het zou de school niet eens boeien

Meisje 11: nee dat zou niet helpen

Meisje 10: nee deze school boeit het niet veel

Maar vinden jullie wel dat voorlichting nodig is?

Meisje 12: het is wel nodig, maar hier zal toch niks gebeuren

Meisje 15: ik vind dat het in de 1ste en 2de klas wel echt nodig is. Kijk wat voor kinderen hier op school komen. Binnen vier weken zit de hele school vol met naaktfoto's van kleine kinderen

Meisje 12: ja precies

Meisje 10: ja sowieso moet het er wel zijn in de 1ste en 2de klas

En wat zou school dan moeten doen?

Meisje 10: uitleg geven over de gevaren

Meisje 12: of iemand het laten vertellen die het heeft meegemaakt dat zijn of haar foto's verspreid zijn

Zouden jullie iemand die dichtbij je staat waarschuwen als hij/zij aan sexting doet of is dat ook zijn/haar eigen verantwoordelijk? Een jonger zusje bijvoorbeeld

Meisje 10, 12, 14: ooh ja ik zou wel op haar letten

Meisje 15: ik zou haar niet eens zo'n foto laten maken

Meisje 10: Ja bij een zusje of broertje zou ik er wel op letten

Meisje 15: ik zou mijn jongere zusje niet in die situatie laten komen

Meisje 10: maar als mijn grotere broer zo staat, dan zou ik hem echt uitlachen

Meisje 12 stemt in

Meisje 13: ik zou het niet heel erg vinden als mijn broer met een boxer op de foto staat

Meisje 11 en 14 stemmen in

Meisje 10: Kijk als hij het op instagram zet dan zou ik het niet accepteren, maar als hij een vakantiefoto heeft in zijn zwembroek dan kan het wel

En als je vriend ofzo het zou doen?

Meisje 15: als mijn vriend het naar iemand zou versturen, dan kan ie het lekker uitzoeken. Maar ook als hij het naar mij stuurt zou ik het wel zeggen dat hij het niet moet doen hoor.

De vierde stelling. Alle jongeren doen aan sexting.

Alle meisjes: nee

En is er een onderscheid tussen foto's en berichtjes. Zouden wel alle jongeren berichtjes sturen?

Meisje 10, 13: nee

Meisje 15: iedereen whatsapp wel, maar niet om rare dingen te doen. Er zijn ook normale mensen.

Meisje 12: je hebt ook grappige gesprekken

En een beetje flirten, zou iedereen dat wel doen?

Meisje 12 en 15: Ja

En als berichtjes de bedoeling hebben om seks te hebben, zouden alle jongeren dat wel doen?

Meisje 11, 14, 15: nee

Meisje 15: want niet iedereen wil dat

Meisje 10: niet iedereen is zo gek om dat te doen

Meisje 12: ja en een hoop mensen zijn ook strenggelovig, die zullen dat ook niet doen.

Denken jullie dat een kleine groep jongeren aan sexting doet of wel veel?

Meisje 11, 12, 15: ik denk best wel veel

Meisje 15: maar er zullen wel meer berichten zijn dan foto's

Meisje 12 knikt instemmend

Fotovragen

Meisje in bikini. Zouden jullie dat doen?

Meisjes 11, 13, 14, 15: Nee

Meisje 12: nee dat zou ik zelf niet doen

Meisje 15: ik zou er zelf geen foto opzetten. Maar het hangt er ook vanaf wat voor meisje het is, wat voor geloof iemand heeft bijvoorbeeld.

Maar jullie, zouden jullie het doen?

Meisje 10, 11, 12, 15: nee

En als je op vakantie bent met de zee op de achtergrond, zouden jullie het dan niet doen?

Meisje 10, 11, 13, 14 : nee

Meisje 12: Ik zou mezelf afsnijden van de foto

Meisje 10: ik zou niet eens in een kort jurkje op de foto gaan

Meisje 15: als ik daar ben zit ik wel in bikini maar ik hoef er geen foto van te maken

Zouden jullie zo'n foto op Facebook of Instagram zetten?

alle meisjes: nee echt niet

En als iemand op whatsapp vraagt, stuur eens zo'n foto?

Meisje 10: Nee juist niet, daar kan het juist een risico zijn

Meisje 12: Ja juist dit soort foto's kunnen ze makkelijk bewerken

Meisje 10: Ja en de beheerders van Whatsapp kunnen ook alle gesprekken en foto's bekijken

Meisje 15: ik zou het niet zomaar naar mensen sturen, maar als mijn tante/oom vraagt heb je het leuk dan zou ik wel zo'n foto sturen. Het is wel familie, die mensen zijn echt wel verstandig

Meisje 10: Ja maar iedereen van Whatsapp kan die berichtjes/foto's wel lezen of zien he

Meisje 15: Ja maar ik heb het over mijn familie. Mijn tante van 50 jaar gaat niet mijn foto doorsturen

Meisje 10: Nee dat niet, maar de mensen die Whatsapp beheren die kan alles zien en gebruiken. Net zoals bij Facebook, de foto's die je erop zet mogen ze gebruiken in reclames enzo

Meisje 12: dat mag toch niet

Meisje 10: ja dat mag echt, daar ga je mee akkoord als je je aanmeldt

En als jullie met een groepje vriendinnen in je bikini op het strand staan, zouden jullie die foto op sociale media plaatsen of versturen naar iemand?

Alle meisjes: nee

Meisje 10: nee, sowieso zou ik nooit iemand anders erbij betrekken. En als iemand vraagt om een foto dan geef ik een foto van het uitzicht en niet van mezelf

Foto meisje in bh. Hoe denken jullie hierover?

Alle meisjes lachen

Meisje 12: dit kan echt niet

Meisje 11, 14, 15 stemmen in

Meisje 10: tenzij je echt model bent dan zou ik het wel accepteren, maar dit niet

Meisje 15: waarom zou je een foto van jezelf maken in je ondergoed en dan versturen

Meisje 10: ja helemaal als je er geposeerd op staat

Meisje 12 stemt in

Vinden jullie het shockerend als dit soort foto's door de school gaan?

Meisje 10, 12, 14: ja

Meisje 15: maar je moet wel naar de situatie kijken. Als iemand in zijn bikini staat is het wel minder erg. Maar als je zo in je ondergoed geposeerd staat dan is het wel erg.

Meisje 13: als iemand in zijn bikini door de school gaat dan kijk ik er niet echt naar om, maar toch zou ik niet zo'n foto van mezelf maken.

Meisje 10 stemt in

Foto van een jongen. Is dat anders dan de foto van het meisje?

Iedereen: ja

Meisje 13: ja heel anders

Meisje 12: ja, dat vinden meisjes leuk

Maar hij staat net als het meisje ook geposeerd en is ook redelijk naakt

Meisje 15: ja maar hij is mooi

Meisjes lachen

Maar dat meisje is ook niet heel lelijk

Meisje 10, 11, 12, 15: ja maar dat is toch anders

Waarom?

Meisje 12: ja weet niet

Meisje 10: zij heeft borsten en een jongen niet. Ik zou dat echt niet doen

Meisje 13: ik vind dat je als meisje wel wat meer zelfrespect mag hebben als je een foto in je ondergoed maakt.

En dat geldt niet voor een jongen?

Meisje 12: dat is toch anders

Meisje 10, 11, 14, 15 stemmen in

Meisje 12: ja dat ligt toch gevoeliger bij een meisje dan bij een jongen

En als een jongen naakt staat, hoe vinden jullie dat?

Meisje 10: ja dat moet je gewoon echt niet doen

Meisje 12 en 15: ja dan ben je gewoon dom

Meisje 13: ja een boxer is nog wel oke, maar naakt kan echt niet

Meisje 15: ja dat is even erg als een meisje in haar naakie

Foto snapchat. Als je aan sexting doet, zou je het dan sneller doen via snapchat?

Meisje 10: nee

Meisje 12: nee sowieso niet

En als je alles markeert waardoor je niet herkenbaar bent op de foto?

Meisje 10, 14, 15: nee

Meisje 12: ja als je toch niet in beeld wil waarom zou je het dan doen

Meisje 10: ja precies

meisje 12: ja wat heeft het voor zin

Meisje 10: ja ik zou het echt niet doen. Ik stuur al amper foto's van mijn gezicht erop, laat staan dit.

En als jullie met een groepje vriendinnen in je bikini op het strand staan, zouden jullie die foto op sociale media plaatsen of versturen naar iemand?

Alle meisjes: nee

Meisje 10: nee, sowieso zou ik nooit iemand anders erbij betrekken. En als iemand vraagt om een foto dan geef ik een foto van het uitzicht en niet van mezelf

Bijlage B: axiaal coderen focusgroepen

Axiaal coderen probleemdefinitie

De zinnen die onder de code 'groep' vielen, zijn gegroepeerd tot nieuwe clusters: **meisjes** en **jongens**. Deze twee clusters zijn wederom onderverdeeld in de volgende categorieën: **meisjes doen vaker/waarschijnlijk vaker/evenveel aan sexting dan/als jongens** en **jongens doen vaker/waarschijnlijk vaker aan sexting dan meisjes**. Uit een aantal andere opmerkingen werd niet duidelijk of jongens vaker aan sexting doen dan meisjes. Om deze reden zijn deze zinnen toegekend aan de categorie **jongens sturen**. In eerste instantie was er ook een categorie gemaakt over de leeftijd waarop jongeren aan sexting doen. Dit cluster is echter weggelaten uit de data, omdat het maar door drie participanten werd benoemd. Leeftijd is dus geen dominant frame binnen de probleemdefinitie van sexting.

De zinnen die onder de code 'prevalentie' vallen, zijn gegroepeerd tot de volgende categorieën: **weinig jongeren** en **veel jongeren**. De categorie 'vakantie' bevatte opmerkingen over het aantal mensen dat een foto van zichzelf in zwemkleding heeft verstuurd. Dit cluster is echter uit de data gehaald, omdat het maar door twee participanten werd benoemd. Tevens wordt dit niet als sexting maar als 'normaal' gedrag beschouwd, omdat de participanten aangaven dat iedereen op vakantie foto's van in zwemkleding maakt. Vakantie is dus geen dominant frame binnen de probleemdefinitie van sexting.

De derde code 'manier' is onderverdeeld in de volgende clusters: **berichten, foto's** en **medium**. Omdat de drie codes ('groep', 'prevalentie' en 'manier') met elkaar samenhangen, zijn de zinnen die meerdere codes bevatten eveneens gegroepeerd. De participanten maakten meerdere malen opmerkingen over de prevalentie en manier waarop er aan sexting werd gedaan. Dit heeft geleid tot de volgende categorieën: **berichten worden vaak verstuurd** en **berichten worden niet vaak verstuurd**.

Groep

Meisjes

Vaker dan jongens

Maar denken jullie dat meisjes er vaker aan doen dan jongens?

Meisje 2: ja

Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens

Meisje 6: jawel

Meisje 7: ik denk het ook wel

Meisje 7: jongens sturen het ook wel, maar ik denk meer meisjes

Maar denk je dat er evenveel meisjes als jongens aan doen?

Meisje 8: ik denk wel iets meer meisjes maar ik denk niet dat jongens er heel veel onder doen

Maar wie doen het dan vaker, jongens of meisjes?

Meisje 12: jongens

[Meisje 13: nee ik denk eerder dat jongens er om vragen en dat meisjes het versturen]

Meisje 11, 12: stemt hier mee in, ja toch meisjes.

Dus jullie denken dat sexting wel even vaak voorkomt bij jongens en meisjes?

Meisje 11, 12, 13: Ik denk wel meisjes meer.

Meisje 10: Ik denk dat mensen het eerder verwachten van vrouwen dan van mannen maar dat mannen het ook doen

Waarschijnlijk vaker dan jongens

Als meisjes iets sturen zouden jongens het dan altijd terugdoen?

Alle meisje: nee

Evenveel als jongens

Meisje 4: Het ligt er wel aan wat voor meisje. Sommige meisjes sturen het sneller dan andere meisjes.

Meisje 4: je hebt van die meisjes die doen het heel snel en je hebt meisjes die denken doe. Ja ik weet niet, ik denk dat jongens het even vaak doen als meisjes.

Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens.

Meisje 12: Jongens doen het meestal en dan doen meisjes het terug

Meisje 11: knikt instemmend

Jongens

Jongens vaker dan meisjes

Maar om nog even terug te komen op de stelling. Jij zei net dat je denkt dat jongens het vaker doen (vraagt aan meisje 1).

Meisje 1: ik weet het echt niet, maar jongens doen het wel sneller.

Meisje 1: nee ik denk dat jongens het eerder doen

Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens

Meisje 1: meestal zijn jongens zo

Meisje 15: Jongens doen het makkelijker

Waarschijnlijk vaker dan meisjes

Meisje 1: weet je wat het is, als ik mijn instagram bekijk dan hebben alle jongens wel zo'n foto erop bij mij

Foto jongen in boxer. Wat vinden jullie hiervan?

Meisje 7: Ja dat doet iedereen

Jongens sturen (niet duidelijk of het vaker/minder vaak dan meisjes is)

Foto jongen in boxer. Wat vinden jullie hiervan?

Meisje 8: nou heel veel jongens doen dit hoor

Meisje 8: je ziet ook dat meer jongens het doen de laatste tijd

Meisje 8: Ik denk dat jongens ook wel wat sturen (waarschijnlijk doen meer meisjes aan sexting, zie opmerking Meisje 8 onder 'Vaker dan jongens')

De eerste stelling. Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens

Meisje 8: nee (tegenstrijdig met opmerking onder 'Vaker dan jongens')

Dus er zijn wel jongens die ook aan sexting doen?

Meisje 2: ja dat denk ik wel (waarschijnlijk meer meisjes doen aan sexting, zie opmerking Meisje 2 onder 'Vaker dan jongens')

Meisje 2: ik heb ook zulke jongens op mijn telefoon maar die zijn uit Amerika ofzo
Meisje 2: kijk, bij een jongen maakt het niet uit wat voor jongen het is. Of het nou wel of niet een lulletje lampenkap is. (waarschijnlijk doen meer meisjes aan sexting, zie opmerking meisje 2 onder 'Vaker dan jongens')

Meisje 7: ja de laatste tijd wel dat jongens het meer doen ja (waarschijnlijk doen meer meisjes aan sexting, zie opmerking Meisje 7 onder 'Vaker dan jongens')

Maar zouden jongens daarna ook iets versturen van zichzelf als een meisje het heeft verstuurd?

Meisje 15: ja (waarschijnlijk doen meer jongens aan sexting, zie opmerking meisje 15 onder 'Vaker dan meisjes')

Meisje 12: ja soms. Maar soms sturen zij ook foto's die niet van hun zijn (waarschijnlijk doen meer meisjes aan sexting, zie opmerking meisje 12 onder 'Vaker dan jongens')

Meisje 13: ja dat wou ik net zeggen, een foto zonder hun hoofd misschien. (waarschijnlijk doen meer meisjes aan sexting, zie opmerking meisje 13 onder 'Vaker dan jongens')

Maar dan zijn ze aan het lopen, op deze foto is hij aan het poseren

Meisje 1: ja maar zulke dingen staan als profielfoto op facebook bij jongens (waarschijnlijk doen meer jongens aan sexting, zie opmerking meisje 1 onder 'Vaker dan meisjes')

Dus als een ander iemand een foto van hem maakt dan kan het wel?

Meisje 9: De meeste jongens sturen dan een foto van hun buik en voor de rest niet.

Leeftijd

Maar nu hebben kinderen van 13 soms ook wel een smartphone

Meisje 3: nee, ze lopen nou al met iPhones of blackberry.

Meisje 3: het verandert gewoon per jaar. Het wordt steeds erger

Meisje 1: ja erger. tegenwoordig zijn meisjes van 13 toch ook al ontmaagd

Meisje 5: mijn nichtje heeft een iPhone5

Meisje 3: mijn nichtje van 12/13 heeft ook al een Samsung

Prevalentie

Weinig jongeren

Laatste stelling. Alle jongeren doen aan sexting

Alle meisjes: nee

Veel jongeren

Komt sexting vaak voor?

Meisje 6: ja

Denken jullie dat een kleine groep jongeren aan sexting doet of wel veel?

Meisje 11, 12, 15: ik denk best wel veel

Meisje 15: maar er zullen wel meer berichten zijn dan foto's

Meisje 12 knikt instemmend

Vakantie

Zouden jullie het erg vinden als die mensen dan een foto van jou in bikini zien?

[Meisje 8: ik ga niet poseren om een fotootje van mezelf te maken]

Meisje 9: heel veel mensen doen dat wel

Meisje 8: maar ik vind met foto's op instagram als je op zomervakantie bent geweest dan zet iedereen er wel leuke foto's op.

Manier

Berichten

Berichten vaak

We hebben het nu over foto's, maar onder sexting valt ook het versturen van een berichtje. Zouden jullie dat sneller doen?

Alle meisjes: ja

Meisje 2: natuurlijk

Alle jongeren doen aan sexting

Meisje 2: nee. ja of toch wel bij berichtjes

Meisje 1: ja dat denk ik ook wel.

Dus iedereen stuurt wel seksueel getinte berichtjes?

Meisje 1, 2, 3: ja

Meisje 4: ja denk het wel. foto's misschien niet maar berichtjes wel

Meisje 1: ja

We hebben het nu over foto's gehad, maar zullen jongens en meisjes wel even vaak berichtjes versturen?

Meisje 6, 8: ja

Meisje 7: berichtjes wel ja

Begint de jongen daar dan mee?

Meisje 8: nee dat denk ik niet. Meisjes beginnen net zo hard.

De vorige groep zei dat niemand foto's verstuurt, maar dat bijna iedereen wel seksueel getinte berichtjes stuurt

Meisje 8: ja dat geloof ik ook

We hebben het nu weer over foto's, denken jullie dat iedereen berichtjes verstuurt?

Meisje 7, 8: ja denk het wel

Seksueel getinte berichtjes. Dus ook bv flirten

Meisje 8: ja dat gebeurt echt wel

Meisje 9: ja dat gebeurt alleen maar via de telefoon

Meisje 7: ja

Meisje 6: ja dat durf je niet in het echt te doen

iedereen doet dat

Meisje 6: ja

Meisje 8: iedereen zegt wel ik vind je leuk

Meisje 9: tegenwoordig leert iedereen elkaar zo kennen, via instagram of weet ik veel wat
Meisje 7: ja denk ik ook wel

Meisje 15: iedereen whatsapp wel, maar niet om rare dingen te doen. Er zijn ook normale mensen.

Berichten niet vaak

En is er een onderscheid tussen foto's en berichtjes. Zouden wel alle jongeren berichtjes sturen?

Meisje 10, 13: nee

En als berichtjes de bedoeling hebben om seks te hebben, zouden alle jongeren dat wel doen?

Meisje 11, 14, 15: nee

Meisje 15: want niet iedereen wil dat

Meisje 10: niet iedereen is zo gek om dat te doen

Foto's

En verstuurt iedereen seksueel getinte foto's?

Meisje 1: nou ik denk een vierde

Meisje 6: van deze school denk ik wel de helft

Meisje 2,4: ja

Dus alsnog sturen best veel jongeren foto's?

Meisje 1, 2, 4: ja

Medium

Meisje 1: maar ik denk wel dat jongeren het sneller versturen via snapchat dan whatsapp

Meisje 2, 3, 5: ja

Foto snapchat. Zouden mensen sneller aan sexting doen via snapchat?

Meisje 7, 8: ja

Meisje 8: sowieso maak je sneller een foto via snapchat.

Maar alsnog zouden mensen het wel sneller doen via snapchat dan via whatsapp

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 1: ik denk dat iedereen dat sowieso sneller via snapchat doet

Denken jullie dat mensen die aan sexting doen het sneller op snapchat zullen doen?

Meisje 10, 12, 13: Ja

Meisje 12: ja daar doen ze het het meest op

Prevalentie x Manier

Dus iedereen stuurt wel seksueel getinte berichtjes?

Meisje 1, 2, 3: ja

Meisje 4: ja denk het wel. foto's misschien niet maar berichtjes wel

Meisje 1: ja

Groep x Manier

We hebben het nu over foto's gehad, maar zullen jongens en meisjes wel even vaak berichtjes versturen?

Meisje 6, 8: ja

Meisje 7: berichtjes wel ja

Prevalentie x Groep

Foto jongen in boxer. Wat vinden jullie hiervan?

Meisje 7: Ja dat doet iedereen

Axiaal coderen oorzaken

De zinnen die de code 'privacy' bevatten, zijn gegroepeerd tot de volgende clusters: **op de hoogte van privacy-instellingen, niet op de hoogte van privacy-instellingen en geen besef van consequenties**. Deze laatste categorie bevat zinnen waaruit blijkt dat jongeren de privacy-instellingen van sociale media wel kennen, maar er niet vanuit gaan dat de ander hun foto zal verspreiden.

De zinnen die onder de code 'vertrouwen' vallen, zijn gegroepeerd tot de volgende categorieën: **vertrouwelijke relatie en verliefd**. De eerste categorie bevat zinnen waaruit blijkt dat mensen aan sexting doen omdat zij de ander vertrouwen. De tweede categorie bestaat uit opmerkingen over mensen die aan sexting doen omdat zij verliefd zijn op diegene waarnaar zij een seksueel getinte foto/bericht sturen.

De derde code 'seks' is onderverdeeld in de volgende clusters: **meisjes en jongens**. Omdat er verscheidene oorzaken voor sexting door meisjes en sexting door jongens werden gegeven, zijn deze clusters wederom gedifferentieerd in verschillende categorieën. Voor meisjes werden deze redenen om aan sexting te doen geregeld aangehaald: **als een jongen vraagt om aan sexting te doen, onzekerheid, dreiging, aandacht en wanhopig**. De codes onzekerheid en dreiging bevatten alleen zinnen over meisjes die aan sexting doen. Om deze reden zijn deze codes onder het cluster 'meisjes' geplaatst. In eerste instantie was er ook een categorie gemaakt over de invloed van religie op het al dan niet versturen van seksueel getinte foto's. Dit cluster is echter weggelaten uit de data, omdat het maar door één participant werd benoemd. Voor jongens werden deze redenen om aan sexting te doen gegeven: **als een meisje vraagt om aan sexting te doen, om hun 'mooie' lichaam te tonen, stoerheid en laksheid**.

De code 'vakantie' bevat opmerkingen over de redenen om een foto in zwembekleding te versturen. Dit cluster is echter uit de data gehaald, omdat het maar door drie participanten werd benoemd. Tevens blijkt uit de opmerkingen dat dit niet als een oorzaak van sexting werd gezien, omdat mensen een foto maken om aan te tonen hoe leuk of mooi het op vakantie is. Sexting wordt daarentegen gedefinieerd als het versturen van een foto/bericht met als doel om iemand het bed in te krijgen. Vakantie is dus geen dominant frame binnen de oorzaken van sexting.

Privacy

Op de hoogte van privacy-instellingen

Denken jullie dat ze wel op de hoogte zijn van de privacy-instellingen van sociale media zoals facebook

Meisje 4: ja dat denk ik wel, daar zijn ze wel slim in denk ik

Meisje 2: ik denk dat iedereen op facebook wel heeft ingesteld dat vrienden of vrienden van vrienden het kunnen zien. Maar ik denk dat je naaktfoto's ook niet via facebook ziet, maar eerder via snapchat of whatsapp

Dus denken jullie dat diegene die aan sexting doen dmv Snapchat wel weten dat er een screenshot van kan worden gemaakt?

Alle meisjes ja

Denken jullie dat alle jongeren op de hoogte zijn van privacy-instellingen van sociale media zoals Facebook en Instagram?

Meisje 10, 11, 12, 13, 15: Ja

Meisje 14: Ja iedereen heeft wel een slotje op zijn account

Dus niet iedereen weet van snapsave

meisje 9: maar de meesten zijn denk ik wel op de hoogte

Foto Snapchat. Zouden mensen het sneller versturen via whatsapp dan snapchat?

Meisje 5: ja want dan kan je zien als iemand een screenshot maakt

Meisje 4: ja want je denk dan ik stuur snel een foto voor 1 seconde en dan is de foto weg

Meisje 1: ja en weet je wat het ook is, via snapchat en hij maakt een screenshot en je hoofd staat er niet op dan kan je ook zeggen dat je het niet bent

Dus stel jullie zouden een foto sturen, dan zou je wel je gezicht markeren?

Meisje 1, 3, 5: ja

Meisje 4: ja dan kan je je hoofd wegkrassen of er een plaatje op plakken ofzo want je kan je hoofd wegdoen

Meisje 5: ja je ziet dan ook je naam niet

Foto snapchat. Zouden mensen sneller aan sexting doen via snapchat?

Meisje 8: sowieso maak je sneller een foto via snapchat. Als zij (meisje 7) wat vraagt en ik zeg ja hoor dan maak ik er even snel een foto bij

Meisje 9: ik denk dat meisjes en jongens eerder een foto sturen via snapchat en snapsave, want dan duurt het even een of twee seconde

Meisje 7: ja en bij snapchat heb je wel een grotere kans dat het gelijk weg is

Denken jullie dat niet iedereen weet dat snapsave bestaat?

Meisje 12: Ja, maar alsnog denken meisjes dan ik doe ik een foto op 1 of 2 sec

Maar snapchat is misschien wat veiliger. Zouden mensen het daar sneller op doen?

Meisje 8: juist niet, je kan dan altijd een screenshot maken

Niet op de hoogte van privacy-instellingen

Dus mensen die aan sexting doen weten misschien niet van Snapsave af?

Meisje 2: nee

Meisje 3: ik weet het nu net pas door jou (zegt het tegen meisje 2)

Meisje 4: ja ik ook

Meisje 2: ik denk niet dat iedereen daarvan op de hoogte is

Meisje 3 en 4 stemmen in

Dus niet iedereen weet van snapsave

Meisje 8: nee ik wist het niet

Denken jullie dat ze wel met facebook alles op privé zetten

Meisje 8: nee. Mijn scherm is ook bedekt, maar als u niet met mij vrienden bent dan kan u niet kijken maar volgens mij is dat helemaal niet zo want ik zie altijd nog wel foto's, terwijl ik dacht dat het goed beschermd was

Dus jullie denken niet dat iedereen weet hoe je het goed moet afschermen?

Meisje 8: nee ik weet het niet

Meisje 7: ja ik heb het ook alleen op vrienden staan, maar toch kan je het zien

meisje 6: ja dat heb ik ook

meisje 7: echt raar

Denk je niet dat zij beseft dat zo'n berichtje makkelijk wordt verspreid

Meisje 5: dat zei ze ook dat ze het niet beseftte.

Dus alsnog sturen best veel jongeren foto's?

Meisje 5: ze weten gewoon niet wat de consequenties zijn

Geen besef van consequenties

Jongeren die aan sexting hebben geen oog voor privacy

Meisje 2: nee vind ik niet, natuurlijk niet. ik denk dat ze alleen op het moment dat ze het versturen niet beseffen dat het verspreid kan worden, maar later beseffen ze dat wel.

Waarom zouden diegenen het niet op het moment dat ze het versturen beseffen?

Meisje 2: ik denk dat zij denken het kan wel eventjes

Hebben jullie een idee waarom mensen het wel zouden versturen via whatsapp terwijl ze wel weten dat er risico's aan zitten

Meisje 4: op het moment dat ze een berichtje versturen beseffen ze het niet

Denken jullie dat als ze het beseffen dat ze het dan minder snel doen?

Meisje 5: ja denk het wel, maar bij sommigen dringt het echt niet tot hun door

Maar als de school van te voren zegt dat dat kan gebeuren. Denken jullie dan niet dat dat helpt?

Meisje 4: nee, op zo'n moment denk je ooh dat gebeurt mij toch niet

Meisje 9: sommigen leren er ook niet van

Meisje 6: nee

Meisje 9: die boeit het niet

Dus diegene die het niet erg vindt zou het nog een keer sneller doen?

Meisje 6: ja

Denken jullie dat zij het niet erg vinden?

Meisje 8: nee anders blijf je het niet doen denk ik

Meisje 6 en 7 stemmen in

Meisje 6: als je het een keer doet dan doe je het vaker

Meisje 7: ja

Vertrouwen

Vertrouwelijke relatie

Sexting is schadelijk voor je, het leidt altijd tot iets negatiefs

Meisje 2: ik denk als je een vriend hebt en jullie zijn allebei .. net als mijn zus, haar vriend is vaak in Thailand ofzo voor zijn werk - zij sturen niks hoor, daar niet van - maar stel je voor ze missen elkaar zo erg en ze sturen elkaar eens een keer zo'n foto dan kan het wel. ze hebben al vier jaar een relatie dus dan vertrouwt je elkaar wel, maar ik zou het niet doen

Meisje 4: Nee. Maar als je inderdaad een lange relatie hebt, dan kan je diegene wel vertrouwen

Meisje 8: maar komt dat ook niet omdat je een vriend hebt dat je dat denkt.

Zouden jullie dan niet bang zijn dat dat soort berichtjes worden verspreid als het uitgaat?

Meisje 6: ik zou het niet zomaar met een jongen op straat dit soort berichtjes sturen, maar met mijn

vriend wel
Meisje 7, 8, 9: ja

Dus als er wat meer strand op de achtergrond is dan zouden jullie het sneller doen?

Meisje 8: maar komt dat niet ook omdat je een vriend hebt?

Meisje 6: nee ook al had ik geen vriend dan had ik dat ook niet gedaan

De tweede stelling. Sexting is altijd schadelijk voor je, dus het leidt altijd tot iets negatiefs.

Meisje 12: maar het hangt er wel vanaf als je 30 bent en je doet het gewoon voor de lol met je man.

En als iemand op whatsapp vraagt, stuur eens zo'n foto?

Meisje 15: ik zou het niet zomaar naar mensen sturen, maar als mijn tante/oom vraagt heb je het leuk dan zou ik wel zo'n foto sturen.

Als foto's of berichtjes verspreid worden dan is het altijd je eigen schuld

Meisje 2: jij vertrouwt diegene denk je

Stelling twee. Sexting is altijd schadelijk voor je.

Meisje 8: als je als jongen te vertrouwen bent dan kan het

Derde stelling. Jongeren die aan sexting doen hebben geen oog voor privacy.

Meisje 6: ja maar ze denken natuurlijk dat het in vertrouwen kan dus dan denken ze daar denk ik niet bij mij na

Meisje 7: ja

Meisje 9: ik denk dat jongens sneller de meisjes vertrouwen dan de meisjes de jongens

Meisje 7: ja dat denk ik ook wel

Meisje 6: nou niet bij elk meisje hoor

Denken jullie dat meisjes niet beseffen dat het verspreid kan worden, dus dat ze niet denken aan privacy?

Meisje 6: nee dat denk ik niet. Zo'n meisje vertrouwt die persoon

Meisje 6: dat meisje die ik kende die vertrouwde die jongen hoor.

Meisje 8: ja maar weet je hoe dat kwam. Dat meisje dacht dat het een jongen was, maar het waren drie meisjes

Meisje 6: weet ik

meisje 9: ik denk dat ze het wel beseffen maar dat ze niet van die ander verwacht dat die het doorstuurt

Meisje 5: ze denken dat die ander het toch niet doorstuurt

Verliefd

En van wie is het meer de schuld als het verspreid wordt. Van jezelf of van diegene die het doorstuurt?

Meisje 4: ja jij had het niet moeten sturen maar ja je bent dan helemaal in love. Je ziet het niet als je diegene leuk vindt

Meisje 1 en 6 knikken instemmend

Denken jullie dat meisjes niet beseffen dat het verspreid kan worden, dus dat ze niet denken aan privacy?

Meisje 6: nee dat denk ik niet. Zo'n meisje vertrouwt die persoon

Meisje 7: als je verliefd bent dan zie je het niet

De derde stelling. Jongeren die aan sexting doen hebben geen oog voor privacy

Meisje 10, 11, 15: ja klopt

Meisje 12: het hangt er vanaf hoe verliefd ze zijn.

Meisje 10: ja en als je zo verliefd bent, dan ben je blind en besef je het niet op dat moment.
Meisje 12: ja inderdaad

Sekse

Meisjes

Als jongen vraagt om aan sexting te doen

Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens

Meisje 2: ik denk dat het eraan ligt. ik denk dat een jongen juist heel makkelijk zegt stuur even een leuke foto en dat een meisje dan zoiets heeft van ja nee ja nee..

Meisje 4: ..misschien

Meisje 2: ja misschien, en dan zegt de jongen doe nou gewoon het komt heus niet in het openbaar.

Dus je denkt dat een jongen vraagt om aan sexting te doen?

Meisje 2: ja, ik denk niet dat een meisje het uit haarzelf doet

Meisje 1: de jongen begint altijd meestal. Ik zou het nooit aan een jongen vragen, sowieso niet, maar jongens vragen het wel sneller aan een meisje.

Meisje 4: ja jongens vragen het sneller, maar meisjes sturen het wel sneller.

Waarom?

Meisje 2: weet niet. als een jongen zegt je bent lief en je hebt een mooi lichaam, dan doen ze het wel

Waarom?

Meisje 6: omdat meisjes veel sneller foto's van zichzelf naar jongens sturen dan jongens naar meisjes.

Maar jongens vragen er altijd om

Meisje 7: ja meisjes vragen er niet om

Meisje 8: jawel hoor dat doen meisjes ook

Meisje 6: ja wel eens maar ik denk minder dan jongens

Meisje 7: ja inderdaad

Meisje 9: ja de jongen begint altijd met vragen

Dus jongens zullen het vaker vragen aan meisjes?

Meisje 8: ja dat wel,

Maar jullie denken dat de jongen het vaker aan een meisje vraagt om iets te sturen?

Meisje 6, 7, 9: ja

Dus als een ander iemand een foto van hem maakt dan kan het wel?

Meisje 9: Als jij een gesprek aangaat met een jongen en die jongen vraagt aan een meisje of ze een foto wil sturen dan lijkt mij dat je eerst aan een jongen gaat vragen of hij er ook een stuurt.

Meisjes doen vaker aan sexting dan jongens.

Meisje 12: Meestal begint de jongen en gaat het meisje meepraten.

Zijn jongens dan diegenen die het als eerst versturen of vragen zij het aan meisjes of ze het versturen?

Meisje 12: Ze gaan eerst vragen, stuur een naaktfoto. Eerst gaan ze heel lief praten en daarna vragen ze naar een foto.

Meisje 11, 13, 14, 15 knikken instemmend 'ja, inderdaad, ze gaan eerst aansporen.'

Maar jullie denken wel dat een jongen initiatief neemt

Meisje 12, 13, 15: ja

Maar wie doen het dan vaker, jongens of meisjes?

Meisje 13: nee ik denk eerder dat jongens er om vragen en dat meisjes het versturen

Maar jullie denken in het geval van sexting dat meisjes minder vaak aan een jongen vragen om wat te versturen? Dus dat een jongen het wel altijd vraagt?

Meisje 11, 12, 15: Ja

Meisje 10: meestal wel ja

Ik hoorde van de vorige groepjes dat sexting ook wel in de school voorkomt. Als er foto's/berichten worden verspreid, zijn het dan altijd van meisjes?

Meisje 12: ja. Het is meestal dat de jongens vragen voor een naaktfoto en dat het meisje het gaat versturen

Meisje 6: een jongen zal sneller vragen mag ik een naaktfoto van je en een meisje zal sneller vragen mag ik een foto van je sixpack

Meisje 7: ja

Dreiging

Meisje 15: ja maar het hangt ook af van de situatie. Als jij wordt bedreigd met je moet dit en dit doen want anders gebeurt er dit en dit dan is het wel logisch dat ze het doen, **Ik zou het zelf alsnog niet doen**, maar sommige meisjes denk ik daardoor wel.

Dus jullie denken dat sexting wel even vaak voorkomt bij jongens en meisjes?

Meisje 12: En dan kunnen jongens tegen hun zeggen, als je niet meer stuurt dan dan stuur ik het naar je ouders.

Dus je vindt dat jezelf en de ander die het verstuurd verantwoordelijk zijn?

Meisje 12: ik was weleens gestalkt door iemand en die zei dat ik een **foto moest sturen**. Ik zei nee, en toen blijf hij me maar bellen. Ik was toen wel bang want hij zei ik weet waar je woont,

Waarom zou ze het dan nog een keer doen

Meisje 4: ik denk dat als een jongen **dreigt van ik maak het anders uit** dat je het dan wel sneller doet, als je verliefd bent en hij draaft door, dan zou je het misschien sneller doen

Een dreiging is natuurlijk wel een redelijk extreem geval. Maar stel dat een jongen gewoon vraagt om een foto of berichtje te versturen, is het dan je eigen schuld als je dat doet?

Meisje 12: en als iemand tegen **je zegt 'stuur het of anders neem ik niet met je'**,

Meisje 1: en sommigen worden ook **bedreigd**

Meisje 4: ja daarom

Onzekerheid

Waarom?

Meisje 1: weet niet. meisjes die het doen zijn gewoon **onzeker**

meisje 2: ik denk dat de meisjes die het doen heel **onzeker** zijn

Meisje 1: ja

Meisje 2: die denken er met zulke dingen bij te horen

Meisje 4 stemt in

Meisje 4: **nee ik ook niet** maar als je heel erg verliefd bent en je bent heel **onzeker** dan doe je het waarschijnlijk sneller

Hoezo zouden jullie dat wel doen en andere meisjes niet

Meisje 1, 2: weet niet

Meisje 2: ik ben ook niet zo'n meisje van kijk mezelf, ik ben ook wel onzeker, maar ik heb wel zelfrespect.

Meisje 8: maar ik denk dat die meisjes gewoon wanhopig zijn en onzeker

Meisje 6, 7: ja

Meisje 6: ja of die geen vriendjes hebben gehad

Meisje 8: ja dan hopen ze dat ze daardoor vriendjes krijgen

Meisje 7: ja

Aandacht van jongen

Meisje 5: ja aandacht

Meisje 2: ja voor de aandacht

Meisje 5: er was een meisje ze had tegen een jongen gezegd dat ze wel wilde neuken met hem maar alleen om aandacht.

Dus als je op het strand bent dan kan zo'n foto wel?

Meisje 1: want dan sta je niet een jongen te versieren voor de spiegel

Meisje 1: en als is het in huis is dan wilt ze er wat mee zeggen

Ze heeft wel bijna hetzelfde aan als iemand in een bikini. Waarom is het anders?

Meisje 5: ze daagt het dan uit

Meisje 1: dat meisje in haar bh wil gewoon aandacht.

Meisje 5: ja ze daagt gewoon iets uit

Waarom zouden meisjes dat dan doen?

Meisje 9: aandacht

En bij meisjes komt het meer voort uit aandacht?

Meisje 7: ja dat denk ik wel

Meisje 8: ja

Maar begin de jongen dan als eerst met het versturen?

Meisje 12: Ik denk niet dat een meisje het als eerst verstuurt, tenzij ze een hoer is.

Waarom?

Meisje 13: ik vind dat je als meisje wel wat meer zelfrespect mag hebben als je een foto in je ondergoed maakt.

Wanhopig

Waarom zijn meisjes daar erger in?

Meisje 8: ik denk dat meisjes het doen uit jaloezie als een jongen een vriendin heeft. Dat doen echt heel veel meiden hoor, dat ze dan een berichtje gaan sturen

Alle meisjes knikken

Meisje 8: heel veel

Meisje 9: sowieso

Meisje 7: ja

Meisje 8: nee dat hoeft niet, meisjes doen het ook uit wanhoop

Meisje 8: maar ik denk dat die meisjes gewoon wanhopig zijn en onzeker

Meisje 6, 7: ja

Meisje 6: ja of die geen vriendjes hebben gehad

Meisje 8: ja dan hopen ze dat ze daardoor vriendjes krijgen

Meisje 7: ja

Meisje 8: maar je hebt ook meisjes die op zoek zijn naar een vriend en daarom dit soort berichtjes sturen

Meisje 6, 7: ja

Meisje 8: en dan doen ze het met meerdere jongens tegelijk

Meisje 7, 9: ja

Meisje 8: ja dat komt wel heel vaak voor

Meisje 13: Het hoeft niet per se maar als ze een jongen leuk vindt, dan denkt ze misschien 'ik maak sneller kans'.

Meisje 12: Ja dat kan ook.

Geloof

Meisje in bikini. Zouden jullie dat doen?

Meisje 15: ik zou er zelf geen foto opzetten. Maar het hangt er ook vanaf wat voor meisje het is, wat voor geloof iemand heeft bijvoorbeeld.

Jongens

Als meisje het vraagt

Meisje 3: nee dat denk ik niet. Ik denk dat meisjes ook wel eens denken laat hun het eens sturen in plaats van ik zelf. Dat denk ik echt

Denken jullie dat jongens ook sturen?

Meisje 3: als een meisje het heeft gestuurd dan doet een jongen het vaak ook

Meisje 4: ja

Meisje 2: ja of juist niet. het kan ook dat een jongen eerst wat stuurt en dan zegt nu jij

Meisje 4 stemt in

Meisje 2: als jij vraagt van stuur even een leuke foto en je doet er zelf ook een leuke foto bij, dan sturen jongens het altijd wel hoor.

En denken jullie dat een meisje ook wel eens aan een jongen vraagt om wat te versturen?

Meisje 10: ja

Meisje 15: zal wel eens gebeuren, maar denk niet zo vaak.

Meisje 12: ik denk echt niet dat een meisje een jongen gaat bedreigen.

Meisje 13: nou dat kan best wel.

Laksheid

Maar denken jullie dat meisjes er vaker aan doen dan jongens?

Meisje 1: jongens zijn er wel makkelijker in

Meisje 4: ja jongens zijn er makkelijker in

Maar om nog even terug te komen op de stelling. Jij zei net dat je denkt dat jongens het vaker doen (vraagt aan meisje 1).

Meisje 1: jongens doen het wel sneller. die zijn er veel makkelijker in.

Meisje 4: die maakt het niks uit

Zouden jongens ook een berichtje voor de aandacht sturen?

Meisje 6: nee, een jongen boeit het niet echt

Meisje 8: nee dat denk ik ook niet

Het zou hun niet uitmaken als ze een berichtje sturen?

Meisje 8: dat denk ik wel

En hoe zit het met jongens, hebben zij oog voor privacy?

Meisje 10: ja maar zij hebben sneller schijt aan dingen.

Meisje 11, 12: instemmen en ja precies

Mooi lichaam

Als de foto van de jongen in boxer wordt verspreid is dat dan minder heftig dan als de foto van het meisje in bh wordt verspreid?

die jongen maakt een foto van zichzelf omdat hij zich mooi vindt

Als een jongen helemaal naakt staat, wat vinden jullie er dan van?

Meisje 5: maar hij daagt in zijn boxer niet echt iets uit

Meisje 1: nee ik vind dat hij het inderdaad niet uitdaagt

Meisje 4: nee precies hij lokt niets uit en zij wel

Meisje 5: hij laat alleen zien hoe gespierd hij is

Meisje 8: ja een jongen is dan juist trots

Maar de jongen staat ook geposeerd

Meisje 8: ja alleen maar met zijn spierbal

Stoerheid

Meisje 7: de jongens vinden het stoer

En waarom zouden jongens het doen?

Meisje 8: ik denk dat jongens het doen om te laten zien dat ze niet de enigste zijn

Meisje 9: ja jongens laten het aan elkaar zien, dat is nog het stoere ervan.

Waarom doen jongens het dan meer dan meisjes?

Meisje 5: om stoer te zijn

Vakantie

Meisje 8: nou als ik op vakantie ben geweest

Meisje 7: gewoon om te laten zien dat je een leuke tijd hebt gehad

Meisje 8: nee, ik vind het wel leuk als iemand weet hoe mijn vakantie was

En als je nou poseert met het strand op de achtergrond?

Meisje 9: ze laten dan ook zien hoe blauw de zee is, daar gaat het meestal om op instagram

Maar op facebook hebben jullie toch ook klasgenoten?

Dan is het meer om het hele plaatje, dit (foto) is echt om je lichaam te laten zien

Zouden jullie op instagram wel een foto plaatsen als je samen met je vriendinnen in bikini staat

Meisje 7: nee niet te dichtbij maar gewoon gezellig met drank en met zijn allen

Axiaal coderen consequenties

De zinnen die de code ‘verspreiding’ bevatten, zijn gegroepeerd tot de volgende clusters: **frequentie verspreiding** en **verspreider**. De laatste cluster bestaat uit uitspraken over mensen die andermans seksueel getinte foto’s hebben doorgestuurd. Dit cluster bevat de categorie **relatie**, omdat er geregeld opmerkingen werden gemaakt over partners die foto’s al dan niet hadden verspreid.

De code ‘consequenties van verspreiding’ is gecategoriseerd tot de volgende clusters: **algemene consequenties**, **medium**, **manier** en **sekse**. De eerste cluster bevat opmerkingen over de algemene gevolgen van verspreiding. Het gaat voornamelijk om gevoelens zoals spijt die opkomen nadat verspreiding van sexting heeft plaatsgevonden. Het tweede cluster gaat over de consequenties van seksueel getinte berichten of foto’s die via een bepaald medium, zoals Snapchat en Whatsapp, zijn verstuurd. Het derde cluster bevat uitspraken over de consequenties van het verspreiden van foto’s en het verspreiden van berichten. Tot slot bestaat het vierde cluster uit opmerkingen over de consequenties voor jongens en meisjes. Dit cluster is op zijn beurt onderverdeeld in de **reacties van de omgeving** en de **reacties van de jongens** waarvan de berichtjes of foto’s zijn verspreid. De categorie ‘reacties van de meisjes’ is echter uit de data gehaald. Deze categorie bestond namelijk maar uit opmerkingen van één participant. Dit blijkt dus geen dominant frame binnen de consequenties van sexting te zijn.

Daarnaast zijn er zinnen die meerdere codes bevatten. Veel opmerkingen gingen over de frequentie van sexting én de manier (foto’s/berichten) waarop er aan sexting werd gedaan. Daarnaast werden er geregeld uitspraken gedaan over de manier waarop én het medium waarmee er aan sexting werd gedaan.

Verspreiden

Frequentie verspreiding

Wordt het snel verspreid?

Alle meisjes: ja

Meisje 9: Het ging zelfs hier door de hele school.

Worden foto’s snel door de school verspreid

Meisje 1 en 2: ja

Meisje 3: binnen 2 dagen weet iedereen het

Hoe merken jullie dat, gaat het door de school?

Meisje 7: ja dat gaat rond

Meisje 8: ja

Meisje 13: Ja of doorsturen door de hele school.

Meisje 11: Ja dat de hele school er dan vanaf weet.

Meisje 12: ja zo gaat het meestal.

Meisje 10: knikt instemmend.

Meisje 13: ja en dan wordt het doorgestuurd.

Meisje 12: ja dan wordt het doorgestuurd door de hele school

Denken jullie dat foto’s gemakkelijk verspreid worden?

Meisje 10: Ja er wordt veel op gejaagd

Meisje 13: Als ik een foto binnenkrijg dan weet ik geheid dat het naar andere mensen verstuurd wordt.

En binnen de school gaat het ook snel?

Alle meisjes: ja

Meisje 15: als ik op mijn telefoon zit en ik krijg zo'n foto en iemand zit naast me, dan zal diegene gelijk vragen wie is dit, stuur is door naar mij

Meisje 11: Ja het wordt naar iedereen doorgestuurd

Meisje 12: Zelfs scholen uit Den Haag krijgen die foto's

Verspreider

Meisje 2: ja misschien, en dan zegt de jongen doe nou gewoon het komt heus niet in het openbaar, en dan stuurt een meisje een foto en de volgende dag staat ie op facebook.

Meisje 2: nee dat ga ik niet over het internet doen, want misschien slaat hij het wel op en dan is het uit later en dan zie ik mezelf straks op facebook staan.

Meisje 2: ja of juist niet. het kan ook dat een jongen eerst wat stuurt en dan zegt nu jij

Meisje 4 stemt in

Meisje 1: ja en dat hij het dan uiteindelijk niet doet

Meisje 7: de jongens vinden het stoer die laten het aan hun vrienden zien.

Meisje 9: ja jongens laten het aan elkaar zien, dat is nog het stoere ervan. Van kijk ik heb die en die

Meisje 7: ja dat is het ook

Maar ze laten niet foto's van zichzelf zien?

Meisje 7: nee die laten ze niet zien nee

Meisje 8: maar ik vind niet dat je het door hoort te sturen

Meisje 6: maar zo zijn wij maar andere jongens hebben hele andere gedachten

Meisje 7: ja

Meisje 9: je kan wel tegen een jongen zeggen niet sturen, maar dat doet ie op een gegeven moment toch wel

Meisje 6, 7: ja

Meisje 7: ja maar je weet eigenlijk nooit echt zeker of iemand te vertrouwen is. Straks zet ie het op zijn computer.

Meisje 8: ja dat weet je niet

Meisje 6: ja maar ik denk ook weer wel hoor.

Meisjes gaan niet zeggen kijk eens ik heb een fotootje van die en die

Meisje 6: ja dat is wel waar

Meisje 12: Het hoeft niet eens per se door diegene naar wie je het verstuurt verspreid te worden

Meisje 15: Ja, stel je hebt een hacker

Meisje 13: Ja stel je voor hé

Meisje 12: Die mensen kunnen dan gewoon in je mobiel zitten zonder dat je dat wilt

Meisje 15: Ja maar ik heb het over mijn familie. Mijn tante van 50 jaar gaat niet mijn foto doorsturen

Meisje 10: Nee dat niet, maar de mensen die Whatsapp beheren die kan alles zien en gebruiken. Net zoals bij Facebook, de foto's die je erop zet mogen ze gebruiken in reclames enzo

Meisje 12: dat mag toch niet

Meisje 10: ja dat mag echt, daar ga je mee akkoord als je je aanmeldt

Relatie

Meisje 2: ja je vriend gaat je niet zwart maken. stel je voor ik heb hier een vriend op school en ik stuur hem een foto en de volgende dag is het van mijn vriendin heeft dit naar me gestuurd en hij laat het even zien.. ik denk niet dat een jongen dat zou doen.

Meisje 8: ik zeg niet dat het goed is, maar ik denk niet dat heel schadelijk is als je al heel lang met iemand gaat.

Dus ook al heb je een relatie, hij zou er dan misbruik van kunnen maken als het uitgaat?

Meisje 2: ja het is een te groot risico

Meisje 4: ja je hebt genoeg mensen die dat doen hoor

Maar jullie zeiden net als je een relatie hebt is er een risico dat het uitgaat en hij het dan verspreid, maar als je een langer relatie hebt dan is het risico minder groot?

Meisje 2: ja ik weet niet het is dubbel

Meisje 1: ik zou het toch nooit doen, er zit een te groot risico aan

Meisje 2, 3, 4 stemmen in

Hoezo zouden jullie dat wel doen en andere meisjes niet

Meisje 2: het is mijn lichaam, ik wil het best met mijn vriend delen maar op een normale manier, maar ik wil niet het risico lopen dat anderen het ook zien.

Meisje 2: ze heeft het wel naar haar vriend verstuurd maar dat zegt dus ook niks

En als je een lange relatie hebt, is het dan ook schadelijk?

Meisje 8: nee dat denk ik niet

Meisje 6: ja maar ik zou het nooit doen. Straks is het uit en dan heeft hij nog steeds die foto's.

Meisje 7: ja

Dus ook al heb je een relatie, het is alsnog een risico voor als het uitgaat

Meisje 6, 7: ja

Meisje 8: maar komt dat ook niet omdat je een vriend hebt dat je dat denkt. Kijk ik heb een vriend en ik denk niet dat mijn vriend het bepaald leuk zou vinden als het erop zou plaats.

En als je aan sexting doet met je vriend. Zou het dan ook schadelijk zijn?

Alle meisjes stemmen in, en zeggen ja.

Meisje 10: ja als het uitgaat

Meisje 15: ja dan wordt het toch wel doorgestuurd. Je bent dom als je het dus verstuurt.

Dus om het risico dat het uitgaat, zouden jullie er niet met je vriend aan doen?

Meisje 11: ja, dan kan hij het naar zijn vrienden versturen

Meisje 12: ja je weet maar nooit.

Meisje 15: ja of dat vrienden naast hem zitten en dan zien ze een foto van jou

Jullie zeggen je bent getrouwd waarom zou je het doen. Maar als iemand het toch doet, is het dan schadelijk als je een foto stuurt?

Meisje 10: ja het risico is toch altijd te groot

Consequenties verspreiding

Consequenties verspreiding algemeen

Jongeren die aan sexting hebben geen oog voor privacy

Meisje 2: nee vind ik niet, natuurlijk niet. ik denk dat ze alleen op het moment dat ze het versturen niet beseffen dat het verspreid kan worden, maar later beseffen ze dat wel. Maar dat is altijd makkelijk, spijt na de tijd.

Meisje 1 en 4 stemmen in

Waarom zouden diegenen het niet op het moment dat ze het versturen beseffen?

Meisje 2: ik denk dat zij denken het kan wel eventjes en dan de dag er na, stel ze komen dan hier op school, dan denk ik wel dat ze denken nou...

Meisje 4:... had ik het maar niet gedaan

Meisje 2: ja dan denken ze had ik het nou wel moeten doen, was het nou wel zo slim om dat te doen

Denk je niet dat zij beseft dat zo'n berichtje makkelijk wordt verspreid

Meisje 5: dat zei ze ook dat ze het niet beseft, maar achteraf zullen ze het wel beter beseffen.

Meisje 7: dat is goed zuur

Meisje 8: ja dus dat is nog erger. Dan voel je je nog rot hoor.

Meisje 6: sommigen hebben er heel veel moeite mee. Die zijn kapot en gaan huilen enzo, die willen zichzelf wat aandoen. En sommigen vinden het heel even erg en daarna niet meer.

Meisje 7: ja

Hoe zouden jullie het vinden als er wordt gezegd dat jullie dat hebben gedaan terwijl jullie het niet waren?

Meisje 7: dan voel je je kut hoor. Als iedereen zegt dat het zo is, terwijl jij zegt dat het niet zo is, dan kan je er niks tegen doen. Je weet zelf wel beter maar die anderen zeggen het toch

Meisje 8: ja

De derde stelling. Jongeren die aan sexting doen hebben geen oog voor privacy

Meisje 11: ja maar alsnog krijg je er dan spijt van.

Meisje 1: .. ik zou dat echt nooit doen, gadver

Meisje 3: ik zou het ook niet doen, een te groot risico.

Meisje 1: ja en als mijn vader erachter komt.. zo.

Meisje 3: dan leef je niet eens meer

Meisje 1: nee inderdaad

Meisje 4 lacht

Meisje 3: dan heb ik mijn telefoon niet meer denk ik

Meisje 4: ik denk dat ik dan helemaal niets meer heb

Meisje 1: nee ik ook niet

Meisje 6: je moeder zal echt verdrietig zijn

meisje 7: ja

Dus je houdt wel altijd de..

Meisje 8: de naam

Meisje 7: ja dat imago

Meisje 6: ja

Ook als het een aantal jaar geleden is?

Meisje 6: ja

Meisje 8: ja dat denk ik wel, je wordt er altijd mee geconfronteerd

Meisje 7: ja altijd

Maar als het verspreid wordt, dan is het altijd schadelijk?

Meisje 8: ja je staat dan echt voor lul

Meisje 6, 7: ja

De tweede stelling. Sexting is altijd schadelijk voor je, dus het leidt altijd tot iets negatiefs.

Meisje 10, 12, 13, 14, 15: ja

Meisje 10: Ja want als het verspreid wordt dan kan je werk het ook zien

Meisje 12: maar het hangt er wel vanaf als je 30 bent en je doet het gewoon voor de lol met je man.

Meisje 14: ja maar alsnog

Meisje 15: ja maakt niet uit, als het verspreid wordt ben je de lul

Meisje 10: 30 jaar of 50 jaar dat maakt niets uit, bij allebei gevaarlijk

Meisje 15: niemand wilt een foto van een 50-jarige zien

Sexting is schadelijk voor je, het leidt altijd tot iets negatiefs

Meisje 3: ja

Dus jullie zouden het wel een risico vinden als iemand erachter komt?

Meisje 4: ja

Stelling twee. Sexting is altijd schadelijk voor je.

Meisje 6, 8, 9: nee

Meisje 8: vind ik niet

Meisje 9: nee niet altijd

Meisje 7: het ligt eraan

Het risico om aan sexting te doen is te groot?

Meisje 6, 7, 8: ja

Als een berichtje door de school wordt verspreid en ze zeggen dat jullie het hebben gedaan. Hoe zouden jullie dat vinden?

Meisje 8: dan denk ik dat ik dat meisje wel even zou opzoeken

Meisje 7 lacht: ja

Meisje 8: ja dat denk ik echt, dan zou ik dat meisje wel even opzoeken

Dus als het onder dwang wordt gedaan, dan is het niet echt je schuld?

Meisje 2: nee dan ben je meer een slachtoffer

Vinden jullie het shockerend als dit soort foto's door de school gaan?

Meisje 10, 12, 14: ja

Meisje 15: maar je moet wel naar de situatie kijken.

Meisje 13: als iemand in zijn bikini door de school gaat dan kijk ik er niet echt naar om, maar toch zou ik niet zo'n foto van mezelf maken.

Als een foto van iemand in zijn bikini wordt verspreid door de school, is dat erg?

Meisje 2: nee vind ik niet heel erg

Meisje 4: ja het ligt eraan waar het hoort

Dus je vindt het wel minder erg als een foto van je bikini wordt verspreid door de school?

Meisje 1: ja ik vind van wel

Consequenties van medium

Op welke manier wordt het doorgestuurd?

Meisje 2: via facebook en whatsapp

Met snapchat kan je wel een screenshot maken, denk je dat jongeren dat weten?

Meisje 1: als je een screenshot maakt dan ziet de zender dat in beeld

Meisje 3 en 4 stemmen in

Meisje 2: ja dan krijg je bijvoorbeeld een melding van Meisje X heeft een screenshot van jouw foto gemaakt. Maar je hebt nu ook Snapsave, dan open je Snapchat eerst via Snapsave en dan kan je niet zien dat er een screenshot wordt gemaakt van je foto

Meisje 1 stemt in

Dus alsnog sturen best veel jongeren foto's?

Meisje 3: daar komen ze later wel achter

Meisje 4: ja als ze het opeens op facebook zien

en als het via je telefoonnummer is dan kan diegene zeggen ja maar kijk maar ze heeft het wel gestuurd

Meisje 4: ja

En dat zou dan via whatsapp zijn?

Meisje 5: ja dan zie je je naam

Meisje 1: ja dan zie je je naam en je nummer enzo

Meisje 4: ja

Maar als je gezicht ook bij snapchat in beeld staat?

Meisje 1: ja maar dan kras je je gezicht door en dan kunnen ze er niet achter komen

Foto Snapchat. Zouden mensen het sneller versturen via whatsapp dan snapchat?

Meisje 5: ja want dan kan je zien als iemand een screenshot maakt

Meisje 2: ja maar Snapsave dan (vraagt ze aan meisje 6)

Meisje 5: ja ok, ik weet het niet meer

Meisje 1: ik denk dat iedereen dat sowieso sneller via snapchat doet want je kan je hoofd wegdoen en niemand komt er meer achter dat jij het bent

Maar stel je gezicht is gemarkeerd maar ze zeggen wel door de school jij bent het, is dat niet erg dan?

Meisje 1: ik zou dan zeggen heb je bewijs dan

Meisje 5: ik zou het wel erg vinden

Meisje 4: ja ik zou het ook wel erg vinden

Meisje 1: ja ik zou het ook wel erg en rot vinden maar ik kan dan wel zeggen dat ben ik niet, want hij heeft geen bewijs

Meisje 3: ja maar je zit er dan alsnog wel mee

Meisje 4: ja ik denk dat ik er wel mee zou zitten

Meisje 1: ja maar via whatsapp wordt het alleen maar erger denk ik

Meisje 4: ja

Meisje 9: ja en je hebt de app snapsave en dan kunnen hun niet zien dat je een screenshot maakt

Meisje 7: ja klopt

Meisje 6: dan kunnen mensen een screenshot van jou foto maken maar dan zie je niet dat ze een

screenshot hebben gemaakt

Dus niet iedereen weet van snapsave

Meisje 7: ja dat is juist gevaarlijk

Meisje 9: net zoals bij instagram dan is je profiel beveiligd maar je hebt zo'n plek op instagram waar je heel veel foto's van iedereen kan zien en daar kan je ook tussen komen te staan als je 200/300 likes hebt. Dus dan kan iedereen het zien

Meisje 7: ja (als in ja oke, dat is waar)

Meisje 8: ja (kijkt erbij van het zal wel)

Maar waarom dan niet op instagram

Meisje 6: teveel jongeren

Meisje 9: ik denk dat ze sneller van instagram een screenshot maken dan van facebook

Zouden jullie wel een foto van jezelf in bikini op facebook plaatsen?

Meisje 6: ik weet niet, daar staat wel meer familie op waar ik me niet voor hoeft te schamen en op instagram staan allemaal via

Meisje 8: ja en alleen maar jongeren

Meisje 6: ja ook allemaal jongens

Maar op facebook hebben jullie toch ook klasgenoten?

Meisje 7, 8: ja

Meisje 6: ja maar ik weet dat zij het niet snel zullen doen

Meisje 8: je weet het niet

Meisje 6: als het te ver gaat wel eigenlijk

Foto snapchat. Zouden mensen sneller aan sexting doen via snapchat?

Meisje 6: ja en via whatsapp komt het gelijk je in fotoalbum

Maar alsnog is het risico er wel dat er een screenshot van kan worden gemaakt

Meisje 7: ja klopt

Maar met snapchat kan je wel je gezicht markeren

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 7: maar toch kan je wel aan het lichaam zien wie het is

Meisje 8, 9: ja

Dus als je een foto goed markeert dan zit er ook een risico aan?

Meisje 6, 7: ja

Meisje 8: je moet het gewoon helemaal niet doen

Meisje 7: nee gewoon helemaal niet

Ik hoorde van de andere groepen dat er nu wel snapsave bestaat

Meisje 13: ja dat je niet kan zien dat iemand een screenshot van je foto maakt

Meisje 11: knikt instemmend

Meisje 12: ja dat is heel erg (wijst met vinger in de lucht om het te benadrukken).

Meisje 12: ja want in snapsave kan je de foto dan alsnog opslaan

En als je je gezicht op snapchat markeert?

Meisje 12: ja maar alsnog kan je de naam van je lezen op snapchat

Meisje 10: en ze kunnen altijd wel iets vinden wat van jou is, zoals armbandjes en oorbellen

Meisje 15: ja of dekens

Maar al word je niet herkend, maar toch zeggen ze dat jij het bent

Meisje 12: ja maar als iedereen zegt dat dat diegene is, dan zal iedereen dat geloven

Meisje 11 en 13 knikken instemmend

Meisje 15: ja en ook al ben je het niet, dan alsnog heb je iedereen tegen je

En als iemand op whatsapp vraagt, stuur eens zo'n foto?

Meisje 10: Nee juist niet, daar kan het juist een risico zijn

Meisje 12: Ja juist dit soort foto's kunnen ze makkelijk bewerken

Meisje 10: Ja en de beheerders van Whatsapp kunnen ook alle gesprekken en foto's bekijken

Meisje 15: ik zou het niet zomaar naar mensen sturen, maar als mijn tante/oom vraagt heb je het leuk dan zou ik wel zo'n foto sturen. Het is wel familie, die mensen zijn echt wel verstandig

Meisje 10: Ja maar iedereen van Whatsapp kan die berichtjes/foto's wel lezen of zien he

Consequenties van bericht/foto (manier)

We hebben het nu over foto's, maar onder sexting valt ook het versturen van een berichtje. Zouden jullie dat sneller doen?

Meisje 4: ja daar zit minder risico aan

Dus als jullie vader dat zouden zien, dan zou je nog wel leven?

Meisje 4: ja

Meisje 3: dan ben ik ook dood

Meisje 1: mijn vader mag alles lezen hoor, die zou helemaal stuk gaan van het lachen

Als berichtjes worden verspreid door de school, is dat erg?

Meisje 3, 4: nee

Meisje 2: daar hoor ik nooit wat over

Meisje 4: nee

Meisje 2: het gaat altijd om foto's

Als berichtjes worden verspreid, is dat dan net zo schadelijk?

Alle meisjes: nee

Meisje 6: want dat kan je nog ontkennen, maar bij foto's kan dat niet

Meisje 7: nee

Maar bij whatsapp kan je ook je naam en je foto zien, dus ze weten dan wel dat jij het bent

Meisje 7: ja maar bij berichtjes is dat toch minder erg

Meisje 6: ja het is anders dan echt je lichaam laten zien

Meisje 7, 8: ja vind ik ook

Vinden jullie dat het erger is als foto's worden verspreid dan berichtjes

Meisje 6: ja

Meisje 8: ja vind ik wel

Zouden die berichtjes minder snel verspreid worden omdat het minder erg zou zijn dan foto's

Meisje 7: ja

Meisje 8: ja vind ik wel, iedereen doet dat

We hebben het nu over foto's, maar hoe zit het met berichtjes. Worden die wel verspreid door de school?

Meisje 11, 12: ja

Meisje 13: mwah niet echt berichtjes, dat doen mensen meer onderling

Meisje 12: sowieso doen mensen dat wel

Meisje 15: screenshots van gesprekken komen wel voor

Meisje 11, 12: ja

Gebeurt dat even vaak bij jongens als bij meisjes?

Meisje 11, 13, 15: ja

Meisje 12: maar het hangt er wel vanaf als je 30 bent en je doet het gewoon voor de lol met je man.

Meisje 12: ja maar ik bedoel geen naaktfoto, maar gewoon gesprekken.

Zouden jullie dan niet bang zijn dat dat soort berichtjes worden verspreid als het uitgaat?

Alle meisjes: nee

meisje 9: hij praat zelf ook terug, dus hij zet zichzelf dan ook voor schut

Meisje 7: ja

Daar kan je een onderscheid in maken. Vinden jullie gesprekken minder schadelijk dan een foto?

Meisje 10, 11, 12, 13: stemmen in

Meisje 15: hangt er vanaf waar het over gaat. Maar achter een gesprek kan je wel een reden vinden, en achter een foto niet want je weet bij een foto niet waar het vandaan komt en hoe het is gebeurd dat iemand een foto heeft gemaakt.

En gesprekken, kan dat wel als je een vriend hebt?

Meisje 15: Naja het is misschien niet erg, maar iedereen weet het dan. Bij een foto weet je niet wat voor verhaal erachter zit en dan kan je nog zeggen je bent het niet.

Dus jullie vinden dat een berichtje minder schadelijk is?

Meisje 2, 4: ja

Meisje 1: ja dat is meestal ook omdat een jongen dan meepraat en dan kan je screenshots maken van het gesprek en dan kan je laten zien dat de jongen er ook aan doet. dan zie je dat niet alleen het meisjes er aan doet.

Sekse

Reactie omgeving op meisjes

Dus over het algemeen is het bij meisjes wel erger dan bij jongens?

Meisje 8: ja die zijn kwetsbaarder. Ze worden eerder gepest dan jongens

Meisje 8: bij een meisje wordt gezegd dat ze een hoer is

Meisje 9: ja en bij een jongen niet

Meisje 8: meisjes worden eerder uitgescholden

Meisje 7: wat kunnen ze nou over een jongen zeggen als hij dit (foto) doet, niks. Maar hier (wijst naar foto meisje) dat is net een hoer

Meisje 9: ja dat is net een hoer

Meisje 8 stemt in

Meisje 12: Maar als een meisje dan is het anders, die worden gelijk 'hoer' genoemd.

Meisje 11 en 13 knikken instemmend.

Maar toch zal zij altijd die naam krijgen dat zij het was?

Meisje 13: ja

En als een foto van een meisje wordt verspreid dan wordt zij sneller hoer genoemd?

Meisje 7: ja sowieso

Meisje 8: ja

Worden ze zo door jongens of door meisjes genoemd?

Meisje 7: door alle twee

Meisje 6: ja door allebei

Meisje 8: maar ik denk dat meisjes wel erger zijn. Jongens zouden er minder snel op in gaan. Meisjes onder elkaar zijn heel erg

Meisje 7: ja heel vals

Meisje 9: ja echt heel erg. Kijk maar naar de meiden hier op school, die deden erge dingen met dat meisje X waar een foto van werd verspreid. Jongens liepen gewoon langs haar

Is het daarom voor meisjes erger als het wordt verspreid?

Meisje 8: ja

Meisje 7: ja zij hebben er langer last van, zij worden er lang mee achtervolgd.

En bij een meisje maakt het niet uit of zij populair is of niet?

Meisje 6, 8: nee

Meisje 7: nee dan wordt ze alsnog gepest

Meisje 2: er zijn vast wel jongens in de school die ooit een naaktfoto hebben gestuurd, daar weet ik niets van, maar als een meisje een naaktfoto stuurt dan weet ik het direct. gewoon omdat de hele school haar dan afstoot en allemaal naaktfoto naar haar roepen

Meisje 1 stemt in

Meisje 2: over een jongen heb ik het nog nooit gehoord. ik heb natuurlijk wel eens gehoord dat een jongen een naaktfoto heeft verstuurd maar daar wordt geen ophef over gemaakt. als een meisje dat gedaan heeft dan wordt ze echt gewoon afgestoten.

Waren het toen vooral berichtjes/foto's van meisjes?

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 6: ja meer van meisjes

Meisje 7, 8: ja

En het zijn altijd foto's van meisjes?

Meisje 2 en 4: ja

Meisje 1: altijd

Dus die foto's worden dan wel verspreid

Meisje 7: ja

Meisje 6: ja dat is dus al gebeurd, maar nu alsnog hebben mensen zoiets van zij heeft naaktfoto's gestuurd

Meisje 7: ja

Meisje 6: Want een meisje die ik ken die heeft ook naaktfoto's gestuurd en die wordt er nog steeds mee lastig gevallen

Meisje 7: ja

Meisje 6: ja maar stel ik zet zo'n foto van mezelf in bikini neer, dan hebben sowieso al heel veel meisjes daar al iets op te zeggen en jongens, tja wat moet ik daar van vinden..

Meisje 9: die vinden het leuk

Meisje 6: ja die kijken er alleen maar naar

Meisje 6: en meisjes met meisjes die haten snel op elkaar dus die doen er dan ook allemaal gekke dingen mee

Meisje 7: ja

Meisje 6: er zijn genoeg meisjes die dat doen

Meisje 9: ja dat is wel zo. Sylvie staat ook zo groot op een poster en daar wordt niks over gezegd, maar als jij erop staat..

Meisje 8: ja dan zeggen mensen het is een lekker wijf doe maar nog meer foto's van der

Meisje 6: ja en als wij het doen dan is het vies

Meisje 7, 8: ja

Meisje 6: Dan krijg ik van anderen te horen ja je broertje dit en je broertje dat

Meisje 9: nee je krijgt eerder te horen hé je zusje dit of dat dan je broertje

Meisje 6, 8: ja

Meisje 2: nee wat er is hier een meisje op school en die heeft het al twee keer gedaan. dan denk ik was de eerste keer jou naar beneden halen niet genoeg.

Meisje 6: er waren ook twee meisjes en dat ene meisje had naaktfoto's gemaakt maar ze dachten ook dat het andere meisje dat had gedaan maar zij was het niet. Ze had misschien één foto, maar de ergere foto's waren van dat eerste meisje. Er werd toen ook aan dat laatste meisje gevraagd of zij het had gedaan en toen kregen die meisjes ruzie

Meisje 8 knikt: ja en zij werd ermee geconfronteerd terwijl ze het helemaal niet was

Meisje 12: er was ook een keer een meisje, die zit niet hier op school maar op Cornhart, en zij had ook een naaktfoto maar ze had haar ketting om. Haar ouders hebben toen haar ketting stuk gegooid, haar haar geknipt. Ja was echt heel erg. En ze was een Turks meisje he.

Meisje 15: ja net als die chick van facebook, waar haar haren vanaf gescheerd werden.

Meisje 10: neee, zo zielig

Meisje 12: nou, ze had een vriendje en ze vond hem heel erg leuk en toen ging ze allemaal filmpjes sturen dat ze dingen deed

Meisje 15: huivert en zegt bah

Meisje 12: en die filmpjes werden doorgestuurd, naar mijn school en naar alle andere scholen in Haarlem.

Reacties van meisjes

En als jongens en meisjes allebei naakt op de foto staan, is het dan even erg?

Meisje 6: maar een meisje zou het veel erger vinden dan een jongen als het wordt rondgestuurd. Een meisje zou er echt kapot aan gaan

Meisje 6: meisjes gaan echt kapot

Reactie omgeving op jongens

Als de foto van de jongen in boxer wordt verspreid is dat dan minder heftig dan als de foto van het

meisje in bh wordt verspreid?

Meisje 1, 3, 4, 5: ja

Meisje 2: ja maar ik denk voor de jongen zelf niet. die jongen maakt een foto van zichzelf omdat hij zich mooi vindt en dan is het eigenlijk een jongen waar iedereen zoets heeft van .. (kijkt arrogant) en dan voelt hij zich zo kut

Meisje 1: ja maar jongens worden er niet op aangesproken en wijven weer wel

Meisje 9: En voor jongens is dat minder erg als zoon foto rondgaat dan een foto van een meisje
Alle meisjes stemmen in

En als je vriend in zijn sixpack op de foto staat?

Meisje 8: dat gaat niet gebeuren

Meisje 6, 9: nee

Meisje 6: ja want anders gaan andere meisjes naar hem kijken

Meisje 9: Je wilt niet dat andere meisjes zo kijken naar je vriend

Dus dat is minder erg?

Meisje 7, 8: ja vind ik wel

Meisje 9: maar meisjes kijken wel naar hem.

Meisje 7: ja jongens worden niet gepest

Meisje 9: ja

Meisje 6: jongens lachen erom en die vinden het leuk als het rondgaat

Meisje 7, 9: ja

Meisje 7: Bij jongens is het na een tijdje alsof er niks is gebeurd

Meisje 9: ik heb het meegemaakt met een jongen die ik ken. Die staat vol op Google

Meisje 7: oh wat erg, dan kan je ook geen werk meer vinden

Meisje 7 lacht: neeee

Meisje 9: dus ik vroeg aan hem of vind je dat nou dat je foto online staat en toen zei hij op zich vind ik het niet erg, maar aan de andere kant schaam ik me er ook wel voor. Dus ik zei wat dan en hij zegt nou ja jongens is het heel anders, jongens zeggen dan tegen elkaar ik heb een grotere of kleinere. Als meisjes het zien dan vinden ze dat alleen maar leuk, maar voor zijn vrienden schaamde hij zich wel.

Meisje 8: Een jongen wordt niet snel gepest, maar het ligt er wel aan wat voor jongen. Een jongen die niet bekend is op school of een nerd ofzo wordt eerder gepest dan een jongen die heel groot is in de school

Meisje 7: ja

En als een jongen in zijn boxer staat, is dat erg als zo'n foto rondgaat?

Meisje 13: nee als hij in zijn boxer staat dat is dan niet erg

Meisje 11, 12 stemmen in

Reactie van jongens

Meisje 8: ja en een jongen doet er meer laks over

Meisje 6, 7: ja

Meisje 8: jongens denken dan dan zie je het toch lekker

Meisje 6, 7: ja

Meisje 9: jongens zouden zich misschien wel schamen voor hun vrienden

Meisje 6: ja maar ze lachen er ook om

Meisje 7, 8: ja

Meisje 8: ja of ze gaan het dan allemaal doen

Maar foto's van jongens worden niet snel verspreid door de school?

Meisje 12: Nee

Meisje 15: vast wel, maar het is minder interessant.

Meisje 11 en 12 knikken instemmend

meisje 12: ja als er naaktfoto's van jongens verspreid worden, dan kunnen zij er **stoer** over doen. Zij hebben best wel **schijt**.

Bij een jongen is het minder erg als het verspreid wordt?

Meisje 12 en 13: ja dat is **stoer** (doen hun kin omhoog, bewegen schouders)

En als een foto van hun uitkomt hoe is dat dan?

Meisje 12: dat is minder erg voor hun

Meisje 13: zij kunnen het eerder ontkennen

Meisje 15: ja zij kunnen er ook meer om lachen dan dat meisjes er om kunnen lachen

Axial coderen verantwoordelijkheid

De code 'verantwoordelijkheid zender' bevat de categorie **leeftijd**, omdat de verantwoordelijkheid afhangt van de leeftijd van de zender. Deze categorie is ook toegevoegd aan de code 'verantwoordelijkheid familie', omdat de participanten ook bij deze code een onderscheid maken tussen minderjarigen en oudere jongeren. Daarnaast is 'verantwoordelijkheid familie' opgedeeld in de volgende categorieën: **familie wel verantwoordelijk** en **familie niet verantwoordelijk**.

Verantwoordelijkheid zender

Meisje 1+4: nee het is je eigen verantwoordelijkheid

Meisje 4: en van diegenen die het stuurt. je moet gewoon **goed nadenken**

Meisje 1: ja je moet **logisch nadenken**.

En van wie is het meer de schuld als het verspreid wordt. Van jezelf of van diegene die het doorstuurt?

Meisje 1: jij had kunnen **nadenken**

En als iemand 16 is dan zouden jullie dat niet doen?

Meisje 2: nee dat moeten ze lekker zelf weten

Maar als het meisje die foto niet heeft gemaakt onder dwang, maar ook omdat ze zichzelf mooi vindt en ze de aandacht wilt, is het dan zo erg?

Meisje 3: als ze het zelf wilt

Meisje 4: het is dan ook je eigen keus

Maar zowel het meisje als de jongen zijn aan het poseren

Meisje 4: ja maar hij maakt zelf de foto dus hij kiest er ook voor

Dus ook al heb je een relatie, het is alsnog een risico voor als het uitgaat

Meisje 6: ja je moet het zelf weten als je dat doet

Meisje 8: je moet er altijd bij **nadenken**

Meisje 7: je bent wel zelf dom geweest om het te sturen

Meisje 9: je kan wel tegen een jongen zeggen niet sturen, **maar dat doet ie op een gegeven moment**

toch wel

Meisje 9: want zij heeft het al verstuurd dus wat kan ze er dan aan doen

Meisje 7 stemt in

Jullie zeiden net dat het je eigen verantwoordelijkheid is maar dat school wel een voorlichting moeten geven. Als je aan sexting doet is het dan uiteindelijk je eigen beslissing?

Meisje 6, 7, 8: ja

Een dreiging is natuurlijk wel een redelijk extreem geval. Maar stel dat een jongen gewoon vraagt om een foto of berichtje te versturen, is het dan je eigen schuld als je dat doet?

Meisje 12: deels wel want je hebt het toch verstuurd, want je kon het ook niet doen.

Meisje 13: je kan er niets aan doen als het wordt verspreid, maar je kan wel weten dat zoiets kan gebeuren.

Meisje 11 stemt in

Meisje 12: ja precies

Meisje 12: en als iemand tegen je zegt 'stuur het of anders neem ik niet met je', dan weet je ook gelijk wat voor persoon het is.

Meisje 11: ja precies

Als foto's of berichtjes verspreid worden, dan is dat altijd je eigen schuld

Meisje 13: ja

Leeftijd

Meisje 2: ja maar als zij er al mee begonnen zijn op vroege leeftijd dan heb je in je 16 jarige leeftijd ook wel zoiets van dit en dit kan gewoon niet

Meisje 3: dat moeten ze toch lekker zelf weten, ze zijn toch oud genoeg

Als je ouder bent is het dan meer je verantwoordelijkheid dan als je jonger bent

Meisje 8: ja dan is je verstand ook even beter

Meisje 7: ja

Meisje 7: Want je bent wel zelf dom geweest om het te sturen

Meisje 12: ja maar als je 30 bent ben je wel volwassen dan ga je niet denken 'ik ga een naaktfoto doorsturen' (doet het met glimlach en onzichtbaar mobieltje voor)

Iemand van 12 jaar die een smartphone heeft is die ook verantwoordelijk?

Meisje 6, 8: ja

Vinden jullie dat als je 16 bent dat het meer je verantwoordelijkheid is dan als je 12 bent?

Meisje 10, 11, 12, 15: ja sowieso

Verantwoordelijkheid ontvanger

Vierde stelling. Als foto's of berichtjes verspreid worden dan is het altijd je eigen schuld.

Meisje 6, 8, 9: nee

Meisje 6: die ander doet het

Je zegt twee kanten (meisje 7), en je bent het zelf en..?

Meisje 7: die jongen

Meisje 6: ja die jongen stuurt het door

Als foto's of berichtjes verspreid worden, dan is dat altijd je eigen schuld

Meisje 12: als je gedwongen of bedreigd wordt dat je ouders bv vermoord worden dan is het niet je eigen schuld

Meisje 15: ja maar die ander maakt de screenshots van je gesprekken

Verantwoordelijkheid zender+ontvanger

Als foto's of berichtjes verspreid worden dan is het altijd je eigen schuld

Meisje 1, 2, 4: nee

Meisje 4: en van diegenen die het stuurt.

Dus het is de schuld van diegene die het verspreidt?

Meisje 2: nou nee toch allebei, jij stuurt het

Meisje 5: ja en die ander hoort het niet door te sturen

En van wie is het meer de schuld als het verspreid wordt. Van jezelf of van diegene die het doorstuurt?

Meisje 1, 4: alle twee

Meisje 7: twee kanten.

Dus je vindt dat jezelf en de ander die het verstuurd verantwoordelijk zijn?

Meisje 15: ja

Verantwoordelijkheid school

Dat school een voorlichting moet geven?

Meisje 6, 7, 8: ja

Maar school of ouders kunnen je wel waarschuwen?

Meisje 7, 8: ja

Vinden jullie dat school en ouders verantwoordelijk zijn?

Meisje 1,2 en 6: nee

Meisje 5: ze kunnen niet elke minuut controleren

Meisje 2: dat wil jezelf ook niet

Meisje 1: je wilt zelf ook een beetje privacy

Dus vinden jullie dat de school verantwoordelijk is dat je aan sexting doet?

Meisje 2 schudt nee

Vinden jullie dat de school een voorlichting over de risico's van sexting zou moeten geven?

Meisje 12: het zou de school niet eens boeien

Meisje 10: nee deze school boeit het niet veel

Meisje 1: Mijn ouders zeggen dat al tegen me, dus dan hoeft school dat niet ook te doen vind ik.

Verantwoordelijkheid familie

Ouders wel verantwoordelijk

Dus ouders moeten wel een advies of waarschuwing geven?

Meisje 7: ja waarschuwen wel

Meisje 8: ja wat er kan gebeuren

Maar school of ouders kunnen je wel waarschuwen?

Meisje 7, 8: ja

En als zij worden gedwongen. Vinden jullie dat ouders hun moeten controleren?

Meisje 2, 3: ja

Meisje 1: heel veel durven het niet tegen hun ouders te zeggen, maar ik ben wel zo van pap moet je zien wat hij nou flikt

Meisje 2, 4, 5: ja ik ook

Meisje 1: ik houd zulk soort dingen niet geheim. ik durf het zelf niet, maar als ik het aan mijn vader vertel die gaat er dan heen en dan is het over

Meisje 4, 5: ja

Op facebook zouden jullie het sneller doen dan op instagram omdat er meer familie op zit?

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 8: en anders zijn je ouders de eerste die zeggen dit kan niet

Meisje 6, 7, 9: ja

En als het je neefje is?

Meisje 4: het ligt eraan hoe ver diegene bij je staat denk ik. stel het is een onbekende jongen dan denk je oh leuk weet je (op nonchalante toon), maar als het je broer is dan denk ik gaat het even goed

Meisje 1: nee hoor

Meisje 2, 5 lachen

Meisje 1: ja ik weet niet

Meisje 4: stel ik had nog een broer en hij zou dit doen dan zou ik zeggen ben je wel helemaal goed

Meisje 1: ja ik weet het niet

Meisje 5: echt heel lastig

Meisje 1: ik vind het niet zo erg

Meisje 2: ja maar het gaat om het idee

Meisje 1: ja maar ik weet niet

Meisje 4: stel je vader doet dat

Meisje 3,5 lachen

Meisje 2: ja dat is precies hetzelfde

Meisje 1 lacht: ja naja..

Meisje 9: nee je krijgt eerder te horen hé je zusje dit of dat dan je broertje

Meisje 6, 8: ja

Meisje 7: ja zusje is natuurlijk wel erger

Ouders niet verantwoordelijk

Meisje 8: mijn nicht, die is 18, maar haar vader die controleert haar echt wel hoor. Maar mijn vader zegt hoezo zou ik mijn dochter controleren, het is toch haar beslissing. Mijn vader zou wel boos zijn als hij weet dat ik het wel zou doen, maar hij zegt wel daar zal ik je nooit op controleren, daar hoor ik

je op te vertrouwen. Hij zegt het zijn jouw privé zaken, niet die van mij.

Dus zijn/haar ouders niet?

Meisje 6, 8: nee

Meisje 8: je ouders helemaal niet

Meisje 9: die ouders weten niet eens dat ze dat doen

Meisje 8: nee

Meisje 7: nee dat weten ze echt niet

Zouden jullie het fijn vinden als jullie ouders jullie volgen op instagram?

Meisje 6: nee

Meisje 8: maar ik vind het wel raar.. naja niet raar maar..

Je vindt niet dat ouders jou hoeven te controleren?

Meisje 8: nee vind ik niet, want ik zit ook met mijn moeder en vader op facebook

Meisje 7: ja

En hoe zouden jullie het vinden als je broer dit deed?

Meisje 8: mijn broertje ziet er niet zo uit (wijst naar foto) dus als hij een foto wil maken dan doet ie dat toch

Als iemand heel dichtbij je staat zou je dan dus wel zeggen doe normaal?

Meisje 7: als mijn broertje of vader een foto op het strand maken dat vind ik niet erg, maar in de spiegel wel

Meisje 9: ja maar je broertje is wel anders dan je vriend.

Meisje 6: ja en waarom zou ik me met zijn leven bemoeien

Meisje 7: nou als mijn broer of broertje dat doet dan zou ik het niet zo leuk vinden. Dan krijg ik van anderen te horen ja je broertje dit en je broertje dat

Meisje 10: maar als mijn grotere broer zo staat, dan zou ik hem echt uitlachen

Meisje 12 stemt in

Vinden jullie dat ouders dat moeten doen als kinderen 12 zijn?

Meisje 15: Ja maar er moet ook zoiets zijn dat ouders vertrouwen hebben in hun kind, maar om ze nou de hele tijd op elk klein dingetje te moeten betrappen.

Leeftijd

Dus ouders zijn er toch wel verantwoordelijk voor?

Meisje 1: ja maar niet meer als je 16 bent, dan kan jezelf wel nadenken

Meisje 4: ja

Meisje 1: mijn ouders hebben tegen me gezegd je mag geen webcam enzo..

Meisje 4,5 knikken.

Meisje 3: ja mijn ouders ook

Meisje 1: en toen ik een telefoon kreeg met whatsapp toen zei mijn moeder ook ik wil niet dat je rare dingen doet. Maar ik zeg dan zelf ook, waar zie je me voor aan?

Je hoort dat kinderen steeds jonger een smartphone krijgen. Vinden jullie dat ouders er op moeten letten?

Meisje 6: weet je wat het is, heel veel mensen hebben op instagram hebben ze foto's waar ze er best

wel naakt uitzien en als die ouders dat zien, dan zullen ze echt niet goed worden denk ik. Dus ik vind wel dat ze daar wel een beetje op mogen letten, op de foto's die hun kinderen plaatsen

Meisje 7 stemt in

Zouden ouders hen dan moeten volgen op het account?

Meisje 6: ja

Ouders kunnen dus wel waarschuwen?

Meisje 1, 2: ja

Meisje 1: ja ik vind dat ouders als je opgroeit als je ouder wordt dat ze het dan wel zeggen

Meisje 2: ja die horen dat te doen

Meisje 4: ja die horen dan uitleg te geven en te zeggen dat je moet opletten

Jullie vinden dat als je 16 bent dat je zelf verantwoordelijk bent, maar tegenwoordig hebben ook vaak kinderen van 12 jaar een mobieltje. Wie is er dan verantwoordelijk?

Meisje 1: ik denk dan de ouders, want die geven zoiets (nadruk) aan een kind en je kan er wereldwijd dingen mee doen.. Toen ik twaalf was had ik geen telefoon

Meisje 3: nee ik ook niet

Meisje 4: ik had er wel één maar mijn vader zei wel als je gek doet dan is het klaar

Meisje 1: ik had gewoon skeelers, maar dat ligt echt aan die ouders vind ik, je geeft een kind toch geen telefoon

En moeten ouders waarschuwen?

Alle meisjes ja

Meisje 9: dat hebben mijn ouders wel gezegd

Meisje 7: ja pas op moeten ze wel zeggen, maar ze hebben toen ik 12 was niet mijn webcam weggedaan

Meisje 3: stel ik ken een minderjarige die dat doet, dan zeg ik het echt wel tegen die ouders. dan sla ik het op en dan laat ik het zien

Meisje 2: ja

Maar bij jongere mensen vinden jullie het wel goed als ouders er meer op letten?

Meisje 6, 7, 8: ja

Vinden jullie dat zij hier verantwoordelijk voor was?

Meisje 10: nee, vooral de ouders

Meisje 12: ze is 12, dus ze snapt het ook niet

Meisje 10: nee sommige mensen van 12 snappen het inderdaad niet en zien de gevaren niet

Vinden jullie dat ouders dat moeten doen als kinderen 12 zijn?

Meisje 11: ja

Zouden jullie iemand die dichtbij je staat waarschuwen als hij/zij aan sexting doet of is dat ook zijn/haar eigen verantwoordelijk? Een jonger zusje bijvoorbeeld

Meisje 10, 12, 14: ooh ja ik zou wel op haar letten

Meisje 15: ik zou haar niet eens zo'n foto laten maken

Meisje 10: Ja bij een zusje of broertje zou ik er wel op letten

Meisje 15: ik zou mijn jongere zusje niet in die situatie laten komen

Maar vinden jullie het wel erger om de foto van het meisje in bh te zien?

Meisje 5: als mijn stiefzusje dat naar me stuurt via snapchat dan maak ik er een screenshot van en dan laat ik het aan haar ouders zien

Maar je ziet tegenwoordig ook vaker dat kinderen van 12 jaar ook een mobieltje hebben. Zijn zij ook verantwoordelijk als hun berichtje/foto wordt verspreid?

Meisje 10, 13: vooral de ouders

Verantwoordelijkheid partner

Meisje 10: Kijk als hij het op instagram zet dan zou ik het niet accepteren, maar als hij een vakantiefoto heeft in zijn zwembroek dan kan het wel

En als je vriend ofzo het zou doen?

Meisje 15: als mijn vriend het naar iemand zou versturen, dan kan ie het lekker uitzoeken. Maar ook als hij het naar mij stuurt zou ik het wel zeggen dat hij het niet moet doen hoor.

En als je vriend in zijn sixpack op de foto staat?

Meisje 8: dat gaat niet gebeuren

Meisje 6, 9: nee

Meisje 9: sorry hoor maar als mijn vriend dit zou doen dan zou ik het niet leuk vinden

Meisje 6: ja maar dat is jouw vriend

Meisje 9: ja maar ik zou het sowieso niet goedkeuren

Je wilt niet dat andere meisjes zo kijken naar je vriend

Axiaal coderen oplossingen

De participanten hebben weinig uitspraken gedaan over de maatregelen om de verspreiding van sexting op te lossen of te voorkomen. Daarnaast bevatten hun opmerkingen weinig tegenstrijdigheden. Om deze redenen zijn de codes niet ingedeeld in subcategorieën.

Oplossingen zender

Meisje 2: er was zo 'n fling, dat had ik gedownload want ik dacht dat het een soort snapchat was voor over heel de wereld, maar het is een app en dan stuur je foto's niet alleen naar vrienden maar naar iedereen over heel de wereld. En dan kreeg je ook snaps over heel de wereld en dan werd je in de ochtend wakker en dan kreeg je opeens allemaal foto's van piemels op je beeldscherm. Dat heb ik dus gelijk verwijderd

Meisje 8: ja maar je kan er dan ook nog wel snel bij zijn. Ik heb een vriend en ik heb al zijn wachtwoorden dus ik kom overal bij. Als ik wil dan kan ik alles zo snel mogelijk verwijderen.

Meisje 12: ik was weleens gestalkt door iemand en die zei dat ik een foto moest sturen. Ik zei nee, en toen blijf hij me maar bellen. Ik was toen wel bang want hij zei ik weet waar je woont, maar alsnog had ik het niet gedaan. Op een gegeven moment werd ik echt boos, toen belde ik hem terug en schold ik hem verrot en ik zei dat ik naar de politie zou gaan als hij niet zou ophouden. Toen had ik Viber verwijderd en toen heb ik niks meer van hem gehoord.

Oplossingen school

Denken jullie dat het wel nuttig is als school of ouders een voorlichting geven

Meisje 2,4: ja

Meisje 1: ja maar het helpt toch niet. want we krijgen ook altijd voorlichting in de eerste of tweede klas over seks en dat je die foto's niet moet doen en toch hoor je bijna elke dag dat mensen het heus wel gaan sturen

Dus je denkt niet dat mensen het door de voorlichting niet meer zouden doen?

Meisje 1: nee ik denk het niet

Maar als de school van te voren zegt dat dat kan gebeuren. Denken jullie dan niet dat dat helpt?

Meisje 5: nee

Meisje 12: Je krijgt vanaf de eerste klas al voorlichting over loverboys en andere dingen, dus je weet toch dat het kan worden doorgestuurd.

Vinden jullie dat de school een voorlichting over de risico's van sexting zou moeten geven?

Meisje 11: nee dat zou niet helpen

Maar vinden jullie wel dat voorlichting nodig is?

Meisje 12: het is wel nodig, maar hier zal toch niks gebeuren

Meisje 15: ik vind dat het in de 1ste en 2de klas wel echt nodig is. Kijk wat voor kinderen hier op school komen. Binnen vier weken zit de hele school vol met naaktfoto's van kleine kinderen

Meisje 12: ja precies

Meisje 10: ja sowieso moet het er wel zijn in de 1ste en 2de klas

En wat zou school dan moeten doen?

Meisje 10: uitleg geven over de gevaren

Meisje 12: of iemand het laten vertellen die het heeft meegemaakt dat zijn of haar foto's verspreid zijn

Denken jullie dat dat zou helpen?

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 6: voor sommigen wel

Meisje 8: naja..je doet toch wat je wil, maar ze zijn dan wel gewaarschuwd

Meisje 7: ja dat ze tenminste gewaarschuwd zijn, dan is het toch gezegd. Sommigen zullen er wel wat mee doen.

Meisje 6, 7: Ja

Oplossingen ouders/anderen

Meisje 1: ik houd zulk soort dingen niet geheim. ik durf het zelf niet, maar als ik het aan mijn vader vertel die gaat er dan heen en dan is het over

Dus als je 12 bent dan vinden jullie dat ouders er toch wel wat meer op moeten letten?

Meisje 8: ja ik denk het wel, want dan ga je er wel verstandiger op letten

Meisje 6: naja ik weet niet

Meisje 9: er was toen ook zo'n meisje

Wat zouden jullie doen als zo'n dreiging wel door blijft gaan. Zouden jullie andere mensen inschakelen?

Meisje 10, 11, 13: ja

Meisje 13: ik zou mijn ouders inschakelen

Meisje 10: ja mijn ouders of mijn beste vriend

Dus als er een dreiging is, vinden jullie het wel goed om andere mensen in te schakelen?

Meisje 13: ja als je weet dat jij niks hebt verstuurd of hebt gedaan dan zou ik dat wel doen
Meisje 12 stemt in
Meisje 10: als ik me daar ongemakkelijk of gestrest door voelt dan zou ik dat wel doen ja.

Meisje 11: ja en je kan ook om hulp vragen.

Axiaal coderen moreel oordeel

De zinnen die de code 'sekse' bevatten, zijn gegroepeerd tot de volgende clusters: **meisjes, jongens en meisjes versus jongens**. Het eerste cluster bevat de categorie **algemeen oordeel meisjes**. Deze categorie gaat over sexting bij meisjes, ongeacht of ze naakt of in ondergoed op de foto staan. Daarnaast bevat het eerste cluster de categorie **bikini versus ondergoed**, omdat er een verschillend oordeel over deze twee aspecten wordt geveld. Deze categorie is wederom onderverdeeld in: **positief oordeel bikini, negatief oordeel bikini en negatief oordeel ondergoed**. Omdat er geen positieve uitspraken werden gedaan over meisjes in ondergoed is deze subcategorie niet opgenomen.

Het tweede cluster bevat de categorie **algemeen oordeel jongens**. Daarnaast wordt er een verschillend oordeel geveld over een **boxer versus naaktfoto**. Om deze reden is dit de tweede categorie binnen dit cluster.

Het derde cluster bevat uitspraken waaruit blijkt dat sexting door jongens anders wordt beoordeeld dan sexting door meisjes. Deze code is onderverdeeld in de volgende categorieën: **negatiever oordeel meisjes dan jongens en evenredig oordeel jongens en meisjes**. Omdat er geen negatiever oordeel over jongens wordt geveld dan over meisjes, is deze categorie niet opgenomen.

De tweede code 'leeftijd' en de derde code 'het nut van sexting' bevatten geen tegenstrijdige uitspraken. Om deze reden zijn deze codes niet onderverdeeld in verschillende categorieën.

De vierde code 'eigen gedrag' kan worden onderverdeeld in de volgende categorieën: **versturen van seksueel getinte foto's, doorsturen van seksueel getinte foto's, relatie, opvoeding, dreiging en bikini**. Deze categorieën bevatten zinnen waarin wordt aangegeven of de participanten überhaupt aan sexting doen en onder welke omstandigheden zij dit wel of niet zouden doen.

Sekse

Meisjes

Algemeen oordeel

Meisje 2: nee wat er is hier een meisje op school en die heeft het al twee keer gedaan. dan denk ik was de eerste keer jou naar beneden halen niet genoeg.

Meisje 2: ik ben ook niet zo'n meisje van kijk mezelf, ik ben ook wel onzeker, maar ik heb wel zelfrespect. het is mijn lichaam, ik wil het best met mijn vriend delen maar op een normale manier,

Meisje 3: ja maar stel het is mijn moeder dan denk ik ook what the fuck

Ik hoorde van de vorige groepjes dat sexting ook wel in de school voorkomt. Als er foto's/berichten worden verspreid, zijn het dan altijd van meisjes?

Meisje 13: oeeh

Meisje 11: hardop lachen

Meisje 15: ja of dat vrienden naast hem zitten en dan zien ze een foto van jou.. ja, dat is toch dom.

Denken jullie dat niet iedereen weet dat snapsave bestaat?

Meisje 12: Ja, maar alsnog denken meisjes dan ik doe ik een foto op 1 of 2 sec

Meisje 15: ja maar dat is gewoon dom

Bikini vs ondergoed

Bikini positief oordeel

Foto meisje bikini. Vinden jullie dit kunnen?

Alle meisjes: ja

Meisje 1: ik vind het wel raar want kijk iedereen zegt bh en bikini zijn hetzelfde maar ik ga niet in mijn bh over straat lopen maar in mijn bikini zou ik dat wel doen als het warm is

Dus als je op het strand bent dan kan zo'n foto wel?

Meisje 1: ja dat is het anders

Meisje 4: ja dan is het een ander verhaal

Meisje 1: maar ik vind het wel anders dan een bh, want ik zo zo'n foto in mijn bikini wel in mijn kamer ophangen maar één in mijn bh niet

Meisje 4: ja dat gaat wel verder. hier zie je gewoon het is vakantie

Meisje 1: en als is het in huis is dan wilt ze er wat mee zeggen

Meisje 4: ja dat is een heel ander beeld

Meisje 1, 4: ja

Meisje 5: die andere foto in bikini is minder erg, die kan je ook gewoon aan andere mensen laten zien als je dat wilt.

Meisje 1, 4 stemmen in

Meisje 1: maar ik vind een bh of een bikini wel anders dan naakt

Meisje 2, 4: ja

Meisje 1: ik zou eerder zo'n foto in bh sturen dan helemaal naakt. niet dat ik het zou doen, maar anders wel

Meisje 3: ja

Foto bh. Is het anders als iemand een foto maakt in haar bh?

Alle meisjes: ja

Ze heeft wel bijna hetzelfde aan als iemand in een bikini. Waarom is het anders?

Meisje 1, 2: ja

Meisje 3: die ene foto is gewoon op vakantie

Meisje 4: ja je ziet gewoon dat het op vakantie is

Meisje 1: ja ik vind het gewoon anders dan een foto in bikini

Meisje 8: maar ik vind met foto's op instagram als je op zomervakantie bent geweest dan zet iedereen er wel leuke foto's op. Ook al sta je in bikini, dat vind ik niet erg

Meisje 7: ja dat is toch anders

(Meisje 6: ja ik vind bikini ook te ver gaan)

Meisje 8: ik niet

Meisje 7: ik ook niet

Meisje 8: of iemand het nou hier ziet of ergens anders

Zouden jullie het erg vinden als die mensen dan een foto van jou in bikini zien?

Meisje 8: nee, vind ik niet

Meisje 8: maar als je nou gewoon in het zwembad zit en iemand anders maakt de foto. Dat vind ik geen probleem

Meisje 9: ja in het zwembad vind ik anders

En als je nou poseert met het strand op de achtergrond?

Meisje 7: ik vind dat niet erg, als je een leuke tijd hebt gehad

Meisje 8: maar komt dat ook niet omdat je een vriend hebt dat je dat denkt. Kijk ik heb een vriend en ik denk niet dat mijn vriend het bepaald leuk zou vinden als het erop zou plaatsen, maar toch vind ik het niet erg om een foto in bikini erop te zetten. Ik doe het niet, maar ik vind het niet erg

Foto bikini. Dat zouden jullie (meisje 7, 8) dus wel doen?

Meisje 7: een fotoshoot op vakantie vind ik echt leuk. Met je bikini in de zee enzo

Meisje 8: ja ik ook

Maar 8: maar ik moet eerlijk zijn, ik vind deze foto (meisje in bikini) niet ordinaar ofzo

Vinden jullie het shockerend als dit soort foto's door de school gaan?

Meisje 10, 12, 14: ja

Meisje 15: maar je moet wel naar de situatie kijken. Als iemand in zijn bikini staat is het wel minder erg. Maar als je zo in je ondergaat geposeerd staat dan is het wel erg.

Negatief oordeel bikini

Meisje 2: maak jij zo'n foto van je bikini in huis dan denk ik hoezo moet je je bikini in je huis aan

Meisje 3: het kan wel, maar houd het dan gewoon voor jezelf

Meisje 6: maar alsnog ik weet niet waarom zou je een foto van jezelf in bikini op instagram zetten.

Meisje 6: maar waarom moet je dat aan mensen laten merken, dat kan je toch voor jezelf houden

Meisje 9: ik zou het ook niet doen, ik vind een bikini eigenlijk wel hetzelfde als ondergoed, alleen kan je ermee het water in

Meisje 6: ja ik vind het ook te ver gaan

Meisje 7: maar dit (wijst naar foto bikini) met je kont zo, dat vind ik echt te ver gaan. Maar een fotoshoot in de zee vind ik wel echt mooi

Meisje 8: ja vind ik ook echt leuk

Meisje 6: nou ik eerder als je een topje of broekje aanhebt of in een jurkje, maar niet zo (wijst naar foto). Echt niet. Ik vind dat echt veels te bloot

Meisje 7: het ligt ook aan de foto. Dit vind ik niet kunnen, maar een ander foto vind ik wel kunnen

Meisje 8: ja het ligt eraan

Meisje 8: nou ik zou dat niet doen, maar als ik nou aan het zwemmen ben of wat dan ook dat is het niet zo erg

Meisje 9: nee als je in het zwembad zit dan is het anders

Meisje 8: maar toch het komt wel op hetzelfde neer

Meisje 9: vind ik niet

Meisje 7: het ligt eraan, als je nou heel erg gaat poseren..

Meisje 9: ja het ligt eraan, maar ik vind het zelf niet prettig

Meisje 9: ja maar in het echt zien mensen het ook, maar via social media is het toch anders.
Meisje 6 stemt in

Meisje 7: nee niet ordinair maar dit zou ik nooit doen

Meisje 6: nee het is ook te dichtbij

Meisje 7: ja als het van veraf was dan was het beter. Dan is het meer om het hele plaatje, dit (foto) is echt om je lichaam te laten zien

Meisje 6: ja en niet om haar

Zouden jullie op instagram wel een foto plaatsen als je samen met je vriendinnen in bikini staat

Meisje 7: nee niet te dichtbij maar gewoon gezellig met drank en met zijn allen

Meisje 8: ja

Maar jij (meisje 6) zei net wel dat je het te bloot vond in je bikini, maar met vriendinnen zou je het wel doen?

Meisje 6: ja maar dan letten ze ook niet alleen op jou

Meisje 8: ja zij (foto) is echt aan het poseren

Meisje 7: ja echt aan het poseren

Negatief oordeel bh

Meisje 1: dat meisje in haar bh wil gewoon aandacht. kijk helemaal hoe ze er bij staat, is ze is niet goed in haar hoofd

Meisje 2,4 lachen

Meisje 1, 4: ja

Meisje 7: en ze heeft ook kant aan

Maar jullie zeggen wel dat je met een bh ook uitdaagt. Is het dan niet hetzelfde idee als iemand die een naaktfoto plaatst?

Meisje 4: ongeveer wel

Meisje 5: er zit iets seksueels in

Meisje 2 stemt in

Foto meisje in bh. Wat vinden jullie hiervan?

Meisje 6, 7: dat kan echt niet

Meisje 8: nee dat kan echt niet

Meisje 7: nee niet op internet, ihl..

Maar het is wel even bloot als een bikini

Meisje 6, 9: ja daarom

Meisje 8: het is gewoon anders

Meisje 6: als je model bent dan kan het. Maar dit als kind, nee

Foto meisje in bh. Hoe denken jullie hierover?

Alle meisjes lachen

Meisje 12: dit kan echt niet

Meisje 11, 14, 15 stemmen in

Meisje 10: tenzij je echt model bent dan zou ik het wel accepteren, maar dit niet

Meisje 12 stemt in

Jongens

Algemeen oordeel

Meisje 2: en dan kreeg je ook snaps over heel de wereld en dan werd je in de ochtend wakker en dan kreeg je opeens allemaal foto's van piemels op je beeldscherm. **Dat heb ik dus gelijk verwijderd**

Meisje 1 en 3 moeten lachen

Meisje 2: **kijk, bij een jongen maakt het niet uit wat voor jongen het is. als jij vraagt van stuur even een leuke foto en je doet er zelf ook een leuke foto bij, dan sturen jongens het altijd wel hoor. Of het nou wel of niet een lulletje lampenkap is.** Ik heb een vriend van 9 maanden maar als hij aan mij vraagt van stuur een leuke foto, dan vraag ik of het wel goed gaat met hem

Meisje 1 moet lachen

Meisje 4: het ligt eraan hoe ver diegene bij je staat denk ik. stel het is een onbekende jongen dan denk je oh leuk weet je (op nonchalante toon), maar als het je broer is dan denk ik **gaat het even goed**

Dus jullie twee (meisje 2,4) vinden dat als een jongen die dichtbij je staat zo'n foto plaatst dan zou je zeggen doe eens normaal

Meisje 1, 4: ja

Maar dan zijn ze aan het lopen, op deze foto is hij aan het poseren

Meisje 2: als mijn vriend zo'n foto op facebook zou zetten dan zou ik echt vragen of het wel goed gaat met hem

Boxer vs naakt

Foto jongen in boxer. Hoe vinden jullie het als een jongen zo'n foto maakt?

Meisje 2: dat is echt **sexy**

Meisje 1: dat vind ik niet erg

Meisje 5: dat is niet erg

Dus jij (meisje 2) vindt het ook niet kunnen als een jongen in zijn boxer een foto maakt?

Meisje 2: nee

Maar jij wel (meisje 1)?

Meisje 5: het kan wel als je geen vriendin hebt ofzo of je stuurt het naar iemand maar ik weet niet..

Meisje 1: ik weet niet

Meisje 4: als je.. naja ik weet ook niet

Meisje 1: ik weet niet wat ik moet zeggen, nee ik weet het echt niet

Meisje 7: maar in een onderbroek vind ik wel erger. In een zwembroek kan nog wel

Meisje 6: ja naja ik vind het wel **anders**. Maar wij (wijst naar meisje 9) hebben een vriend, dan denken wij er misschien ook anders over

Meisje 7: nee ik vind het gewoon nooit kunnen

Meisje 8: nee ik ook niet

Dus als een ander iemand een foto van hem maakt dan kan het wel?

Meisje 7: ja op het strand wel, maar zo.. naja ik weet het eigenlijk niet

Meisje 8: nee ik ook niet

Meisje 6: en een sixpack vind ik minder erg dan een naaktfoto

Meisje 7: ja dat dan weer wel

Meisje 8: ja

Meisje 9: jongens lopen ook niet naakt op het strand en **een sixpack zie je wel in het openbaar**

Meisje 13: ik zou het niet heel erg vinden als mijn broer met een boxer op de foto staat

Meisje 11 en 14 stemmen in

Meisje 10: Kijk als hij het op instagram zet dan zou ik het niet accepteren, maar als hij een vakantiefoto heeft in zijn zwembroek dan kan het wel

En als een jongen naakt staat, hoe vinden jullie dat?

Meisje 10: ja dat moet je gewoon echt niet doen

Meisje 12 en 15: ja dan ben je gewoon dom

Meisje 13: ja een boxer is nog wel oke, maar naakt kan echt niet

Meisje 13: ja een boxer is nog wel oke, maar naakt kan echt niet

Meisje 15: ja dat is even erg als een meisje in haar naakie

Als een jongen helemaal naakt staat, wat vinden jullie er dan van?

Meisje 1: nee dat kan echt niet

Meisje 2,4 stemmen in

Maar als hij zichzelf naakt zou fotograferen dan is het anders?

Meisje 1: ja dan is het anders

Meisje 5: ja dan zou het heel anders zijn

Meisje 1: ja dan vind ik het echt een naaktfoto

Meisje 4 stemt in

Als een jongen helemaal naakt staat, wat vinden jullie er dan van?

Meisje 1: nee dat kan echt niet

Meisje 2,4 stemmen in

Meisjes versus jongens

Meisje erger dan jongens

Meisje 2: als een meisje een naaktfoto stuurt dan is het erger lijkt wel.

Meisje 2: over een jongen heb ik het nog nooit gehoord. ik heb natuurlijk wel eens gehoord dat een jongen een naaktfoto heeft verstuurd maar daar wordt geen ophef over gemaakt. als een meisje dat gedaan heeft dan wordt ze echt gewoon afgestoten. ja, dat vind ik wel heel erg.

Waarom doen jongens het dan meer dan meisjes?

Meisje 1: ik weet niet als een meisje het doet is het gewoon meer naakt ofzo

Meisje 5: hij laat alleen zien hoe gespierd hij is

Meisje 1: ja en kijk hoe zij erbij staat

Meisje 8: nee dat denk ik niet. Meisjes beginnen net zo hard. Ik denk dat meisjes erger zijn dan jongens

Meisje 6, 7: ja

Als een foto van het meisje in bh door school wordt verspreid, is dat dan erger dan de foto van de jongen?

Meisje 7: ja van dat meisjes vind ik erger

Meisje 8: ja zij is heel erg geposeerd

Meisje 5: maar hij daagt in zijn boxer niet echt iets uit

Meisje 1: nee ik vind dat hij het inderdaad niet uitdaagt
Meisje 4: nee precies hij lokt niets uit en zij wel
Meisje 5: hij laat alleen zien hoe gespierd hij is
Meisje 1: ja en kijk hoe zij erbij staat

Maar als het meisje die foto niet heeft gemaakt onder dwang, maar ook omdat ze zichzelf mooi vindt en ze de aandacht wilt, is het dan zo erg?

Meisje 5: Ja maar dan is het toch anders

Meisje 1: Ja

Meisje 2: als ze het zelf wilt dan vind ik het niet erg maar ja

Maar vinden jullie het wel erger om de foto van het meisje in bh te zien?

Meisje 2: ja ik weet niet

Meisje 1: het is een hele lastige vraag

Meisje 4: kijk als ik dit op facebook zou zien dan zou ik wel zeg hallo ja ik weet niet wat je doet

Bij jongens is het volgens jullie wat normaler?

Meisje 5: ja ik vind van wel

Meisje 1: ja, ze hebben ook geen tieten ofzo

Foto jongen. Wat vinden jullie hiervan?

Meisje 6: ja maar dit is gewoon hun buik

Meisje 8: ja maar alsnog is het wel hetzelfde als iemand in bikini

Meisje 6: nee want wij hebben borsten en zij niet

Meisje 9: ja en zij hebben een strakke buik

Meisje 6: nou ik vind dit wel kunnen

Meisje 8: ik niet

Meisje 6: jullie vinden dat een meisje wel in haar bikini kan staan, maar dit kan dan weer niet?

Meisje 7: ja maar kijk dit is in de spiegel gemaakt, ik ga toch niet in een spiegel zo'n foto maken

Meisje 9: ja een meisje kan dan wel zeggen dat hij ook een foto heeft gestuurd, maar ik vind een foto van een jongen toch minder erg dan die van het meisje

Meisje 7, 8: ja

Maar de jongen staat ook geposeerd

Meisje 8: ja alleen maar met zijn spierbal

Dus dat is minder erg?

Meisje 7, 8: ja vind ik wel

Meisje 6, 8: ja

Meisje 6: en meisjes hebben gewoon meer om te laten zien dan jongens

Meisje 7, 9: ja precies

Meisje 8: als een jongen zo loopt dan vind ik het wel normaal

Meisje 6: ja als meisjes het doen is het gewoon veel erger

Meisje 8: komt gewoon omdat jongens geen tieten hebben, die laten alleen hun buik zien en niet hun piemel

Foto van een jongen. Is dat anders dan de foto van het meisje?

Iedereen: ja

Meisje 13: ja heel anders

Meisje 12: ja, dat vinden meisjes leuk

Maar hij staat net als het meisje ook geposeerd en is ook redelijk naakt

Meisje 15: ja maar hij is **mooi**

Meisjes lachen

Maar dat meisje is ook niet heel lelijk

Meisje 10, 11, 12, 15: ja maar dat is toch **anders**

Waarom?

Meisje 12: ja weet niet

Meisje 10: zij heeft borsten en een jongen niet. Ik zou dat echt niet doen

En dat geldt niet voor een jongen?

Meisje 12: dat is toch **anders**

Meisje 10, 11, 14, 15 stemmen in

Meisje 12: ja dat ligt toch gevoeliger bij een meisje dan bij een jongen

Meisje 5: als mijn stiefzusje dat naar me stuurt via snapchat dan maak ik er een screenshot van en dan laat ik het aan haar ouders zien

En als het je neefje is?

Meisje 5: dan vind ik het niet erg

Meisje 1: ja ik vind dat gewoon **anders**, ik weet niet waarom

Meisje 1: dat is gewoon **anders**, wij hebben meer dingen dan hun (wijst naar lichaam)

Maar hij staat wel net zo geposeerd als het meisje in bh

Meisje 1: ja maar dat is **anders**, jongens lopen ook zo halfnaakt over strand

Meisje 3, 4 stemmen in

Meisje 1: ja ok.. maar weet niet

Meisje 5: ja weet niet, wat een lastige vraag

Meisje 4: ja weet niet het is gewoon **anders**

Meisje 1: het is gewoon **sexy**

Meisje 3: maar weet je wat het is, wij vinden dat **sexy** (wijst naar foto jongen) en zij vinden dat sexy (wijst naar foto meisje)

Meisje 1: weet je wat het ook is, als zij door de school zo zouden doen is het niet erg want **jongens lopen vaak genoege ook zo buiten** en dan doen ze hun shirt uit

Dus jij (meisje 2) vindt het ook niet kunnen als een jongen in zijn boxer een foto maakt?

Meisje 2: nee

Maar jij wel (meisje 1)?

Meisje 1: ja ik vind het gewoon **anders**

Jongens even erg als meisjes

Dus als zowel de jongen als het meisje helemaal naakt staan, dat kan niet?

Meisje 3,4: ja

Meisje 5: ja het is gewoon **ranzig**

Meisje 9: sorry hoor maar als mijn vriend dit zou doen dan zou ik het niet leuk vinden

Meisje 6: ja maar dat is jouw vriend

En als jongens en meisjes allebei naakt op de foto staan, is het dan even erg?

Meisje 6, 7, 8: ja

Dus jullie vinden het wel hetzelfde als een meisje dat in haar ondergoed staat?

Meisje 7, 8: ja

Leeftijd

Maar nu hebben kinderen van 13 soms ook wel een smartphone

Meisje 1: dat vind ik echt niet normaal

Meisje 1: ik had gewoon skeelers, maar dat ligt echt aan die ouders vind ik, je geeft een kind toch geen telefoon

Meisje 5: mijn nichtje heeft een iphone5 dat vind ik ook niet normaal

En gesprekken, kan dat wel als je een vriend hebt?

Meisje 12: Op deze leeftijd kan dat wel erg zijn ja. Maar als je ouder bent dan is het normaler

Meisje 15: de wereld is gewoon naar de klote

Geen nut

En als je een lange relatie hebt, is het dan ook schadelijk?

Meisje 6: Je kan beter gewoon face to face dingen laten zien

Meisje 9: ja beter face to face

Meisje 7: ja

Meisje 2: als hij me naakt wil zien, dan komt hij maar naar me toe.

Meisje 13: ja maar hoezo zou je dan een foto versturen, je ziet elkaar dan toch in echt.

Meisje 10: ja dat begrijp ik dan ook echt niet

Meisje 15: ja maar waarom zou je überhaupt een naaktfoto versturen, iemand vraagt er dan toch niet naar

Meisje 10: ja als je getrouwd bent waarom zou je dan een naaktfoto versturen als je elkaar toch ziet.

En als je alles markeert waardoor je niet herkenbaar bent op de foto?

Meisje 10, 14, 15: nee

Meisje 12: ja als je toch niet in beeld wil waarom zou je het dan doen

Meisje 10: ja precies

meisje 12: ja wat heeft het voor zin

Meisje 15: waarom zou je een foto van jezelf maken in je ondergoed en dan versturen

Meisje 10: ja helemaal als je er geposeerd op staat

Eigen gedrag

Versturen

Dus jij zou nooit een foto sturen van jezelf

Meisje 2: nee echt niet

Meisje 1: en ik zie mezelf al helemaal zo staan voor een spiegel.. moet lachen*

Alle meisjes lachen

Meisje 1: ik zou het zelf ook niet eens willen. Ik zou mezelf heel vies vinden
Meisje 4 stemt in

Meisje 8: ik ga niet poseren om een fotootje van mezelf te maken

Meisje 9: heel veel mensen doen dat wel

Meisje 8: nou ik zou dat niet doen,

Meisje 7: ja maar kijk dit is in de spiegel gemaakt, ik ga toch niet in een spiegel zoon foto maken

Meisje 1: ja je moet logisch nadenken, ik zou het nooit doen, echt nooit

Meisje 4: nee ik ook niet

Meisje 8: nee. Mijn scherm is ook bedekt, maar als u niet met mij vrienden bent dan kan u niet kijken maar volgens mij is dat helemaal niet zo want ik zie altijd nog wel foto's, terwijl ik dacht dat het goed beschermd was. Ik heb er geen rare foto's op hoor.

Meisje 6: nee bij mij ook niet

Foto snapchat. Als je aan sexting doet, zou je het dan sneller doen via snapchat?

Meisje 10: nee

Meisje 12: nee sowieso niet

Meisje 10: ja ik zou het echt niet doen. Ik stuur al amper foto's van mijn gezicht erop, laat staan dit.

Dus jullie zouden het nooit doen (foto markeren)?

Alle meisjes: nee

Meisje 13: ja ik ken mijn grenzen wel hoor

Meisje 11, 12: ja precies

Dus jullie zouden helemaal geen foto in bh sturen

Alles meisjes: nee

Relatie

Als jullie een relatie hebben, zouden jullie het dan sneller sturen naar diegene?

Meisje 2: ik zou wel eerder een foto sturen met wat inkijk, maar een naakte foto echt niet.

Maar jullie zeiden net als je een relatie hebt is er een risico dat het uitgaat en hij het dan verspreid, maar als je een langer relatie hebt dan is het risico minder groot?

Meisje 1: .. ik zou dat echt nooit doen. gadver

Meisje 1: ik zou het toch nooit doen, er zit een te groot risico aan

Meisje 3: ik zou het ook niet doen, een te groot risico.

Meisje 2: Ik heb een vriend van 9 maanden maar als hij aan mij vraagt van stuur een leuke foto, dan vraag ik of het wel goed gaat met hem

Meisje 2: ik heb nu 9 maanden met mijn vriend. stel hij zegt ik kan niet naar je toekomen maar wil je een leuke foto sturen dan zou ik zeggen..

Meisje 1: ..ben je wel goed in je hoofd

Meisje 2: ik ben ook niet zo'n meisje van kijk mezelf, ik ben ook wel onzeker, maar ik heb wel

zelfrespect. het is mijn lichaam, ik wil het best met mijn vriend delen maar op een normale manier, maar ik wil niet het risico lopen dat anderen het ook zien. ik schaam me al als ik in mijn bikini loop

Meisje 2: ik vind dat gewoon niet fijn, ik houd liever mijn kleding aan

Opvoeding

Meisje 1: en toen ik een telefoon kreeg met whatsapp toen zei mijn moeder ook ik wil niet dat je rare dingen doet. Mijn ouders zeggen dat al tegen me, dus dan hoeft school dat niet ook te doen vind ik. Maar ik zeg dan zelf ook, waar zie je me voor aan?

Meisje 1: ik denk dan de ouders, want die geven zo iets (nadruk) aan een kind en je kan er wereldwijd dingen mee doen.. Toen ik twaalf was had ik geen telefoon

Meisje 3: nee ik ook niet

Meisje 1: ja naja ik had wel een nokia maar daar kon je alleen mee bellen en smsen

Meisje 4: en spelen

Meisje 3: nee, ze lopen nou al met iphones of blackberry. ik had gewoon een nokia

Meisje 1: ik had gewoon skeelers

Op facebook zouden jullie het sneller doen dan op instagram omdat er meer familie op zit?

Meisje 8: en anders zijn je ouders de eerste die zeggen dit kan niet

Meisje 6, 7, 9: ja

Meisje 8: maar ik heb dat nog nooit gehoord

Meisje 7: nee ik ook niet

Vinden jullie dat ouders moeten controleren op hun mobiel

Meisje 8: dat hebben mijn ouders nooit gedaan

Meisje 7, 9: nee die van mij ook niet

Meisje 6: nee mijn ouders vertrouwen me

Zouden ouders hen dan moeten volgen op het account?

Meisje 8: nou dat hoeft bij mij niet

Meisje 6: nee ik hoef dat nu ook niet nee

Zouden jullie het fijn vinden als jullie ouders jullie volgen op instagram?

Meisje 8: van mij mag het, ik heb niks te verbergen

Meisje 6: nee ik ook niet

Dreiging

Meisje 15: ja maar het hangt ook af van de situatie. Als jij wordt bedreigd met je moet dit en dit doen want anders gebeurt er dit en dit dan is het wel logisch dat ze het doen. Ik zou het zelf alsnog niet doen, maar sommige meisjes denk ik daardoor wel.

Meisje 12: ik was weleens gestalkt door iemand en die zei dat ik een foto moest sturen. Ik zei nee, en toen blijft hij me maar bellen. Ik was toen wel bang want hij zei ik weet waar je woont, maar alsnog had ik het niet gedaan.

Meisje 4: ik denk dat als een jongen dreigt van ik maak het anders uit dat je het dan wel sneller doet. als je verliefd bent en hij draaft door, dan zou je het misschien sneller doen

Meisje 1: ja maar ik zou dat niet doen

Meisje 4: nee ik ook niet maar als je heel erg verliefd bent en je bent heel onzeker dan doe je het waarschijnlijk sneller

Doorsturen van andermans foto

Meisje 8: ik zou het nooit doen als ik een foto van iemand krijg

Meisje 9: nee ik ook niet

Meisje 6: maar zo zijn wij

Meisje 9: ik had het maar heb het weggedaan want mijn telefoon zat helemaal vol

Meisje 8: dan sla je veel op

Meisje 7 licht: ik heb het wel maar ik doe het voor een foto-album

Meisje 9: ik denk dat ze sneller van instagram een screenshot maken dan van facebook

Meisje 6: en meisjes met meisjes die haten snel op elkaar dus die doen er dan ook allemaal gekke dingen mee

Meisje 7: ja

Meisje 8: maar ik zou dat nooit doen

Meisje 7: nee ik ook niet

Foto in bikini

Foto meisje bikini. Vinden jullie dit kunnen?

Meisje 5: ik zou het niet op facebook plaatsen

Meisje 1: ik zou er best wel een foto van maken maar inderdaad niet op internet zetten

Meisje 2, 4, 5 stemmen in

Meisje 1: stel ik sta zo in mijn bikini met een vriendin, dan zou ik hem lekker uitprinten en in mijn kamer ophangen maar niet op instagram of iets zetten

Meisje 5: maar al had ik een foto van mijn bikini op strand dan zou ik het niet op facebook zetten

Meisje 4: nee

Meisje 1: nee ik zo zo'n foto nooit online zetten nee

Meisje 3: nee

Hoe vinden jullie het als anderen dat wel doen?

Meisje 1: ik zou zelf zo'n foto ook niet naar een jongen sturen, ook niet in bikini

Meisje 4: nee

Als iemand over de whatsapp vraagt om een vakantiefoto in je bikini te sturen, zouden jullie dat doen?

Meisje 1: nee dat zou ik niet doen

Meisje 4, 5: nee

Meisje 2: nee dan zou ik juist een andere foto uitzoeken

Meisje 1: ja

Foto bikini. Dat zouden jullie (meisje 7, 8) dus wel doen?

Meisje 9: nee ik zou dat echt niet doen

Meisje 6: nee ik ook echt niet

Zouden jullie zo'n foto op Facebook of Instagram zetten?

alle meisjes: nee echt niet

Meisje 13: als iemand in zijn bikini door de school gaat dan kijk ik er niet echt naar om, maar toch zou ik niet zo'n foto van mezelf maken.

Meisje 10 stemt in

En als jullie met een groepje vriendinnen in je bikini op het strand staan, zouden jullie die foto op sociale media plaatsen of versturen naar iemand?

Alle meisjes: nee

Meisje 10: nee, sowieso zou ik nooit iemand anders erbij betrekken. En als iemand vraagt om een foto dan geef ik een foto van het uitzicht en niet van mezelf

Dus als er wat meer strand op de achtergrond is dan zouden jullie het sneller doen?

Meisje 7, 8: ja

Meisje 6: nou ik eerder als je een topje of broekje aanhebt of in een jurkje, maar niet zo (wijst naar foto).

Maar 8: maar ik moet eerlijk zijn, ik vind deze foto (meisje in bikini) niet ordinair ofzo

Meisje 7: nee niet ordinair maar dit zou ik nooit doen

Meisje in bikini. Zouden jullie dat doen?

Meisjes 11, 13, 14, 15: Nee

Meisje 12: nee dat zou ik zelf niet doen

Meisje 15: ik zou er zelf geen foto opzetten.

Maar jullie, zouden jullie het doen?

Meisje 10, 11, 12, 15: nee

En als je op vakantie bent met de zee op de achtergrond, zouden jullie het dan niet doen?

Meisje 10, 11, 13, 14 : nee

Meisje 12: Ik zou mezelf afsnijden van de foto

Meisje 10: ik zou niet eens in een kort jurkje op de foto gaan

Meisje 15: als ik daar ben zit ik wel in bikini maar ik hoef er geen foto van te maken

Foto van iemand op vakantie zou dus vaker gebeuren

Meisje 8: ja ik zou niet hier een foto van mezelf maken

Meisje 7 stemt in

Meisje 1: ik zou eerder zo'n foto in bh sturen dan helemaal naakt. niet dat ik het zou doen,

Meisje 8: maar toch vind ik het niet erg om een foto in bikini erop te zetten. Ik doe het niet, maar ik vind het niet erg

Meisje 1: maar ik vind het wel anders dan een bh, want ik zo zo'n foto in mijn bikini wel in mijn kamer ophangen maar één in mijn bh niet

Maar jullie (meisje 6, 9) zouden dat dus niet doen?

Meisje 6: nee echt niet

Meisje 9: misschien wel met een jurkje

Meisje 8: (tegen meisje 9) ja maar jij hebt dat ook

Meisje 7: ja jij staat ook met je bikini met vriendinnen zo op de foto

Meisje 8: ja en met je zus enzo

Meisje 9: ja maar dat heb ik er zelf niet opgezet. Maar zo als dat meisje (foto) zou ik niet doen

Meisje 7: nee zo ik ook niet

Meisje 8: nee ik ook niet

Zouden jullie op instagram wel een foto plaatsen als je samen met je vriendinnen in bikini staat

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 9: ja maar niet te dichtbij

Meisje 7: nee niet te dichtbij

Maar jij (meisje 6) zei net wel dat je het te bloot vond in je bikini, maar met vriendinnen zou je het wel doen?

Meisje 6: ja maar dan letten ze ook niet alleen op jou

Familie

Meisje 5: dat zou mijn moeder echt niet doen hoor

Meisje 3: nee die van mij ook niet

Meisje 6: mijn broertje zou dat nooit doen

Meisje 8: nee die van mij ook niet

Meisje 2: ik denk als je een vriend hebt en jullie zijn allebei .. **net als mijn zus**, haar vriend is vaak in Thailand ofzo voor zijn werk - zij sturen niks hoor, daar niet van. . ze hebben al vier jaar een relatie dus dan vertrouw je elkaar wel. **maar ik zou het niet doen**

Axiaal coderen lexicale keuzes

De woorden die de code 'sekse' bevatten, zijn gegroepeerd tot de volgende clusters: **jongens positief** en **meisjes denigrerend**. De lexicale keuzes die gemaakt zijn om sexting bij jongens te omschrijven, kunnen wederom worden onderverdeeld in de volgende categorieën: **makkelijker**, **uiterlijk**, **stoer** en **anders dan meisjes**. De denigrerende woorden die werden gebruikt om sexting bij meisjes te omschrijven, kunnen worden gedifferentieerd in de volgende categorieën: **onzekerheid**, **aandacht** en **dreiging**.

De code 'negatief over sexting' kan ook worden onderverdeeld in verschillende clusters. De woorden 'nadenken' en zinnen als 'ben je wel goed in je hoofd' vallen onder het cluster: **onnadenkend**. De lexicale keuzes zoals 'risico' en 'spijt na de tijd' vallen onder het cluster: **risicovol**. De woorden 'gadver', 'vies' en 'ranzig' kunnen worden geclusterd onder **walging**.

Tot slot kunnen de woorden van de woordspin ook worden gecategoriseerd. 'Gedwongen', 'dwingen', en 'bedreiging' vallen onder het cluster **dwang**. De woorden 'foto's', 'naakt' en 'naaktfoto's' vallen onder **foto's**.

Sekse

Jongens positief

Makkelijker

Meisje 1: jongens zijn er wel **makkelijker in**

Meisje 4: ja jongens zijn er **makkelijker in**

Meisje 1: ik weet het echt niet, maar jongens doen het wel sneller. **die zijn er veel makkelijker in.**

Zouden jongens ook een berichtje voor de aandacht sturen?

Meisje 6: nee, een **jongen boeit het niet echt**

Meisje 8: ja en een jongen doet er meer **laks over**

Meisje 15: Jongens doen het makkelijker

En hoe zit het met jongens, hebben zij oog voor privacy?

Meisje 10: ja maar zij hebben sneller schijt aan dingen.

meisje 12: ja als er naaktfoto's van jongens verspreid worden, dan kunnen zij er stoer over doen. Zij hebben best wel schijt. Maar als een meisje dan is het anders

Uiterlijk

Foto jongen in boxer. Hoe vinden jullie het als een jongen zo'n foto maakt?

Meisje 2: dat is echt sexy

Meisje 1: het is gewoon sexy

Meisje 3: maar weet je wat het is, wij vinden dat sexy (wijst naar foto jongen) en zij vinden dat sexy (wijst naar foto meisje)

Meisje 2: ja maar ik denk voor de jongen zelf niet, die jongen maakt een foto van zichzelf omdat hij zich mooi vindt

Maar hij staat net als het meisje ook geposeerd en is ook redelijk naakt

Meisje 15: ja maar hij is mooi

Meisje 5: maar hij daagt in zijn boxer niet echt iets uit

Meisje 1: nee ik vind dat hij het inderdaad niet uitdaagt

Meisje 4: nee precies hij lokt niets uit en zij wel

Meisje 5: hij laat alleen zien hoe gespierd hij is

Stoer

Waarom doen jongens het dan meer dan meisjes?

Meisje 5: om stoer te zijn

Meisje 7: de jongens vinden het stoer die laten het aan hun vrienden zien.

Meisje 9: ja jongens laten het aan elkaar zien, dat is nog het stoere ervan.

Bij een jongen is het minder erg als het verspreid wordt?

Meisje 12 en 13: ja dat is stoer (doen hun kin omhoog, bewegen schouders)

Anders dan sexting door meisjes

Waarom niet?

Meisje 6: geen idee. Jongens zijn heel anders, ik weet ook niet waarom

Meisje 1: dat is gewoon anders, wij hebben meer dingen dan hun (wijst naar lichaam)

Maar hij staat wel net zo geposeerd als het meisje in bh

Meisje 1: ja maar dat is anders. jongens lopen ook zo halfnaakt over strand

Meisje 4: ja weet niet het is gewoon anders

Maar jij wel (meisje 1)?

Meisje 1: ja ik vind het gewoon anders

Maar als het meisje die foto niet heeft gemaakt onder dwang, maar ook omdat ze zichzelf mooi vindt en ze de aandacht wilt, is het dan zo erg?

Meisje 5: Ja maar dan is het toch anders

Meisje 1: ja ik vind dat gewoon anders, ik weet niet waarom

Maar als hij zichzelf naakt zou fotograferen dan is het anders?

Meisje 1: ja dan is het anders

Meisje 5: ja dan zou het heel anders zijn

Meisje 9: dus ik vroeg aan hem of vind je dat nou dat je foto online staat en toen zei hij op zich vind ik het niet erg, maar aan de andere kant schaam ik me er ook wel voor. Dus ik zei wat dan en hij zegt nou qua jongens is het heel anders, jongens zeggen dan tegen elkaar ik heb een grotere of kleinere.

Maar dat meisje is ook niet heel lelijk

Meisje 10, 11, 12, 15: ja maar dat is toch anders

Foto van een jongen. Is dat anders dan de foto van het meisje?

Iedereen: ja

Meisje 13: ja heel anders

En dat geldt niet voor een jongen?

Meisje 12: dat is toch anders

Meisjes denigrerend

Onzeker

Meisje 1: weet niet. meisjes die het doen zijn gewoon onzeker

Meisje 4: op het moment dat ze een berichtje versturen beseffen ze het niet

meisje 2: ik denk dat de meisjes die het doen heel onzeker zijn

Meisje 4: nee ik ook niet maar als je heel erg verliefd bent en je bent heel onzeker dan doe je het waarschijnlijk sneller

Meisje 2: ik ben ook niet zo'n meisje van kijk mezelf, ik ben ook wel onzeker, maar ik heb wel zelfrespect. het is mijn lichaam, ik wil het best met mijn vriend delen maar op een normale manier

Meisje 1: als je echt heel onzeker bent en diegene zegt je bent gewoon mooi enzo..

Meisje 8: maar ik denk dat die meisjes gewoon wanhopig zijn en onzeker

Meisje 13: je doet het vooral als je onzeker bent over jezelf

Meisje 13: ik vind dat je als meisje wel wat meer zelfrespect mag hebben als je een foto in je ondergoed maakt.

Aandacht

Waarom?

Meisje 2: weet niet. als een jongen zegt je bent lief en je hebt een mooi lichaam, dan doen ze het wel

Meisje 5: ja aandacht

Meisje 2: ja voor de aandacht

Meisje 5: er was een meisje ze had tegen een jongen gezegd dat ze wel wilde neuken met hem maar alleen om aandacht.

Meisje 1: dat meisje in haar bh wil gewoon aandacht.

Waarom zouden meisjes dat dan doen?

Meisje 9: aandacht

En bij meisjes komt het meer voort uit aandacht?

Meisje 7: ja dat denk ik wel

Meisje 8: ja

Dus denken jullie dat jongens en meisjes het niet beseffen als ze het doen

Meisje 7: aandacht

Dreiging

Meisje 4: ik denk dat als een jongen dreigt van ik maak het anders uit dat je het dan wel sneller doet, als je verliefd bent en hij draaft door, dan zou je het misschien sneller doen

Meisje 1: en sommigen worden ook bedreigd

Dwingen

Meisje 12: ik denk echt niet dat een meisje een jongen gaat bedreigen.

Meisje 12: ik was weleens gestalkt door iemand en die zei dat ik een foto moest sturen.

Een dreiging is natuurlijk wel een redelijk extreem geval. Maar stel dat een jongen gewoon vraagt om een foto of berichtje te versturen, is het dan je eigen schuld als je dat doet?

Meisje 12: en als iemand tegen je zegt 'stuur het of anders neem ik niet met je'.

loverboy

Meisje 12: het hangt er vanaf hoe verliefd ze zijn. Je krijgt vanaf de eerste klas al voorlichting over loverboys en andere dingen, dus je weet toch dat het kan worden doorgestuurd.

dwang

Negatieve kanten sexting

Onnadenkend

Meisje 2: Ik heb een vriend van 9 maanden maar als hij aan mij vraagt van stuur een leuke foto, dan vraag ik of het wel goed gaat met hem

Waarom zouden diegenen het niet op het moment dat ze het versturen beseffen?

Meisje 2: ik denk dat zij denken het kan wel eventjes en dan de dag er na, stel ze komen dan hier op school, dan denk ik wel dat ze denken nou...

Meisje 4: en van diegenen die het stuurt. je moet gewoon goed nadenken

Meisje 1: ja je moet logisch nadenken.

Meisje 1: ja maar niet meer als je 16 bent, dan kan jezelf wel nadenken

Meisje 1: jij had kunnen nadenken

Meisje 8: je moet er altijd bij nadenken

Denken jullie dat niet iedereen weet dat snapsave bestaat?

Meisje 12: Ja, maar alsnog denken meisjes dan ik doe ik een foto op 1 of 2 sec

Meisje 1: ..ben je wel goed in je hoofd

Meisje 1: kijk helemaal hoe ze er bij staat, is ze is niet goed in haar hoofd

Meisje 4: het ligt eraan hoe ver diegene bij je staat denk ik. stel het is een onbekende jongen dan denk je oh leuk weet je (op nonchalante toon), maar als het je broer is dan denk ik gaat het even goed

Meisje 4: stel ik had nog een broer en hij zou dit doen dan zou ik zeggen ben je wel helemaal goed

Risicovol

Dus ook al heb je een relatie, hij zou er dan misbruik van kunnen maken als het uitgaat?

Meisje 2: ja het is een te groot risico

Meisje 1: ik zou het toch nooit doen, er zit een te groot risico aan

Meisje 3: ik zou het ook niet doen, een te groot risico.

Dus jullie zouden het wel een risico vinden als iemand erachter komt?

Meisje 4: ja

Meisje 4: ja daar zit minder risico aan

Meisje 2: nee vind ik niet, natuurlijk niet. ik denk dat ze alleen op het moment dat ze het versturen niet beseffen dat het verspreid kan worden, maar later beseffen ze dat wel. Maar dat is altijd makkelijk, spijt na de tijd.

Meisje 2: het is mijn lichaam, ik wil het best met mijn vriend delen maar op een normale manier, maar ik wil niet het risico lopen dat anderen het ook zien

Het risico om aan sexting te doen is te groot?

Meisje 6, 7, 8: ja

Meisje 10: ja het risico is toch altijd te groot

Maar alsnog is het risico er wel dat er een screenshot van kan worden gemaakt

Meisje 7: ja klopt

Dus als je een foto goed markeert dan zit er ook een **risico** aan?

Meisje 6, 7: ja

En als iemand op whatsapp vraagt, stuur eens zo'n foto?

Meisje 10: Nee juist niet, daar kan het **juist een risico zijn**

Walging

Meisje 1: .. ik zou dat echt nooit doen, **gadver**

Meisje 1: ik zou het zelf ook niet eens willen. Ik zou mezelf heel **vies** vinden

Meisje 5: ja het is gewoon **ranzig**

Foto meisje in bh. Wat vinden jullie hiervan?

Meisje 7: nee niet op internet, **ihl..**

Meisje 6: ja en als wij het doen dan is het **vies**

(Meisje 12: nou, ze had een vriendje en ze vond hem heel erg leuk en toen ging ze allemaal filmpjes sturen dat ze dingen deed)

Meisje 15: huivert en zegt **bah**

Woordspin

Doelgroep

jongens 4

jongens en meisjes 3

meisjes 2

jongeren

Oorzaak

onzeker

verliefd 3

gedwongen 4

dwingen

dingen doen die je niet wilt doen

bedreiging

ruzies

dwang

loverboy

Medium

whatsapp 3

sociale media 6

facebook 4

mobiel 2

internet
snapchat 4
instagram

Berichten

chat 3
spannende gesprekken
gesprekken 2
seksueel getinte berichten
spraak

Foto's

naaktfoto's 6
foto's 9
camerachat
filmpjes
naakt

Consequenties

consequenties 2
spijt 3

Omgeving

ouders
omgeving

Axiaal coderen metaforen

Er werden weinig metaforen tijdens de focusgroepen gebruikt. De metaforen die zijn gebruikt, zijn op te delen in twee clusters. Het eerste cluster gaat over de **leeftijd** van de jongeren die aan sexting doen. Het andere cluster heeft betrekking op **meisjes** die aan sexting doen.

Leeftijd

Meisje 1: ja naja ik had wel een nokia maar daar kon je alleen mee bellen en smsen

Meisje 3: nee, ze lopen nou al met iphones of blackberry. ik had gewoon een nokia

Meisje 1: ik had gewoon skeelers

Meisje 15: ik vind dat het in de 1ste en 2de klas wel echt nodig is. Kijk wat voor kinderen hier op school komen. Binnen vier weken zit de hele school vol met naaktfoto's van kleine kinderen

Meisjes

Meisje 8: bij een meisje wordt gezegd dat ze een hoer is

Meisje 7: wat kunnen ze nou over een jongen zeggen als hij dit (foto) doet, niks. Maar hier (wijst naar foto meisje) dat is net een hoer

Meisje 9: ja dat is net een hoer

En als een foto van een meisje wordt verspreid dan wordt zij sneller **hoer** genoemd?

Meisje 7: ja sowieso

Meisje 8: ja

Meisje 12: Ik denk niet dat een meisje het als eerst verstuurt, tenzij ze een **hoer** is.

meisje 12: ja als er naaktfoto's van jongens verspreid worden, dan kunnen zij er **stoer** over doen. Zij hebben best wel **schijt**. Maar als een meisje dan is het **anders**, die worden gelijk 'hoer' genoemd.

Axiaal coderen voorbeelden

De participanten haalden meerdere situaties aan waarbij seksueel getinte foto's werden verspreid. Twee van deze voorbeelden gaan over foto's van jongens. De rest van de voorbeelden gaat over meisjes.

Sekse

Jongens

Meisje 2: er was zo'n fling, dat had ik gedownload want ik dacht dat het een soort snapchat was voor over heel de wereld, maar het is een app en dan stuur je foto's niet alleen naar vrienden maar naar iedereen over heel de wereld. En dan kreeg je ook snaps over heel de wereld en dan werd je in de ochtend wakker en dan kreeg je opeens allemaal foto's van piemels op je beeldscherm.

Meisje 9: ik heb het meegemaakt met een jongen die ik ken. Die staat vol op google

Meisje 7: oh wat erg, dan kan je ook geen werk meer vinden

Meisje 9: hij was dronken en had toen een foto gemaakt en dat gaat dan door heel Amsterdam

Meisje 7 lacht: neeee

Meisje 9: dus ik vroeg aan hem of vind je dat nou dat je foto online staat en toen zei hij op zich vind ik het niet erg, maar aan de andere kant schaam ik me er ook wel voor. Dus ik zei wat dan en hij zegt nou qua jongens is het heel **anders**, jongens zeggen dan tegen elkaar ik heb een grotere of kleinere. Als meisjes het zien dan vinden ze dat alleen maar leuk, maar voor zijn vrienden schaamde hij zich wel.

Meisjes

Meisje 2: nee wat er is hier een meisje op school en die heeft het al twee keer gedaan.

Meisje 6: ja maar ik denk ook weer wel hoor. Want een meisje die ik ken die heeft ook naaktfoto's gestuurd en die wordt er nog steeds mee lastig gevallen

Meisje 8: je hebt hier echt een paar meiden op school die het blijven doen

Meisje 9: ja echt heel erg. Kijk maar naar de meiden hier op school, die deden erge dingen met dat meisje X waar een foto van werd verspreid. Jongens liepen gewoon langs haar

Meisje 9: een meisje op school had een foto en iedereen herkende haar aan haar ring

Meisje 7: ja klopt en meisje X had toen dat armbandje waar ze later ook mee op school liep. Dat armbandje had ik dan allang afgedaan

Meisje 6: en meisje X en meisje X deden het ook

Meisje 9: zo ja..

Meisje 8: erg he
Meisje 7: ja jezus

Meisje 13: Ja maar er was laatst een meisje en die had een armbandje en daardoor zag je dat zij het was.

Meisje 11, 15: lachen, stemmen in en zeggen 'dat vergeet ik nooit meer'

Meisje 6: er waren ook twee meisjes en dat ene meisje had naaktfoto's gemaakt maar ze dachten ook dat het andere meisje dat had gedaan maar zij was het niet. Ze had misschien één foto, maar de ergere foto's waren van dat eerste meisje. Er werd toen ook aan dat laatste meisje gevraagd of zij het had gedaan en toen kregen die meisjes ruzie

Meisje 8 knikt: ja en zij werd ermee geconfronteerd terwijl ze het helemaal niet was

Meisje 13: ik heb wel eens een foto gezien van een meisje met een banaan in haar vagina.

Meisje 12: oh dat was meisje X

Meisje 13: ja, en je zag gewoon duidelijk dat zij het was, maar zij zei dat zij het niet was en zij was het ook echt niet.

Meisje 9: er was toen ook zo'n meisje van het Cornhert die op instagram stond, zij was ook klein

Meisje 8: zij filmde zichzelf, maar die was ook heel jong ja.

Meisje 12: er was ook een keer een meisje, die zit niet hier op school maar op Cornhert, en zij had ook een naaktfoto maar ze had haar ketting om. Haar ouders hebben toen haar ketting stuk gegooid, haar haar geknipt. Ja was echt heel erg. En ze was een Turks meisje he.

Meisje 15: ja net als die chick van facebook, waar haar haren vanaf gescheerd werden.

Meisje 10: neee, zo zielig

Meisje 12: ik ken een paar filmpjes van een meisje van 12 die dingen deed

Meisje 11: ja die ken ik ook

Meisje 15: op welke school zat ze ook alweer

Meisje 14: Cornhert

Meisje 15: ja dat kleine meisje die een koptelefoon op had met van die blauwe tieten

Meisje 12 stemt in

Meisje 12: nou, ze had een vriendje en ze vond hem heel erg leuk en toen ging ze allemaal filmpjes sturen dat ze dingen deed

Meisje 15: huivert en zegt bah

Bijlage C: koppen Nederlandse kranten

Roze = oorzaak

Blauw = verantwoordelijkheid

Groen = oplossingen

Geel = doelgroep probleemdefinitie

Rood = consequenties

Donkerblauw = lexicale keuze

Vaker problemen na seksueel getint bericht – Reformatorisch Dagblad 08-06-15

Onvoldoende opvang voor slachtoffers van loverboys – Nederlands Dagblad 04-06-15

Vier fisico's in beeldschermtijd - en één tip – Nederlands Dagblad 08-05-15

MAG IK JE SELFIE ZIEN? – Het Parool 15-04-15

'Wie zo'n foto verstuurt, is de controle kwijt' – Algemeen Dagblad 07-04-15

Sekszoekers benaderen jeugd online – Algemeen Dagblad 07-04-15

Wapen jongeren tegen jungle op internet – Algemeen Dagblad 07-04-15

Ontsporen op geheimen-app Secret – Reformatorisch Dagblad 28-02-15

Mediadiploma voor basisschoolleerling; Kinderen worden gewezen op eigentijdse, virtuele gevaren – De Telegraaf 18-02-15

Dan staan je blote borsten dus voor altijd op internet – Trouw 09-02-15

'Praat op school over loverboys' – Metro 30-01-15

Eindelijk helderheid bij digitale opvoeding – Nederlands Dagblad 09-01-15

Naakt door de school – Het Parool 22-11-14

Blote foto's plús afpersing, daar doet de politie wat aan – NRC Handelsblad 11-11-14

Voorlichting 'sexting' – Het Parool 20-11-14

Jeugd beschermd tegen 'sexting' – Metro 20-11-14

Jongeren Amsterdam bijgepraat over sexting – NRC.NEXT 20-11-14

Jongeren aanspreken op risico's naaktfoto's – Nederlands Dagblad 19-11-14

Spreek jeugd aan op risico's naaktfoto's – Reformatorisch Dagblad 19-11-14

Campagne wijst jeugd op gevaar 'sexting' – Algemeen Dagblad 17-11-14

'Als je straks 16 bent, mag ik je ontmoagden – De Volkskrant 12-11-14

Seksuologe: 'Licht op tijd voor' – De Telegraaf 27-10-14

Sexting is gewoon niet leuk meer – De Volkskrant 22-10-14

Mag ik een foto van je borsten? – Het Parool 14-09-14

Sexting betreft ook jongens – De Telegraaf 26-07-14

Snel, gratis en ongeremd – Reformatorisch Dagblad 25-01-14

Stagiaire zit ook fout met sexting – Algemeen Dagblad 09-11-13

Sexting is niet zonder risico's – Algemeen Dagblad 08-11-13

Tiener weet best wat ie online doet – Het Parool 25-05-13

Overseks klimaat beschadigt Britse jeugd' – Nederlands Dagblad 23-01-13

Pornosites kopiëren foto's van sociale netwerksites – Nederlands Dagblad 24-10-12

Een op de drie Amerikaanse jongeren doet aan 'sexting' – Nederland Dagblad 03-07-12

Klas na klas zag haar naaktfoto – Trouw 11-01-12

Digitaal naakt – Trouw 11-01-12

Onlineseks tiener illegaal – Spits 28-10-11

Werkstraf voor verspreiden naaktfoto's via mobieltje – Algemeen Dagblad 16-10-10

Pubers terroriseren elkaar vaker met naaktfoto's – Algemeen Dagblad 15-10-10

Sexting en flagging; in Washington – NRC Handelsblad 02-05-09

Pikante foto's maken strafbare rage in VS – Nederlands Dagblad 15-04-09

Tieners overzien gevolgen niet' – Nederlands Dagblad 15-04-09

Geen straf voor pubers die pikante foto's sms'ten – NRC Handelsblad 31-03-09